

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
GRUPA AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY” SPÓŁKA AKCYJNA
za okres 1 stycznia 2015 roku – 31 grudnia 2015 roku

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne	5
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
4.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
5.	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
6.	Opis Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.	11
6.1.	Organizacja Grupy Kapitałowej	11
6.2.	Kapitał i akcjonariat Jednostki Dominującej	13
6.3.	Podmioty objęte konsolidacją	13
6.4.	Zakres działalności podmiotów objętych konsolidacją	14
7.	Skład Zarządu Jednostki Dominującej	15
8.	Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	16
9.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
10.	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
10.1.	Oświadczenie o zgodności	16
10.2.	Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	16
10.3.	Zasady sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego	16
11.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	17
12.	Nowe standardy i interpretacje	20
13.	Korekta błędów	22
14.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	22
14.1.	Istotność informacji	22
14.2.	Profesjonalny osąd	22
14.3.	Niepewność szacunków	22
15.	Zasady rachunkowości	23
15.1.	Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	23
15.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	24
15.3.	Koszty finansowania zewnętrznego	25
15.4.	Nieruchomości inwestycyjne	25
15.5.	Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu	26
15.6.	Wartości niematerialne	26
15.7.	Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	27
15.8.	Instrumenty finansowe	28
15.9.	Wbudowane instrumenty pochodne	30
15.10.	Zapasy i prawa majątkowe	30
15.11.	Prawa do emisji	32
15.12.	Należności handlowe (z tytułu dostaw i usług) oraz pozostałe należności	33
15.13.	Pozostałe aktywa finansowe	34
15.14.	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	34
15.15.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	35
15.16.	Kapitał własny	35
15.17.	Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	35
15.18.	Zobowiązania handlowe (z tytułu dostaw i usług) oraz pozostałe zobowiązania	36
15.19.	Rezerwy	37
15.20.	Świadczenia pracownicze	37
15.21.	Przychody	38
15.21.1.	Sprzedaż produktów, materiałów i towarów	39
15.21.2.	Świadczenie usług budowlano-montażowych	39
15.21.3.	Odsetki	40
15.21.4.	Dywidendy	40
15.21.5.	Przychody z tytułu wynajmu	40
15.22.	Koszty	40
15.23.	Dotacje	40
15.24.	Podatek dochodowy	41
15.25.	Połączenia jednostek	42

15.26.	Inwestycje kapitałowe w jednostki stowarzyszone	42
15.27.	Zysk netto na akcję	43
16.	Informacje dotyczące segmentów	43
17.	Przychody i koszty	48
17.1.	Przychody ze sprzedaży	48
17.2.	Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych	49
17.3.	Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)	51
17.4.	Pozostałe przychody operacyjne	51
17.5.	Pozostałe koszty operacyjne	52
17.6.	Przychody i koszty finansowe netto	53
17.7.	Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Grupy	54
18.	Podatek dochodowy	54
18.1.	Odroczony podatek dochodowy	56
19.	Działalność zaniechana, aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	57
20.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	58
21.	Zysk przypadający na jedną akcję	58
22.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	59
23.	Rzeczowe aktywa trwałe	60
24.	Prawo wieczystego użytkowania	64
25.	Wartości niematerialne	65
26.	Nieruchomości inwestycyjne	68
27.	Wartość firmy	69
28.	Udziały i akcje, inwestycje wyceniane metodą praw własności	69
29.	Zapasy	71
30.	Prawa majątkowe	72
31.	Należności handlowe (z tytułu dostaw i usług) oraz pozostałe należności	73
32.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	75
33.	Pochodne instrumenty finansowe	75
34.	Pozostałe aktywa finansowe	77
35.	Kapitał własny	78
35.1.	Kapitał zakładowy	78
35.2.	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	78
35.3.	Pozostałe kapitały	79
35.4.	Charakter i cel pozostałych kapitałów	80
36.	Rezerwy	81
36.1.	Zmiany stanu rezerw	81
36.2.	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	81
36.3.	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	82
36.4.	Inne rezerwy	82
37.	Świadczenia pracownicze	82
37.1.	Programy akcji pracowniczych	82
37.2.	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	83
37.3.	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe	84
38.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	85
39.	Zobowiązania handlowe (z tytułu dostaw i usług) i pozostałe	87
40.	Dotacje	87
41.	Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe	89
41.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	89
41.2.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	89
41.3.	Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe	89
41.4.	Należności warunkowe i pozycje pozabilansowe	91
41.5.	Zobowiązania inwestycyjne	91
41.6.	Sprawy sądowe	91
41.7.	Gwarancje	92
41.8.	Rozliczenia podatkowe	93
42.	Informacje o podmiotach powiązanych	93
42.1.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	95

42.2.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	96
42.3.	Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	96
43.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	98
43.1.	Ryzyko stopy procentowej	98
43.2.	Ryzyko walutowe	99
43.3.	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe.....	101
43.4.	Ryzyko cenowe	102
43.5.	Ryzyko kredytowe.....	102
43.6.	Ryzyko płynności.....	104
44.	Zarządzanie kapitałem	105
45.	Instrumenty finansowe	106
46.	Objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	108
47.	Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych	110
48.	Struktura zatrudnienia	111
49.	Wynagrodzenie Audytora	111
50.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	112
51.	Oświadczenia Zarządu.....	112

1. Informacje ogólne

Zarząd Spółki Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. przedstawia skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. za okres sprawozdawczy obejmujący 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2015 roku, na które składają się:

- Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 01 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- Dodatkowe informacje i objaśnienia.

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. W ocenie Zarządu sprawozdanie to rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.

2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zyski i straty			
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży produktów	17.1	3 630 614	5 243 683
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	17.1	183 421	183 316
Przychody ze sprzedaży		3 814 035	5 426 999
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	17.2	(2 663 958)	(4 304 159)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	17.2	(172 546)	(170 636)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów		(2 836 504)	(4 474 795)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		977 531	952 204
Koszty sprzedaży	17.2	(270 697)	(389 779)
Koszty ogólnego zarządu	17.2	(201 694)	(286 273)
Pozostałe przychody operacyjne	17.4	23 556	31 937
Pozostałe koszty operacyjne	17.5	(31 624)	(23 033)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		497 072	285 056
Przychody i koszty finansowe netto	17.6	16 034	19 208
- w tym koszty finansowe	17.6	(3 309)	(7 296)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		2 037	3 674
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		515 143	307 938
Podatek dochodowy	18	(67 099)	(44 891)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		448 044	263 047
Działalność zaniechana			
Zysk/(strata) za okres z działalności zaniechanej	19	-	(1 054)
Zysk/(strata) netto za okres		448 044	261 993
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat			
Zyski/(straty) aktuarialne z tytułu programu określonych świadczeń		(2 942)	(4 450)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie mogą być przeklasyfikowane do zysków i strat	18	558	847
Razem pozycje, które nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat		(2 384)	(3 603)
Pozycje, które są lub mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat			
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	(2 826)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą być przeklasyfikowane do zysków i strat	18	-	536
Razem pozycje, które są lub mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat		-	(2 290)
Inne całkowite dochody netto		(2 384)	(5 893)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		445 660	256 100

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zysk/(strata) netto przypadający/a na:			
akcjonariuszy Jednostki Dominującej		450 911	261 456
udziałowców nie posiadających kontroli		(2 867)	537
Całkowity dochód przypadający na:			
akcjonariuszy Jednostki Dominującej		448 514	256 359
udziałowców nie posiadających kontroli		(2 854)	(259)
Zysk/(strata) netto w zł na jedną akcję:	21		
– podstawowy za okres		23,59	13,68
– podstawowy za okres z zysku z działalności kontynuowanej		23,44	13,76
– rozwodniony za okres		23,59	13,68
– rozwodniony za okres z zysku z działalności kontynuowanej		23,44	13,76

3. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wyszczególnienie	Nota	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
AKTYWA			<i>przekształcone*</i>	<i>przekształcone*</i>
Aktywa trwałe (długoterminowe)		2 227 137	2 144 840	1 997 534
Rzeczowe aktywa trwałe	23	2 048 653	1 974 385	1 829 513
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	24	75 444	76 293	60 413
Nieruchomości inwestycyjne	26	18 445	18 928	16 798
Wartości niematerialne	25	52 567	47 513	45 589
Wartość firmy	27	933	983	-
Udziały i akcje	28	1 111	2 034	12 065
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	28	24 291	23 354	30 701
Należności handlowe i pozostałe	31	1 409	28	42
Pozostałe aktywa finansowe	34	2 668	-	1 951
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	18.1	1 616	1 322	462
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		1 629 209	1 398 333	1 444 988
Zapasy	29	350 968	364 168	357 273
Prawa majątkowe	30	121 411	115 956	27 864
Należności handlowe i pozostałe	31	438 309	522 143	538 153
Należności z tytułu podatku dochodowego		1 828	1 060	366
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32	260 940	328 747	490 035
Pochodne instrumenty finansowe	33	3 177	3 044	31
Pozostałe aktywa finansowe	34	452 576	63 215	31 092
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	19	-	-	174
SUMA AKTYWÓW		3 856 346	3 543 173	3 442 522
PASYWA				
Kapitał własny		3 040 113	2 728 840	2 671 166
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		3 033 244	2 714 110	2 656 072
Kapitał zakładowy	35.1	191 150	191 150	191 150
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	35.2	237 650	237 650	237 650
Pozostałe kapitały	35.3	-	-	1 530
Zyski zatrzymane	35.4	2 604 444	2 285 310	2 225 742
Udziały niekontrolujące		6 869	14 730	15 094
Zobowiązania długoterminowe		236 011	222 729	237 364
Kredyty i pożyczki	38	3 167	5 098	51 226
Rezerwy	36	8 174	12 506	9 633
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	128 434	118 447	98 138
Zobowiązania handlowe i pozostałe	39	3 421	45	2 851
Dotacje	40	36 199	39 131	22 181
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18.1	56 616	47 502	53 335
Zobowiązania krótkoterminowe		580 222	591 604	533 992
Kredyty i pożyczki	38	30 254	5 998	9 013
Zobowiązania handlowe i pozostałe	39	518 479	562 272	485 619
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		972	351	15 669
Pochodne instrumenty finansowe	33	325	164	2 933
Rezerwy	36	10 912	5 480	4 489
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	15 425	13 625	13 717
Dotacje	40	3 855	3 714	2 552
Stan zobowiązań ogółem		816 233	814 333	771 356
SUMA PASYWÓW		3 856 346	3 543 173	3 442 522

* / dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
<i>przekształcone*</i>			
Zysk/(strata) brutto		515 143	306 884
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(2 037)	(3 674)
Amortyzacja	17.2 17.5	165 201	221 148
Odsetki, dywidendy i różnice kursowe		(2 760)	(1 961)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		3 287	(3 325)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	46	30 130	(46 061)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		13 200	(6 895)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu praw majątkowych		(5 455)	(88 092)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	46	(30 752)	99 126
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu dotacji	46	(2 235)	(6 154)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	46	9 945	19 631
Podatek dochodowy zapłacony	46	(4 705)	(5 240)
Wycena instrumentów pochodnych		28	(5 782)
Pozostałe		-	(5 197)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		688 990	474 408
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		510	5 562
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	46	(259 920)	(393 218)
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		-	(1 649)
Sprzedaż udziałów i akcji		5 638	11 398
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		381 131	224 853
Nabycie pozostałych aktywów finansowych		(767 449)	(256 747)
Dywidendy i odsetki otrzymane		4 176	4 045
Udzielenie pożyczek		(4 000)	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(639 914)	(405 756)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(3 440)	(5 964)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		26 105	8 047
Splata kredytów i pożyczek		(2 566)	(53 351)
Dywidendy wypłacone		(134 387)	(198 457)
Odsetki zapłacone, w tym:		(1 417)	(3 230)
- aktywowane koszty finansowania zewnętrznego		-	(2 138)
Pozostałe		(556)	24 266
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(116 261)	(228 689)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(67 185)	(160 037)
w tym różnice kursowe netto		(221)	(328)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	32	327 916	487 953
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	32	260 731	327 916
o ograniczonej możliwości dysponowania		6 932	10 213

*/ dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w notcie 11

5. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Kapitał własny przypadający udziałowcom niekontrolującym	Kapitał własny razem
Na dzień 1 lipca 2013 roku	191 150	237 650	1 530	2 225 742	2 656 072	15 094	2 671 166
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 lipca 2013 roku	191 150	237 650	1 530	2 225 742	2 656 072	15 094	2 671 166
łączne całkowite dochody, w tym:	-	-	(1 530)	257 889	256 359	(259)	256 100
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	261 456	261 456	537	261 993
- inne całkowite dochody	-	-	(1 530)	(3 567)	(5 097)	(796)	(5 893)
Transakcje z właścicielami, w tym:	-	-	-	(198 321)	(198 321)	(105)	(198 426)
- zmiany w grupie	-	-	-	93	93	(93)	-
- wypłata dywidendy	-	-	-	(198 414)	(198 414)	(12)	(198 426)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	191 150	237 650	-	2 285 310	2 714 110	14 730	2 728 840
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	191 150	237 650	-	2 285 310	2 714 110	14 730	2 728 840
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	191 150	237 650	-	2 285 310	2 714 110	14 730	2 728 840
łączne całkowite dochody, w tym:	-	-	-	448 514	448 514	(2 854)	445 660
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	450 911	450 911	(2 867)	448 044
- inne całkowite dochody	-	-	-	(2 397)	(2 397)	13	(2 384)
Transakcje z właścicielami, w tym:	-	-	-	(129 380)	(129 380)	(5 007)	(134 387)
- zmiany w grupie	-	-	-	4 998	4 998	(4 998)	-
- wypłata dywidendy	-	-	-	(134 378)	(134 378)	(9)	(134 387)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	191 150	237 650	-	2 604 444	3 033 244	6 869	3 040 113

Dodatkowe informacje i objaśnienia

6. Opis Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

6.1. Organizacja Grupy Kapitałowej

Na dzień bilansowy w skład Grupy Kapitałowej wchodzi Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. jako Jednostka Dominująca oraz 9 podmiotów zależnych bezpośrednio.

Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, której Jednostką Dominującą jest spółka Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie.

Schemat Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z siedzibą w Puławach				
Zakłady Azotowe Chorzów S.A. z siedzibą w Chorzowie	92,33			
	92,33			
Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	99,19		STO-ZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	96,15
	99,23			98,35
REMZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	94,61			
	95,74			
PROZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	84,69			
	85,62			
Elektrownia Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	100,00			
	100,00			
SCF Natural Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	99,99			
	99,99			
„Agrochem” Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście	100,00			
	100,00			
„Agrochem Puławy” Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	100,00			
	100,00			
udział w kapitale zakładowym w %				
udział w prawach głosów w %				

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. powiązana jest również kapitałowo ze spółkami:

- Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, udział w kapitale zakładowym 50,00%,
- CTL KOLZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach, udział w kapitale zakładowym 49,00%,
- NAVITRANS Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Gdyni, udział bezpośredni w kapitale zakładowym 26,45%,
- TECHNOCHEMSERVICE S.A. z siedzibą w Moskwie, udział w kapitale zakładowym 25,00%.

Poprzez spółkę stowarzyszoną Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. posiada dodatkowo (pośrednio) 13,22% głosów na Zgromadzeniu Wspólników oraz udziału w kapitale zakładowym spółki NAVITRANS Sp. z o.o. w likwidacji.

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

Dnia 22 stycznia 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników „Agrochem” Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście, na którym została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 19,5 miliona złotych, do kwoty 20 milionów złotych, w drodze ustanowienia 39 000 nowych udziałów o wartości 500 złotych każdy. Nowo utworzone udziały objęte zostały przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 29 czerwca 2015 roku.

Dnia 30 stycznia 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Medical Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach, na którym została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 844 tysięcy złotych, do kwoty 1 917,7 tysiąca złotych pokrytym wkładem niepieniężnym. Nowoutworzone udziały objęte zostały przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 13 kwietnia 2015 roku.

Dnia 23 kwietnia 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Zakładów Azotowych Chorzów S.A. z siedzibą w Chorzowie, na którym została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 28,7 miliona złotych, do kwoty 58,7 miliona złotych. Akcje serii B o wartości 28,7 miliona złotych objęła i pokryła wkładem gotówkowym Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 19 czerwca 2015 roku.

Dnia 28 sierpnia 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, na którym została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 30 milionów złotych, do kwoty 59 milionów złotych. Nowo utworzone udziały objęte zostały przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. i pokryte wkładem gotówkowym. Zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 1 grudnia 2015 roku.

Dnia 11 września 2015 roku zostało zarejestrowane połączenie Spółek „Agrochem Puławy” Sp. z o.o. (Spółka Przejmująca) oraz Unibaltic Agro Sp. z o.o. (Spółka Przejmowana) poprzez przeniesienie całego majątku Unibaltic Agro Sp. z o.o. na Agrochem Puławy Sp. z o.o. Połączenie Spółek nastąpiło bez podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmującej.

Dnia 17 listopada 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Elektrowni Puławy Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 70 milionów złotych, do kwoty 92,1 miliona złotych, poprzez utworzenie 70 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 1 000 złotych każdy. Nowoutworzone udziały objęte zostały przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. i pokryte wkładem gotówkowym. Zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 21 grudnia 2015 roku.

W dniu 4 września 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwały o rozwiązaniu spółki Navitrans Sp. z o.o. i postawieniu jej w stan likwidacji. Wniosek o otwarcie postępowania likwidacyjnego został skierowany do Sadu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego 9 września 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku likwidacja Spółki jest w toku realizacji.

W ramach realizowanego w całej Grupie Azoty procesu koncentracji na działalności core biznesowej, w Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. rozpoczął się proces sprzedaży spółek nie związanych bezpośrednio z podstawową działalnością produkcyjno-handlową.

Dnia 10 grudnia 2015 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podpisała umowę sprzedaży udziału o nierównej wartości nominalnej 1 825 500 złotych stanowiącego 95,19% kapitału

zakładowego spółki Medical Sp. z o.o. ze spółką pracowniczą MED-LEK Sp. z o.o. Umowa stała się skuteczna z dniem 30 grudnia 2015 roku.

Dnia 10 grudnia 2015 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podpisała umowę warunkową sprzedaży spółce pracowniczej REMIN Sp. z o.o. 24 486 udziałów o wartości nominalnej 70 złotych każdy i łącznej wartości 1 714 020 złotych stanowiącej 95,7% ogólnej liczby udziałów spółki Remzap Sp. z o.o. Umowa sprzedaży spółki Remzap Sp. z o.o. będzie skuteczna po spełnieniu się warunków zawieszających. Termin realizacji warunków zawieszających został aneksem nr 1 do Umowy wyznaczony do 24 marca 2016 roku.

6.2. Kapitał i akcjonariat Jednostki Dominującej

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (dalej: Jednostka Dominująca lub Spółka), poprzednio działająca pod nazwą Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., została utworzona Aktem Notarialnym (Rep nr 2600/92) z dnia 24 marca 1992 roku. Siedziba Spółki mieści się w Puławach, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy – Krajowy Rejestr Sądowy, pod numerem KRS 0000011737. Spółce nadano numer statystyczny REGON 430528900 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 716-000-18-22.

Kapitał zakładowy Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wynosi 191 150 000 zł. Składa się na niego 19 115 000 akcji o wartości nominalnej 10,00 zł każda. Akcje wszystkich serii, tj. A oraz B są akcjami zwykłymi na okaziciela i uprawniają do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadającego na akcje.

Akcje Spółki są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych według klasyfikacji GPW w Warszawie.

Struktura akcjonariatu Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” Spółka Akcyjna

Akcjonariusz*	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów wynikająca z akcji	Udział w ogólnej liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	95,98%	18 345 735	95,98 %
Pozostali (w tym Skarb Państwa posiadający 1 akcję)	769 265	4,02%	769 265	4,02 %

*/ Struktura akcjonariatu wykazana na podstawie zawiadomień otrzymanych od akcjonariuszy

W okresie bieżącego roku obrotowego w strukturze własności nie nastąpiły zmiany znacznych pakietów akcji Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

6.3. Podmioty objęte konsolidacją

Konsolidacją metodą pełną objęto:

- GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.,
- Zakłady Azotowe Chorzów S.A.,
- REMZAP Sp. z o.o.,
- PROZAP Sp. z o.o.,
- Elektrownia Puławy Sp. z o.o.,
- SCF Natural Sp. z o.o.,
- „Agrochem” Sp. z o.o.,
- „Agrochem Puławy” Sp. z o.o.

W oparciu o uregulowania MSR 8, w szczególności pkt 8, który zezwala na odstąpienie od zasad zawartych w MSSF UE, w sytuacji gdy skutek odstąpienia od ich zastosowania nie jest istotny, jak również w oparciu o uregulowania MSR 27, w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, nie objęto konsolidacją jednostki STO-ZAP Sp. z o.o.

Wielkości uzasadniające wyłączenie podmiotu z konsolidacji:

Wyszczególnienie	STO-ZAP Sp. z o.o.
Suma bilansowa na dzień 31.12.2015r.	3 524
Udział w sumie bilansowej Jednostki Dominującej	0,10%
Aktywa netto na dzień 31.12.2015r.	2 814
Przychody za okres 01.01.2015-31.12.2015	10 021
Udział w przychodach Jednostki Dominującej	0,29%
Wynik finansowy za okres 01.01.2015-31.12.2015	242
Udział w wyniku finansowym Jednostki Dominującej	0,05%

Udziały w spółkach Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. oraz CTL KOLZAP Sp. z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane są metodą praw własności.

6.4. Zakres działalności podmiotów objętych konsolidacją

Podstawowym przedmiotem działania Jednostki Dominującej jest:

- produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, wyrobów z tworzyw sztucznych,
- produkcja pozostałych wyrobów chemicznych,
- wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej,
- produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody),
- pobór i uzdatnianie wody, rozprowadzanie wody,
- gospodarowanie ściekami i odpadami, działalność związana z rekultywacją,
- handel hurtowy i detaliczny, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi.

GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie:

- produkcji nawozów mineralnych i związków fosforowych,
- produkcji podstawowych chemikaliów organicznych oraz pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych,
- świadczenia usług przeładunkowych i magazynowania dla towarów sypkich i płynnych z wykorzystaniem posiadanych terminali i nabrzeży do obsługi statków,
- handlu.

Zakłady Azotowe Chorzów S.A. prowadzą działalność w zakresie:

- wytwarzania produktów nawozów mineralnych, chemii technicznej, dodatków do żywności oraz produktów oleochemicznych,
- świadczenia usług transportu kolejowego,
- wynajmu wagonów i cystern,
- handlu.

Remzap Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- robót budowlano-montażowych,
- remontów mechanicznych, budowlanych i elektrycznych na instalacjach produkcyjnych.

Prozap Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego,
- działalności poligraficznej pozostałej.

Elektrownia Puławy Sp. z o.o. prowadzi działalność w ograniczonym zakresie. Jest to spółka celowa przeznaczona do realizacji projektu budowy elektrowni. Docelowo spółka będzie prowadziła działalność w zakresie wytwarzania, dystrybucji i handlu energią elektryczną, wytwarzania i zaopatrywania w parę wodną, gorącą wodę oraz powietrze do układów klimatyzacyjnych.

SCF Natural Sp. z o.o. jest spółką, utworzoną w celu prowadzenia działalności w zakresie:

- produkcji granulatów roślinnych dla przemysłu spożywczego i farmaceutycznego,
- kontraktacji, skupu i przerobu chmielu,
- produkcji granulatów i ekstraktów chmielowych,
- sprzedaży ekstraktów roślinnych m.in. z nasion maliny, truskawki i czarnej porzeczki.

„Agrochem” Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- produkcji nawozów mineralnych i mieszanek nawozowych na zamówienie,
- usług konfekcjonowania nawozów,
- usług transportu drogowego,
- dystrybucji RSM®.

„Agrochem Puławy” Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- handlu nawozami mineralnymi oraz środkami ochrony roślin,
- handlu kwalifikowanymi nasionami zbóż,
- handlu koncentratami paszowymi i paszami pełnoporcjowymi,
- skupu i sprzedaży zbóż paszowych i konsumpcyjnych,
- skupu i dystrybucji pozostałych płodów rolnych.

BBM Sp. z o.o. prowadzi działalność głównie w zakresie:

- przeładunku i magazynowania towarów,
- transportu drogowego i wodnego,
- cumowania statków,
- handlu.

CTL KOLZAP Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie:

- transportu kolejowego, w szczególności obsługi bocznicej,
- transportu drogowego,
- przeładunku i magazynowania towarów,
- handlu.

Zakres działania podmiotów nie objętych konsolidacją przedstawiony został w nocie 28.

7. Skład Zarządu Jednostki Dominującej

W skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 7 marca 2016 roku wchodził:

• Marian Rybak	Prezes Zarządu
• Wojciech Kozak	Wiceprezes Zarządu
• Zenon Pokojński	Wiceprezes Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu.

8. Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

W skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień 7 marca 2016 roku wchodził:

• Cezary Możejko	Przewodniczący Rady
• Jerzy Kosiński	Wiceprzewodniczący Rady
• Jacek Wójcik	Sekretarz Rady
• Andrzej Skolmowski	Członek Rady
• Andrzej Bartuzi	Członek Rady
• Janusz Cendrowski	Członek Rady

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej. Po okresie sprawozdawczym, w dniu 24 lutego 2016 roku Pan Marek Kapłucha złożył rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej oraz w dniu 7 marca 2016 roku Ministerstwo Skarbu Państwa powołało do składu Rady Nadzorczej Pana Janusza Cendrowskiego.

9. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 7 marca 2016 roku.

10. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

10.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

10.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

10.3. Zasady sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej oraz nabytych aktywów i przejętych zobowiązań w ramach dokonanych przejęć.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez podmioty tworzące Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty bilansowej za wyjątkiem zmian przedstawionych w notce 6.1.

Począwszy od roku 2015 rok obrotowy Grupy pokrywa się z rokiem kalendarzowym. Grupa zmieniła rok obrotowy w celu ujednolicenia go z Grupą Azoty. W związku z wprowadzoną zmianą, ubiegły rok obrotowy był rokiem przejściowym i trwał 18 miesięcy. Poprzednie roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało za okres 18 miesięcy.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentowany jest okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz okres od 1 lipca 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Ze względu na zróżnicowaną długość obu okresów, dane prezentowane za okres poprzedniego roku obrotowego nie są porównywalne.

Pakiety konsolidacyjne podmiotów zależnych objętych konsolidacją sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku podlegały przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta, z wyjątkiem spółek SCF Natural Sp. z o.o. i Elektrownia Puławy Sp. z o.o.

W stosownych przypadkach w pakietach konsolidacyjnych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednolicenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę. Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

11. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w taki sposób, jak gdyby Grupa zawsze stosowała te same zasady rachunkowości, z uwzględnieniem następujących zmian wprowadzonych w roku obrotowym 2015:

- Zgodnie z dotychczas obowiązującą polityką rachunkowości katalizatory były wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Zapasy”, a ich zużycie rozliczane było w czasie. Począwszy od bieżącego roku Spółka zmieniła ich prezentację. Katalizatory wydane do używania na okres dłuższy niż rok kwalifikowane są do rzeczowego majątku trwałego jako komponenty i prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”. Zużycie tych składników majątku odnoszone jest w wynik finansowy jako koszty amortyzacji. Katalizatory użytkowane w okresie krótszym niż rok nadal prezentowane są w pozycji „Zapasy”, a ich rozliczenie rozłożone jest w czasie. Wpływ zmian w zakresie katalizatorów na sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2014 roku oraz na 1 lipca 2013 roku przedstawiają poniższe tabele (korekta 1).
- Wprowadzono zmianę prezentacji lokat zawartych na okres powyżej 3 miesięcy oraz udzielonych pożyczek. Udzielone pożyczki oraz lokaty zawarte na okres powyżej 3 miesięcy dotychczas prezentowane były w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Należności handlowe i pozostałe”. Obecnie wykazywane są one w pozycjach „Pozostałe aktywa finansowe” w rozbiciu na aktywa trwałe i obrotowe. Wpływ powyższych zmian na sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2014 roku oraz na 1 lipca 2013 roku przedstawiają poniższe tabele (korekta 2).

Wyszczególnienie	Korekta	31.12.2014 Dane przekształcone	31.12.2014 Dane opublikowane	Różnica
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)		2 144 840	2 125 726	19 114
Rzeczowe aktywa trwałe	1	1 974 385	1 955 271	19 114
Prawo wieczystego użytkowania gruntu		76 293	76 293	-
Nieruchomości inwestycyjne		18 928	18 928	-
Wartości niematerialne		47 513	47 513	-
Wartość firmy		983	983	-
Udziały i akcje		2 034	2 034	-
Inwestycje wyceniane metodą praw własności		23 354	23 354	-
Należności handlowe i pozostałe		28	28	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		1 322	1 322	-
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		1 398 333	1 417 447	(19 114)
Zapasy	1	364 168	383 282	(19 114)
Prawa majątkowe		115 956	115 956	-
Należności handlowe i pozostałe	2	522 143	585 358	(63 215)
Należności z tytułu podatku dochodowego		1 060	1 060	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		328 747	328 747	-
Pochodne instrumenty finansowe		3 044	3 044	-
Pozostałe aktywa finansowe	2	63 215	-	63 215
SUMA AKTYWÓW		3 543 173	3 543 173	-
PASYWA				
Kapitał własny		2 728 840	2 728 840	-
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		2 714 110	2 714 110	-
Kapitał zakładowy		191 150	191 150	-
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		237 650	237 650	-
Zyski zatrzymane		2 285 310	2 285 310	-
Udziały niekontrolujące		14 730	14 730	-
Zobowiązania długoterminowe		222 729	222 729	-
Kredyty i pożyczki		5 098	5 098	-
Rezerwy		12 506	12 506	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		118 447	118 447	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe		45	45	-
Dotacje		39 131	39 131	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		47 502	47 502	-
Zobowiązania krótkoterminowe		591 604	591 604	-
Kredyty i pożyczki		5 998	5 998	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe		562 272	562 272	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		351	351	-
Pochodne instrumenty finansowe		164	164	-
Rezerwy		5 480	5 480	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		13 625	13 625	-
Dotacje		3 714	3 714	-
Stan zobowiązań ogółem		814 333	814 333	-
SUMA PASYWÓW		3 543 173	3 543 173	-

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	Korekta	01.07.2013 Dane przekształcone	01.07.2013 Dane opublikowane	Różnica
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)		1 997 534	1 981 696	15 838
Rzeczowe aktywa trwałe	1	1 829 513	1 813 675	15 838
Prawo wieczystego użytkowania gruntu		60 413	60 413	-
Nieruchomości inwestycyjne		16 798	16 798	-
Wartości niematerialne		45 589	45 589	-
Udziały i akcje		12 065	12 065	-
Inwestycje wyceniane metodą praw własności		30 701	30 701	-
Należności handlowe i pozostałe		42	42	-
Pozostałe aktywa finansowe		1 951	1 951	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		462	462	-
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		1 444 988	1 460 826	(15 838)
Zapasy	1	357 273	373 111	(15 838)
Prawa majątkowe		27 864	27 864	-
Należności handlowe i pozostałe	2	538 153	569 245	(31 092)
Należności z tytułu podatku dochodowego		366	366	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		490 035	490 035	-
Pochodne instrumenty finansowe		31	31	-
Pozostałe aktywa finansowe	2	31 092	-	31 092
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		174	174	-
SUMA AKTYWÓW		3 442 522	3 442 522	-
PASYWA				
Kapitał własny		2 671 166	2 671 166	-
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		2 656 072	2 656 072	-
Kapitał zakładowy		191 150	191 150	-
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		237 650	237 650	-
Pozostałe kapitały		1 530	1 530	-
Zyski zatrzymane		2 225 742	2 225 742	-
Udziały niekontrolujące		15 094	15 094	-
Zobowiązania długoterminowe		237 364	237 364	-
Kredyty i pożyczki		51 226	51 226	-
Rezerwy		9 633	9 633	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		98 138	98 138	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe		2 851	2 851	-
Dotacje		22 181	22 181	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		53 335	53 335	-
Zobowiązania krótkoterminowe		533 992	533 992	-
Kredyty i pożyczki		9 013	9 013	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe		485 619	485 619	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		15 669	15 669	-
Pochodne instrumenty finansowe		2 933	2 933	-
Rezerwy		4 489	4 489	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		13 717	13 717	-
Dotacje		2 552	2 552	-
Stan zobowiązań ogółem		771 356	771 356	-
SUMA PASYWÓW		3 442 522	3 442 522	-

W związku z przedstawioną zmianą dane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych zostały odpowiednio skorygowane.

Przy sporządzaniu niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano nowe lub zmienione następujące MSR/MSSF oraz interpretacje:

- Zmiany Interpretacji KIMSF 21 „Opłaty publiczne” w zakresie zasad ujmowania opłat publicznych, w szczególności ich stopniowego ujmowania, jeśli zdarzenie obligujące następuje w ciągu pewnego okresu,

- Cykl poprawek MSSF za okres 2010-2012 dotyczących modyfikacji m.in. MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16 i MSR 38 oraz MSR 24,
- Cykl poprawek MSSF za okres 2011-2013 dotyczących modyfikacji m.in. MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40.

Zastosowanie zmian w MSR/MSSF oraz interpretacji w w/w zakresie nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

12. Nowe standardy i interpretacje

Grupa Kapitałowa zamierza przyjąć wymienione poniżej, nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące w 2015 roku zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2015 roku

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany w MSR 19 precyzują sposób rozliczania składek wpłaconych przez pracowników lub strony trzecie z tytułu programu określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie ujęcia składek, które nie zależą od okresu zatrudnienia pracownika. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 lutego 2015 roku i po tej dacie.

Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)

Cykl ulepszeń MSSF za okres 2010-2012 obejmuje modyfikację m.in. MSSF 2, MSSF 8, MSSF 9, MSSF 13, MSR 16 i MSR 38 oraz MSR 39 i będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 lutego 2015 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustawienia umowne”

Zmiany zawierają wytyczne w zakresie ujmowania nabycia udziału we wspólnych działaniach, które stanowią przedsięwzięcie. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”

Zmiany w MSR 16 oraz MSR 41 modyfikują ujęcie księgowe roślin produkcyjnych. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Wartości niematerialne”

Zmiany w MSR 16 oraz MSR 38 wyjaśniają zakres akceptowalnych metod umorzenia oraz amortyzacji. Zmiany wyjaśniają, że przychody są z założenia niewłaściwym miernikiem konsumowania korzyści ekonomicznych i będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie.

Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)

Cykl ulepszeń MSSF za okres 2012-2014 obejmuje zmiany m.in. MSSF 5, MSSF 7, MSSF 19 oraz MSSF 34 będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Zmiany w MSR 1 dotyczą wytycznych w zakresie ujawnień ze względu na istotność oraz prezentacji ujęcia wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych zgodnie z metodą praw własności. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe Sprawozdania Finansowe”

Zmiany w MSR 27 wprowadzają możliwość ujmowania inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone w jednostkowych sprawozdaniach finansowych według

metody praw własności. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie

Ocenia się, że zmiany te nie będą miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE na dzień 31 grudnia 2015 roku

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiany do MSSF 9 dotyczą poprawek w zakresie kwalifikacji i wyceny aktywów finansowych oraz określenia wymogów rozpoznawania utraty wartości aktywów finansowych. Wprowadzone zostaną nowe wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

MSSF 14 dotyczy podmiotów stosujących MSR po raz pierwszy, w związku z tym nie będzie miał zastosowania w sprawozdaniach Spółki.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 określa model rozliczania przychodów z umów z klientami obowiązujący wszystkie podmioty. Zastąpi on wytyczne dotyczące ujmowania przychodów zawarte w MSR 18 „Przychody” i MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”. Standard będzie miał zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28 „Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem

Zmiany MSSF 10 i MSR 28 usuwają sprzeczności między nimi oraz wskazują na ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależnie od tego czy sprzedawane lub wnoszone aktywa stanowią przedsięwzięcie. Brak decyzji w sprawie zatwierdzenia dostosowania.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 dotyczą sprawozdawczości finansowej jednostek inwestycyjnych. Brak decyzji w sprawie zatwierdzenia dostosowania.

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 zastępuje MSR 17 Leasing oraz związane z tym standardem interpretacje. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

MSR 12 „Podatek dochodowy”

Zmiany MSR 12 wyjaśniają, między innymi, że niezrealizowane straty powiązane z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2017 roku i po tej dacie.

MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”

Zmiany MSR 7 przewidują przedstawianie ujawnień umożliwiających użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i zmian o charakterze niepieniężnym. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2017 roku i po tej dacie.

Podmioty Grupy Kapitałowej analizują konsekwencje oraz wpływ zastosowania wyżej wymienionych nowych i zmienionych standardów i interpretacji na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe. W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej zastosowanie niniejszych standardów i interpretacji nie będzie miało na nie znaczącego wpływu, jednakże, w momencie

początkowego zastosowania nowego standardu MSSF 9 wykonane zostanie przyporządkowanie odpowiednich aktywów finansowych do nowych kategorii instrumentów finansowych.

W momencie początkowego zastosowania, tj. 1 stycznia 2018 roku, wpływ nowego standardu MSSF 15 będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów z klientami, których podmioty Grupy będą stroną.

13. Korekta błędu

W bieżącym roku obrotowym Grupa nie zidentyfikowała i nie dokonała korekty błędu.

14. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

14.1. Istotność informacji

Za informacje istotne uznawane są te informacje, których pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

14.2. Profesjonalny osąd

W przypadku transakcji nieuregulowanych w MSSF bądź interpretacji oraz gdy istnieje możliwość wyboru polityki rachunkowości, Zarząd Jednostki Dominującej, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która zapewni, iż skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

14.3. Niepewność szacunków

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na dotychczasowym doświadczeniu oraz racjonalnych, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, czynnikach. Dokonując szacunków Zarząd Jednostki Dominującej opiera się również na opiniach niezależnych ekspertów.

Zarządy podmiotów objętych konsolidacją weryfikują przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2015 roku mogą zostać w przyszłości zmienione a rzeczywiste wyniki mogą się różnić od dokonanych szacunków.

Zmiana szacunków jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Wyszczególnienie głównych szacunków	Zakres szacunków
Utrata wartości jednostek wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, modele, prognozy finansowe, stopy dyskontowe.
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych	Prawdopodobieństwo wpływu należnych kwot.
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	Ocena przydatności posiadanych zapasów, poziomu cen sprzedaży możliwych do uzyskania.
Podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego.
Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, wzrost płac, rotacja pracowników, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia. Wyceny świadczeń dokonuje aktuariusz.
Wartość godziwa instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów finansowych	Wyceny instrumentów pochodnych przeprowadzane są przez instytucje finansowe realizujące transakcje.
Rezerwy	Stopy dyskontowe, poziom i prawdopodobieństwo wystąpienia zobowiązania oraz inne założenia.
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności, metoda amortyzacji, wartość odzyskiwalna.
Przychody i wynik na robotach budowlanych i projektowych	Stopień realizacji/zaawansowania umów o roboty budowlane i projektowe.

15. Zasady rachunkowości

15.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji:

- przychodów ze sprzedaży, jeżeli dotyczą należności z tytułu dostaw i usług,
- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów, jeżeli dotyczą zobowiązań z tytułu dostaw i usług,
- pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych, jeżeli dotyczą należności lub zobowiązań z tytułu sprzedaży/zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych,
- przychodów/kosztów finansowych, w przypadku pozostałych pozycji aktywów lub pasywów.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęte zostały następujące kursy:

Kurs obowiązujący na dzień	31.12.2015	31.12.2014
USD	3,9011	3,5072
EUR	4,2615	4,2623
GBP	5,7862	5,4648
CZK	0,1577	0,1537
Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie		
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
EUR	4,1848	4,1955

15.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

W momencie ujęcia środka trwałego wydzielane są części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Istotne części zamienne i serwisowe ujmowane jako rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane zgodnie z przewidywanym okresem użytkowania, ale nie dłuższym niż okres użytkowania środków trwałych, które serwisują.

Jako środki trwałe ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie. Z uwagi na zasadę istotności oraz przewagę korzyści nad kosztami Grupa do znaczących przeglądów kwalifikuje przeglądy o wartości jednostkowej przekraczającej kwotę 1,5 miliona złotych i o okresie odstępu pomiędzy poszczególnymi przeglądami przekraczającymi 2 lata. Wartość przeglądu podlega amortyzacji w okresie do następnego przeglądu lub do końca okresu użytkowania danego środka trwałego w zależności od tego, który moment wystąpi wcześniej. Ewentualna pozostała wartość bilansowa kosztów poprzedniego przeglądu jest usuwana z wartości bilansowej środka trwałego.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany dalszy okres użytkowania danego składnika aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku dalszy przeciętny okres użytkowania poszczególnych grup środków trwałych wynosi przeciętnie:

Typ	Okres
Budynki i budowle	28,5 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	14,5 lat
Środki transportu	10,5 lat
Pozostałe	7,5 lat

Okres i metoda amortyzacji są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w ciężar tej kategorii działalności, w której są wykorzystywane środki trwałe.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia, likwidacji lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Środki trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

15.3. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, w części w jakiej dają się bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

15.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są zgodnie z zasadami określonymi do wyceny środków trwałych, tj. według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania.

Jeżeli nieruchomości w części służą pozyskiwaniu przychodów z czynszów lub są utrzymywane ze względu na wzrost ich wartości, w pozostałej zaś części są wykorzystywane przy produkcji, dostawach dóbr, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, to traktuje się te części rozdzielnie, jeżeli można je oddzielnie sprzedać (lub oddać w leasing finansowy).

Nieruchomości inwestycyjne podlegają amortyzacji wg zasad określonych dla środków trwałych przeznaczonych na potrzeby jednostki. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Przeciętny dalszy okres użytkowania nieruchomości inwestycyjnych wynosi około 34 lat.

15.5. Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, ujmowane są na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Umowy te w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w pozycji „Kredyty i pożyczki”. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności lub w przypadku braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej jest wyłączone z aktywów.

W przypadku prawa nabytego odpłatnie część długoterminowa ceny nabycia, to jest część ceny nabycia przypadającą do rozliczenia w okresie powyżej 1 roku, prezentowana jest w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej „Prawo wieczystego użytkowania gruntów”, a część krótkoterminowa ceny nabycia w pozycji „Należności handlowe i pozostałe” jako tytuł „Czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów”. Cenę nabycia wraz z wnoszonymi opłatami za używanie rozlicza się liniowo przez okres wieczystego użytkowania.

15.6. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

W momencie oddawania do używania ustalane jest, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w ciężar tej kategorii działalności, w której są wykorzystywane.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Poniesione nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Znaki towarowe
Okresy użytkowania	Użytkowane na podstawie umowy zawartej na czas określony - okres trwania umowy uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	5 lat	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	Nieokreślony
Metoda amortyzacji	Liniowa				Nie dotyczy
Źródło pochodzenia	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte		
Weryfikacja pod kątem utraty wartości/badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.				

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ustalane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty w momencie jej usunięcia.

15.7. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonywana jest ocena aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonywane jest formalne oszacowanie wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

15.8. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Podstawę dokonania klasyfikacji stanowi cel nabycia aktywów finansowych oraz ich charakter. Klasyfikacja aktywów finansowych dokonywana jest przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje się ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. Początkowa wycena powiększana jest o koszty transakcji, z wyjątkiem aktywów finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne ewentualnego zbycia składnika aktywów nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych jest wykazywany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy jeden z podmiotów Grupy staje się stroną umowy (kontraktu), z której to aktywo finansowe wynika.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego oceniane jest, czy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych). W przypadku instrumentów zaliczonych do dostępnych do sprzedaży, przy ustalaniu, czy nastąpiła utrata wartości, bierze się pod uwagę między innymi znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej kosztu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy aktywów: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii przeznaczonych do obrotu, jeżeli nabyty został w celu sprzedaży w krótkim terminie, oraz jeżeli stanowi część portfela, który generuje krótkoterminowe zyski lub też jest instrumentem pochodnym o dodatniej wartości godziwej.

Do kategorii tej należą przede wszystkim instrumenty pochodne (nie stosuje się rachunkowości zabezpieczeń) oraz instrumenty dłużne lub kapitałowe, które zostały nabyte w celu ich odsprzedaży w krótkim terminie.

Aktywa zaliczone do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności operacyjnej. Pozostałe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się stosując notowania giełdowe, a w przypadku ich braku odpowiednie techniki wyceny (wykorzystanie cen

niedawno zawartych transakcji lub cen ofertowych, porównanie do podobnych instrumentów, modele wyceny opcji). Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. W zależności od ich terminu wymagalności zalicza się je do aktywów trwałych (aktywa wymagalne w terminie powyżej 1 roku od dnia sprawozdawczego) lub obrotowych (aktywa wymagalne w terminie do 1 roku od dnia sprawozdawczego). Pożyczki i należności są wyceniane na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu.

Do grupy tej zalicza się głównie należności handlowe oraz depozyty bankowe i inne środki pieniężne o terminie wymagalności przekraczającym 3 miesiące od daty ich założenia, jak również pożyczki i nabyte, nienotowane instrumenty dłużne, niezaliczone do pozostałych kategorii aktywów finansowych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie zapadalności, co do których Grupa posiada zamiar i możliwość utrzymywania do upływu zapadalności. Do kategorii tej zaliczane są wyłącznie notowane instrumenty dłużne o ile nie zostały uprzednio zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to instrumenty finansowe, inne niż instrumenty pochodne, wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży zaliczane są głównie instrumenty dłużne nabyte w celu lokowania nadwyżek finansowych, o ile instrumenty te nie zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na zamiar krótkiego ich utrzymywania. Ponadto do kategorii tej kwalifikowane są inwestycje kapitałowe nieobjęte obowiązkiem konsolidacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile nie istnieje zamiar zbycia inwestycji w ciągu 1 roku od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego lub do aktywów obrotowych – w przeciwnym wypadku. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, z wyjątkiem inwestycji kapitałowych nieobjętych konsolidacją, wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a zyski i straty (za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości) ujmowane są w kapitale własnym. Inwestycje kapitałowe podlegające konsolidacji, ale nią nieobjęte nie zalicza się do instrumentów finansowych i wycenia się w cenie nabycia z uwzględnieniem utraty wartości.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. W początkowej wycenie uwzględniane są koszty transakcji z wyjątkiem zobowiązań finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne wyzbycia się składnika zobowiązań finansowych nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie tych zobowiązań. Składnik zobowiązań finansowych jest wykazywany w skonsolidowanym sprawozdaniu

z sytuacji finansowej, gdy jeden z podmiotów Grupy staje się stroną umowy (kontraktu), z której to zobowiązanie finansowe wynika.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy zobowiązań: zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są to zobowiązania, które zostały zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których można potwierdzić generowanie krótkoterminowych zysków lub też stanowią instrumenty pochodne.

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (nie stosuje się rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Zobowiązania zaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności operacyjnej. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów. Wszelkie zyski lub straty z tego tytułu odnoszone są w przychody lub koszty finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Do kategorii tej zaliczane są głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wycenia się w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

15.9. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie poniższe warunki są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone w wynik finansowy.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

15.10. Zapasy i prawa majątkowe

Zapasy obejmują w szczególności:

- materiały - zużywające się jednorazowo lub stopniowo,
- towary,
- produkty /wyroby i usługi/ wytworzone lub przetworzone, zdatne do sprzedaży lub w toku produkcji,
- półprodukty i produkcja w toku.

Do materiałów zużywających się jednorazowo w cyklu produkcyjnym zalicza się nabyte: surowce i materiały podstawowe, materiały pomocnicze, paliwa, opakowania, części zamienne oraz odpadki, produkty uboczne i odzyski powstałe w toku produkcji lub opakowania wytworzone we własnym zakresie.

Do materiałów zużywających się stopniowo zalicza się składniki o okresie użytkowania krótszym niż rok, niezależnie od wartości oraz niezależnie od okresu użytkowania składniki o stosunkowo niskiej wartości, których zakwalifikowanie do materiałów nie zniekształca aktywów Grupy.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Rodzaj zapasu	Zasady wyceny
Materiały	Cena nabycia ustalona metodą średniej ważonej, w jednostkach zależnych konsolidowanych metodą pełną wycena rozchodu następuje wg metody FIFO. ^{*/}
Produkty gotowe, półprodukty i produkcja w toku	Koszt bezpośredni materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.
Towary	Cena nabycia ustalona metodą średniej ważonej.
Prawa majątkowe	Nabyte wg ceny nabycia, wygenerowane lub otrzymane nieodpłatnie wg wartości godziwej.

^{*/} Ze względu na brak znaczących wahań w cenach oraz niewspółmiernie wysoki koszt, który byłby niezbędny do prowadzenia ewidencji na potrzeby konsolidacji oraz niematerialność ewentualnych zmian wartości wycena nie jest przekształcana.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez jednostkę gospodarczą od urzędów skarbowych) oraz kosztów transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów, materiałów i usług. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wygenerowane prawa majątkowe ujmowane są na bieżąco jako zapasy oraz drugostronnie jako zmniejszenie kosztów produkcji. Do czasu potwierdzenia ilości odpowiednio przez Urząd Regulacji Energetyki i audyt weryfikujący zmiany ujętych w ewidencji praw majątkowych traktuje się jako zmiany szacunków.

Prawa majątkowe otrzymane nieodpłatnie w związku z poniesionymi nakładami inwestycyjnymi oraz spełnieniem warunków ich przyznania, ujmowane są w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej z dnia ich przyznania z uwzględnieniem kursu waluty ustalonego przez prezesa Narodowego Banku Polskiego obowiązującego na ten dzień. Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznanych praw majątkowych ujmuje się jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Wartość godziwą praw majątkowych stanowi iloczyn ich ilości i ceny rynkowej z dnia ujęcia, z uwzględnieniem warunków cenowych wynikających z zawartych umów.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania.

Odpisy aktualizujące ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio w pozycji:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku utraty wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji,
- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku utraty wartości towarów i materiałów przeznaczonych do sprzedaży.

Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku ustania przyczyny powodującej utratę wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji,
- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku ustania przyczyny powodującej utratę wartości towarów i materiałów przeznaczonych do sprzedaży.

Wartość odpisu pomniejsza wartość bilansową zapasów objętych odpisem aktualizującym. Skutki różnic wynikających z inwentaryzacji zapasów ujmowane są w zależności od rodzaju działalności, której dotyczą.

15.11. Prawa do emisji

Przyznane nieodpłatnie prawa do emisji dwutlenku węgla ujmowane są w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej z dnia ich przyznania z uwzględnieniem kursu waluty ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego obowiązującego na ten dzień. Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznanych praw do emisji ujmuje się jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Należne lecz nieprzyznane prawa do emisji ujmuje się jako należności. Do czasu przyznania praw do emisji zmiany wartości tych praw traktuje się jako zmiany szacunków.

Opłaty za przyznanie praw łącznie z opłatą za wpisanie do rejestru nie stanowią wartości tych praw i ujmowane są jako czynne rozliczenia międzyokresowe. Wniesione opłaty są odnoszone w koszt własny sprzedaży proporcjonalnie do ich wykorzystania w danym okresie rozliczeniowym.

W przypadku nabycia praw, prawa te na moment początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia.

W oparciu o rzeczywistą emisję koszty bieżącego okresu obciążane są wartością praw przypadających na tę emisję w korespondencji z pozycją bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów. Utworzone bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów obciążają koszt własny sprzedaży. Równolegle do obciążenia kosztów następuje rozliczenie dotacji – odciążenie kosztów – do wysokości wartości praw przyznanych nieodpłatnie przeznaczonych do umorzenia.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość praw jest weryfikowana w odniesieniu do ich wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku spadku ich wartości dokonuje się odpisu z tytułu utraty wartości w ciężar kosztów własnych sprzedanych produktów, jeśli prawa te przeznaczone są na potrzeby własnego zużycia lub pozostałych kosztów operacyjnych w innych przypadkach. W przypadku ustania przyczyn, dla których dokonano odpisu, nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego, następuje jego całkowite lub częściowe rozliczenie (odwrotzenie).

W przypadku sprzedaży praw, przychody z tytułu sprzedaży ujmowane są na zasadach ogólnych.

Wykorzystane prawa do emisji ulegają umorzeniu i wyłącza się je z ewidencji. Wyłączenie z ewidencji następuje w korespondencji z biernymi rozliczeniami międzyokresowymi kosztów (następuje rozliczenie rmk).

Wartość niewykorzystanych i niesprzedanych praw do emisji, które ulegają umorzeniu odpisuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

15.12. Należności handlowe (z tytułu dostaw i usług) oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty.

Należności z tytułu dostaw i usług są aktywami finansowymi, niebędącymi instrumentami pochodnymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowanymi na aktywnym rynku. Należności z tytułu dostaw i usług powstają w wyniku podstawowej działalności Grupy.

Należności z tytułu dostaw i usług korygowane są o należne bonusy z uwagi na przyjęte założenie, że ich rozliczenie odbywać się będzie poprzez potrącenie.

Pozostałe należności stanowią:

a/ inne należności spełniające definicję aktywów finansowych, w tym:

- należności z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych,
- należności z tytułu dywidend,
- odsetki od należności,
- zaliczki, które będą rozliczone w formie pieniężnej,
- pozostałe należności finansowe,

b/ inne należności nie spełniające definicji aktywów finansowych, w tym:

- przekazane zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie i wartości niematerialne, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę lub wykonanie usługi,
- należności z tytułu podatków (inne niż należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego),
- pozostałe należności niefinansowe,
- rozliczenia międzyokresowe czynne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymagającej zapłaty.

Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umownych.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody wskazujące, że nastąpiła utrata wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwota straty z tytułu utraty wartości ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa i wartością bieżącą przyszłych strumieni pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o efektywną stopę procentową. Prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych strumieni pieniężnych ustalone jest w oparciu o analizę danych historycznych. Kwota odpisów może ulec

zmniejszeniu w przypadku posiadania wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

W szczególności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 100% w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, do wysokości nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli masa dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego w pełnej wysokości roszczenia,
- kwestionowane przez dłużników oraz z zapłatą których dłużnik zalega do wysokości nie pokrytej gwarancją lub innymi zabezpieczeniami, jeśli ocena sytuacji gospodarczej i finansowej dłużnika wskazuje, że spłata należności w umownej kwocie w najbliższym półroczu nie jest możliwa,
- stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego w wysokości tych kwot do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wiarygodnie oszacowanej kwocie odpisu na nieściągalne należności,
- należnych odsetek za zwłokę w zapłacie,
- należności, których termin wymagalności zapłaty na koniec okresu sprawozdawczego przekroczył 180 dni w wysokości nie objętej zabezpieczeniem.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług ujemnie się w ciężar kosztów sprzedaży, z wyjątkiem odpisów aktualizujących dotyczących należności z tytułu odsetek od należności z tytułu dostaw i usług, które ujemnie się w kosztach finansowych. Odpisy aktualizujące odnoszące się do pozostałych należności, innych niż należności odsetkowe, ujemnie się w pozostałych kosztach operacyjnych. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujemnie się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości aktywa finansowego może być przypisany do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony, gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujemnie się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio jako zmniejszenie kosztów sprzedaży lub jako przychody finansowe/pozostałe przychody operacyjne.

15.13. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują pożyczki udzielone oraz lokaty bankowe i inne środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający trzy miesiące licząc od daty ich ulokowania.

15.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, skorygowanych o naliczone na dzień bilansowy odsetki oraz różnice kursowe z wyceny środków dewizowych.

15.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej poprzez transakcje sprzedaży niż poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce uprawdopodobniona.

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych kosztach operacyjnych. W momencie późniejszej wyceny, ewentualne odwrócenie wartości godziwej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

W przypadku, gdy jednostka nie spełnia już kryteriów kwalifikacji składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, składnik aktywów, który ujmuje się w tej pozycji bilansowej, z której był uprzednio przekwalifikowany i wycenia się go w kwocie niższej z dwóch:

- wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub
- wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

15.16. Kapitał własny

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej oraz umowami i statutami spółek podmiotów Grupy.

Kapitał zakładowy wykazywany jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wysokości wykazywanej w statucie Jednostki Dominującej i Krajowym Rejestrze Sądowym.

Zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału akcyjnego pomniejszają wartość kapitału własnego Grupy.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją akcji.

Pozostałe kapitały stanowi kapitał z wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych zaliczonych do kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy, kapitały rezerwowe i pozostałe, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego roku obrotowego.

15.17. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne ujmowane są według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

15.18. Zobowiązania handlowe (z tytułu dostaw i usług) oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują:

- zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane oraz zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą,
- rozliczenia międzyokresowe bierne, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw,
- zobowiązania przypadające do zapłaty za materiały i towary, które jeszcze nie zostały dostarczone, ale zgodnie z obowiązującymi warunkami współpracy, znaczące ryzyka i korzyści związane z ich własnością przeszły już na Grupę.

Pozostałe zobowiązania obejmują:

a/ zobowiązania spełniające definicję zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń osobowych,
- zobowiązania z tytułu dywidend,
- zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w formie pieniężnej,
- zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych itp.,
- bierne rozliczenia międzyokresowe, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług,

b/ zobowiązania niespełniające definicji zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu podatków (inne niż zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, które są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie), opłat, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych,
- bierne rozliczenia międzyokresowe inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych zobowiązań finansowych, w tym oszacowane półroczne opłaty za korzystanie ze środowiska naturalnego w procesie produkcji, dla których moment płatności przypada w okresach późniejszych niż koniec okresu sprawozdawczego i na które nie otrzymano jeszcze decyzji potwierdzającej powstania zobowiązania,
- otrzymane zaliczki, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę wyrobów gotowych, towarów lub wykonanie usługi,
- zobowiązania wobec pracowników, jeżeli ich uregulowanie nastąpi w innej formie niż poprzez wypłatę środków pieniężnych,
- zobowiązania wobec pracowników z tytułu podróży służbowych,
- fundusze specjalne, w tym zobowiązanie z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych po pomniejszeniu o środki pieniężne, należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków z ZFŚS,
- rozliczenia międzyokresowe przychodów, z wyjątkiem dotacji rządowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według zamortyzowanego kosztu, tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania nie zaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

15.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

15.20. Świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe, odprawy pośmiertne oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na rzecz emerytów i rencistów

Zgodnie z obowiązującymi Grupę przepisami dotyczącymi wynagradzania pracownikom przysługuje nagroda jubileuszowa i odprawa emerytalno-rentowa, natomiast w przypadku śmierci pracownika osobom uposażonym odprawa pośmiertna. Na niektórych podmiotach Grupy ciąży zwyczajowy obowiązek tworzenia odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na rzecz obecnych i przyszłych emerytów i rencistów.

Grupa nie wydziela aktywów, które w przyszłości służyłyby uregulowaniu zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych i nagród jubileuszowych, odpraw pośmiertnych oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Wartość przyszłych zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych, odpraw pośmiertnych oraz odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na rzecz przyszłych emerytów i rencistów wyliczana jest przez uprawnionego aktuarusza przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń, założonej stopy dyskonta, założonym prawdopodobieństwie osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, założonym prawdopodobieństwie osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej, pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą.

Wysokość rezerwy aktualizowana jest co najmniej na koniec danego roku obrotowego. Korekta zwiększająca lub zmniejszająca wysokość rezerwy odnoszona jest w koszty działalności operacyjnej, a w części dotyczącej zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia w inne całkowite dochody.

Wykorzystanie tego typu rezerw powoduje zmniejszenie rezerwy. Rozwiązanie powyższej rezerwy koryguje (zmniejsza) odpowiednio koszty operacyjne lub inne całkowite dochody.

Świadczenie związane z ustaniem stosunku pracy

W przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownikom przysługują świadczenia przewidziane przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa pracy, między innymi ekwiwalent z tytułu

niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy.

Wysokość ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanych urlopów aktualizowana jest na ostatni dzień roku obrotowego oraz na ostatni dzień półrocza danego roku obrotowego.

Rezerwy/rozliczenia międzyokresowe kosztów/zobowiązań na pozostałe świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy tworzone są w momencie ustania stosunku pracy.

Nagroda roczna

Począwszy od 2014 roku pracownikom Jednostki Dominującej przysługuje prawo do nagrody rocznej. Jej wysokość, zgodnie z przyjętymi w Spółce regulacjami, uzależniona jest od uzyskanych w danym roku wyników finansowych, a w odniesieniu do Zarządu Spółki również od stopnia realizacji wyznaczonych celów. Rezerwa na nagrodę roczną tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto

Zgodnie z obowiązującymi Grupę przepisami możliwe jest przeznaczenie części zysku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. W związku z tym, że na koniec okresu sprawozdawczego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kwoty zobowiązania, koszty świadczeń pracowniczych dotyczących odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto ujmowane są w kosztach roku obrotowego, w którym podjęta została uchwała o przeznaczeniu części zysku netto na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Pozostałe świadczenia pracownicze

Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych są ujmowane w kosztach roku obrotowego, w którym zostały zatwierdzone do wypłaty, chyba że możliwe jest wiarygodne określenie kwoty świadczenia.

15.21.Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy, upusty).

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty.

Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (a za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni).

W przypadku ujmowania przychodów w wartości zdyskontowanej, wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Różnice kursowe powstałe przy realizacji oraz wycenie bilansowej należności z tytułu dostaw i usług korygują przychody ze sprzedaży.

Przychody ze sprzedaży są korygowane również o wynik na transakcjach zabezpieczających.

Przychody ujmowane i prezentowane są w podziale na przychody ze sprzedaży (produktów, materiałów i towarów), pozostałe przychody operacyjne (dotyczące majątku trwałego, dotacji, kar i odszkodowań) oraz przychody finansowe (dotyczące działalności o charakterze finansowym, w tym majątku finansowego oraz lokowania nadwyżek środków pieniężnych).

15.21.1. Sprzedaż produktów, materiałów i towarów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, materiałów i towarów ujmowane są, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do produktów, materiałów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane po ich wykonaniu, chyba że z zawartych umów wynika etapowe rozliczanie ich realizacji.

15.21.2. Świadczenie usług budowlano-montażowych

Przychody z umów o budowę składników aktywów (roboty budowlano-montażowe) ustala się w oparciu o rozwiązania przewidziane w MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane”. Przychody z umowy wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty.

Jeżeli można wiarygodnie oszacować wynik umowy o usługę budowlano-montażową, przychody i koszty związane z umową ujmują się jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. Przewidywaną stratę z budowy niezwłocznie ujmują się jako koszt.

W Grupie stosuje się następujące metody pomiaru stopnia zaawansowania prac dla niezakończonych robót budowlano-montażowych i projektowych:

1/ Metoda obmiaru wykonanych prac – polegająca na technicznym pomiarze wykonanych od rozpoczęcia umowy do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego prac wyrażonych w jednostkach naturalnych lub w procencie ceny umownej bądź jej składowych. Metoda obmiaru wykonanych prac ma zastosowanie dla zleceń o globalnym budżecie przychodów równym lub większym od 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym,

2/ Metoda kosztowa – polega na określeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego stopnia zaawansowania prac w takim procencie, jaki stanowi udział poniesionych od rozpoczęcia umowy do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego kosztów umowy w całkowitej kwocie kosztów wykonania umowy, obejmującej koszty już poniesione oraz wynikające z aktualnego globalnego budżetu kosztów, koszty wymagające jeszcze poniesienia dla pełnego wykonania umowy. Metoda kosztowa ustalenia stopnia zaawansowania umowy ma zastosowanie dla kontraktów o globalnym budżecie przychodów przekraczających kwoty 50 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym oraz 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze projektowym.

3/ Metoda pomiaru pracochłonności – metoda oparta jest na pomiarze za pomocą miary roboczogodziny – pracochłonności prac wykonanych w ramach kontraktu. Polega ona na porównaniu ilości wykonanej pracy z ilością pracy zaplanowanej, mierzoną w roboczogodzinach. Iloraz tych dwóch wielkości stanowi stopień zaawansowania prac. Metoda ta ma zastosowanie do kontraktów, w których koszt robocizny z narzutami stanowi ponad 80% wszystkich planowanych kosztów bezpośrednich (suma kosztów robocizny, materiałów, sprzętu, podwykonawstwa, bez narzutu kosztów wydziałowych). Metoda ma zastosowanie dla robót o przewidywanych przychodach nie niższych niż 50 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym oraz 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze projektowym.

4/ Metoda zysku zerowego – szacowany przychód ustala się w wysokości tej części dotychczas poniesionych kosztów, w której ich pokrycie jest wysoce prawdopodobne. Metoda ma zastosowanie dla robót, dla których szacowany przychód jest niższy niż 50 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym oraz 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze projektowym.

15.21.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

15.21.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

15.21.5. Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

15.22. Koszty

Koszty ujmowane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów oraz zasadą ostrożności. Ponoszone koszty ujmowane i prezentowane są w podziale na koszty operacyjne, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe. Koszty operacyjne obejmują koszty działalności gospodarczej Grupy.

W ramach kosztów operacyjnych wyodrębnia się koszt własny sprzedaży (sprzedanych produktów, materiałów i towarów), koszty sprzedaży i handlowe (dystrybucji, pośrednictwa handlowego) oraz koszty ogólnego zarządu (zarządzania i administrowania Grupą).

Pozostałe koszty operacyjne obejmują transakcje dotyczące majątku trwałego, dotacji oraz kar i odszkodowań.

Koszty finansowe obejmują transakcje pozyskiwania i obsługi zewnętrznych źródeł finansowania działalności pomiotów Grupy oraz transakcje dotyczące majątku finansowego.

Różnice kursowe powstałe przy realizacji oraz wycenie bilansowej zobowiązań z tytułu dostaw i usług korygują koszt własny sprzedaży.

15.23. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie zaistnienia uzasadnionej pewności, że dotacja zostanie uzyskana oraz że spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo odpisywana w pozostałe przychody operacyjne, przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, równoległe do odpisów amortyzacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana współmiennie do kosztów, które dotacja ta ma kompensować.

Jeżeli dotacja jest formą rekompensaty za już poniesione koszty lub straty, lub została przyznana celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się ją jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne otrzymane w formie dotacji ujmuje się w wartości godziwej.

15.24. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i odroczoną.

Rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości wyżej wymienione różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE), zwolnienie z podatku dochodu osiągniętego z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń, Grupa ujmuje w momencie rzeczywistego korzystania z ulgi. Należna a niewykorzystana kwota ulgi prezentowana jest w pozycjach pozabilansowych, jako należność warunkowa.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy lub aktywa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek.

15.25. Połączenia jednostek

Połączenia jednostek rozliczane są na dzień nabycia metodą nabycia. Dniem nabycia jest dzień, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość godziwą netto nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazijnym nabyciu ujmowany jest w rachunku zysków i strat bieżącego okresu na dzień przejęcia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwą przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

Udziały niekontrolujące w aktywach netto konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej. Na udziały niekontrolujące składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niekontrolujące w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia.

15.26. Inwestycje kapitałowe w jednostki stowarzyszone

Jednostką stowarzyszoną jest jednostka, na którą Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, niebędąca jednostką zależną ani udziałem we wspólnym przedsięwzięciu Jednostki Dominującej. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Udziały w jednostkach stowarzyszonych prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w aktywach trwałych jako „Inwestycje wyceniane metodą praw własności”.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym według wyceny dokonanej metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą

o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej, pomniejszonym o wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji oraz podlega ocenie pod kątem utraty wartości w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

15.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

16. Informacje dotyczące segmentów

Podstawowy podział sprawozdawczości oparty jest na segmentach branżowych.

W Segmencie Agro wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe: amoniak, gaz syntezowy, kwas azotowy, saletra amonowa, azotan magnezu i RSM®, gazy techniczne, nawozy fosforowe, mieszanki nawozowe oraz mączka fosforytowa.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Agro są: wytwarzane przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. nawozy azotowe - PULAN® (saletra amonowa), RSM® (roztwór saletrzano-mocznikowy), PULREA® (mocznik) oraz PULSAR® (siarczan amonu), a także wytwarzane przez GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. oraz „Agrochem” Sp. z o.o. i „Agrochem Puławy” Sp. z o.o. nawozy fosforowe i mieszanki nawozowe - superfosfat, amofoski, agrafofki, amofosmagi, mieszanki nawozowe i mączka fosforytowa oraz produkty wytwarzane przez Zakłady Azotowe Chorzów S.A. – saletra potasowa (azotan potasu) i saletra wapniowa.

Pozostałe produkty handlowe Segmentu Agro obejmują inne produkty wytwarzane dodatkowo na podstawowych instalacjach Segmentu: woda amoniakalna (LIKAM®), amoniak, wodór, kwas azotowy, powietrze pomiarowe, dwutlenek węgla, COOLANT® (suchy lód) oraz planton i mieszanki nawozowe, a także materiał siewny.

W Segmencie Agro realizowana jest również sprzedaż towarów i materiałów (nawozy, pasze, zboża, środki ochrony roślin) oraz sprzedaż usług tego Segmentu.

W Segmencie Chemia wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe: mocznik, NOXy®, melamina, nadtlenek wodoru, kwas siarkowy, siarczan amonu, cykloheksanon, cykloheksan, kaprolaktam oraz wodorosiarczyn sodu.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Chemia są: wytwarzane w Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. - melamina, kaprolaktam (płatkowany i ciekły), NOXy®, PULNOX® (roztwory mocznika), PULREA® (mocznik), nadtlenek wodoru, a także produkowane w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. - kwas siarkowy i wodorosiarczyn sodu oraz wytwarzana w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. saletra potasowa techniczna i spożywcza (azotan potasu), produkty z przerobu kwasów tłuszczowych.

Pozostałe produkty handlowe Segmentu Chemia obejmują inne produkty wytwarzane dodatkowo na instalacjach przypisanych do Segmentu oraz sprzedaż materiałów i usług własnych Segmentu.

W Segmencie Energetyka wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe/media: energia cieplna, energia elektryczna, gaz ziemny nisko i wysokociśnieniowy oraz pary i wody, które są jednocześnie głównymi produktami handlowymi tego Segmentu.

W Segmencie tym realizowana jest również sprzedaż towarów i materiałów oraz sprzedaż usług Segmentu.

W Segmencie Pozostała Działalność wykazano następujące grupy przychodów:

1. Usługi przeładunkowe realizowane w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.,
2. Dzierżawa rzeczowego majątku trwałego i pozostałe usługi realizowane w Zakładach Azotowych Chorzów S.A.,
3. Sprzedaż worków z folii, folii, worków śmieciowych,
4. Usługi własne Segmentu Pozostała Działalność,
5. Sprzedaż zrealizowaną w spółkach Remzap Sp. z o.o., Prozap Sp. z o.o. oraz SCF Natural Sp. z o.o.
6. Wyniki działalności spółki Elektrownia Puławy Sp. z o.o.

Poszczególne Segmenty w ramach swojej działalności produkcyjnej zużywają surowce/półfabrykaty/media. Jeżeli potrzebne do produkcji komponenty nie są dostępne w ramach Segmentu są pozyskiwane od innych Segmentów, w których są wytwarzane – obroty wewnętrzne.

Przepływy między segmentami są wyceniane wg technicznego kosztu wytworzenia powiększonego o procentowy narzut marży zysku (metoda tzw. rozsądnej marży „koszt plus”).

W związku z dużą zmiennością cen głównych surowców (gazu ziemnego, energii elektrycznej, węgla) w stosunku do cen planowanych, w celu lepszego odzwierciedlenia wyników osiąganych przez poszczególne segmenty, w 2015 roku zmieniono zasady wyceny przepływów między segmentami. Do wyceny przyjęto rzeczywisty techniczny koszt wytworzenia powiększony o narzut marży zysku. W 2014 roku wycena przepływów opierała się na planowanym technicznym koszcie wytworzenia.

W przypadku zastosowania w roku 2014 zasady zastosowanej w 2015 roku wyniki segmentów kształtowałyby się następująco:

01.07.2013 - 31.12.2014	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność	Razem
Zysk/(strata) segmentu wg zasad wyceny przepływów wewnętrznych obowiązujących w roku obrotowym 2013/2014	353 580	(44 577)	246 239	7 507	562 749
Zysk/(strata) segmentu wg zasad wyceny przepływów wewnętrznych obowiązujących w roku obrotowym 2015	389 422	21 369	145 500	6 458	562 749
Różnice w prezentacji wyników (zasady 2015 minus zasady 2013/2014)	35 842	65 946	(100 739)	(1 049)	-

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za okres sprawozdawczy zakończony odpowiednio 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

01.01.2015 - 31.12.2015	Działalność kontynuowana				Wyłączenia	Działalność ogółem	
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność			
Razem							
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 496 124	1 158 086	69 238	82 667	3 806 115	-	3 806 115
Sprzedaż nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	7 920
Obroty wewnętrzne między segmentami	1 294 448	1 029 516	1 724 262	70 492	4 118 718	(4 118 718)	-
Przychody segmentu ogółem	3 790 572	2 187 602	1 793 500	153 159	7 924 833	(4 118 718)	3 814 035
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(1 687 556)	(1 018 576)	(68 516)	(63 154)	(2 837 802)	-	(2 837 802)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	1 298
Obroty wewnętrzne między segmentami	(1 346 911)	(1 051 363)	(1 648 231)	(72 213)	(4 118 718)	4 118 718	-
Koszty segmentu ogółem	(3 034 467)	(2 069 939)	(1 716 747)	(135 367)	(6 956 520)	4 118 718	(2 836 504)
Koszty sprzedaży							
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(226 198)	(50 142)	(37)	5 783	(270 594)	-	(270 594)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(1 150)	103	(20)	5 675	4 608	-	4 608
Koszty sprzedaży nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(103)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	-	-	-	-	-	-	(116)
Zysk/(strata) segmentu	529 907	67 521	76 716	23 575	697 719	-	706 834
Koszty ogólnego zarządu							
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	(4 421)	(967)	(2 971)	(23 921)	(32 280)	-	(32 280)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	-	-	-	-	-	-	(169 414)
w tym odpisy aktualizujące wartość	5 468	(18 432)	6 097	(1 902)	(8 769)	-	(8 769)
niefinansowych aktywów trwałych	6 000	(18 405)	2 460	1 557	(8 388)	-	(8 388)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	-	-	-	-	-	-	701
nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	701
w tym odpisy aktualizujące wartość	-	-	-	-	-	-	545
niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	545
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	16 034
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	2 037
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	530 954	48 122	79 842	(2 248)	656 670	-	515 143
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(67 099)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	448 044
Zysk/(strata) na działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	448 044
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	889 148	1 000 537	589 417	311 281	2 790 383	-	2 790 383
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 065 963
Aktywa ogółem	889 148	1 000 537	589 417	311 281	2 790 383	-	3 856 346
Zobowiązania i kapitały własne							
Zobowiązania segmentu	148 929	71 919	139 035	31 080	390 963	-	390 963
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	425 270
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 040 113
Zobowiązania i kapitały ogółem	148 929	71 919	139 035	31 080	390 963	-	3 856 346
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	76 540	67 439	33 659	60 699	238 337	-	238 337
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	11 918
Amortyzacja	45 024	51 260	40 355	20 528	157 167	-	157 167
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	8 034

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „PUŁAWY” Spółka Akcyjna
za okres 1 stycznia 2015 roku – 31 grudnia 2015 roku

w tysiącach złotych

01.07.2013 - 31.12.2014	Działalność kontynuowana					Wyłączenia	Działalność ogółem
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność	Razem		
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 396 389	1 826 499	102 879	94 283	5 420 050	-	5 420 050
Sprzedaż nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	6 949
Obroty wewnętrzne między segmentami	2 179 495	1 687 011	2 986 114	106 353	6 958 973	(6 958 973)	-
Przychody segmentu ogółem	5 575 884	3 513 510	3 088 993	200 636	12 379 023	(6 958 973)	5 426 999
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(2 554 698)	(1 726 466)	(103 513)	(82 207)	(4 466 884)	-	(4 466 884)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	(7 911)
Obroty wewnętrzne między segmentami	(2 354 245)	(1 757 523)	(2 739 289)	(107 916)	(6 958 973)	6 958 973	-
Koszty segmentu ogółem	(4 908 943)	(3 483 989)	(2 842 802)	(190 123)	(11 425 857)	6 958 973	(4 474 795)
Koszty sprzedaży	(313 361)	(74 098)	48	(3 006)	(390 417)	-	(390 417)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(62)	73	52	970	1 033	-	1 033
Koszty sprzedaży nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	638
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	-	-	-	-	-	-	(1 139)
Zysk/(strata) segmentu	353 580	(44 577)	246 239	7 507	562 749	-	562 425
Koszty ogólnego zarządu	(6 135)	(3 580)	(4 449)	(24 492)	(38 656)	-	(38 656)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(247 617)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	867	(800)	1 641	5 766	7 474	-	7 474
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 430
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	(213)
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	19 208
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	3 674
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	348 312	(48 957)	243 431	(11 219)	531 567	-	307 938
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(44 891)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	263 047
Zysk/(strata) na działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-	(1 054)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	261 993
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	807 367	1 009 175	602 875	280 845	2 700 262	-	2 700 262
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	842 911
Aktywa ogółem	807 367	1 009 175	602 875	280 845	2 700 262	-	3 543 173
Zobowiązania segmentu	136 731	77 951	166 579	33 073	414 334	-	414 334
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	399 999
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	2 728 840
Zobowiązania i kapitały ogółem	136 731	77 951	166 579	33 073	414 334	-	3 543 173
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	113 590	107 319	56 445	78 873	356 227	-	356 227
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	16 464
Amortyzacja	61 034	69 929	55 217	24 228	210 408	-	210 408
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	10 740

Przychody z tytułu sprzedaży produktów od klientów zewnętrznych. Podział geograficzny odpowiada lokalizacji kontrahentów.

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Polska	2 562 369	3 314 586
Zagranica, w tym:	1 251 666	2 112 413
Europa, w tym:	925 783	1 385 067
Niemcy	182 553	221 194
Wielka Brytania	215 952	349 154
Francja	78 962	161 770
Czechy	81 019	128 476
Słowacja	79 866	81 170
Austria	37 357	49 970
Rumunia	22 912	44 744
Portugalia	25 718	30 724
Hiszpania	22 336	36 386
Włochy	22 231	38 542
Słowenia	26 523	39 113
Belgia	23 502	17 702
Węgry	16 768	10 421
Azja, w tym:	313 420	634 840
Chiny	97 422	233 328
Indie	61 157	81 142
Tajwan	124 723	257 007
Tajlandia	7 534	31 452
Indonezja	3 385	21 474
Ameryka Południowa, w tym:	4 721	69 284
Peru	4 721	4 618
Brazylia	-	48 130
Pozostałe	7 742	23 222
Razem	3 814 035	5 426 999

Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych są zlokalizowane w Polsce, gdzie podmioty wchodzące w skład Grupy mają swoje siedziby.

Przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym pojedynczym klientem nie stanowią więcej niż 10% łącznych przychodów Grupy.

17. Przychody i koszty

17.1. Przychody ze sprzedaży

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży produktów		
Przychody ze sprzedaży	3 626 495	5 245 074
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług zrealizowane	14 181	3 662
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług naliczone	(4 556)	(1 135)
Zyski z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	2 838	10 790
(Straty) z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	(4 493)	(6 279)
Podatek akcyzowy	(2 330)	(3 790)
Bonusy od obrotu	(1 521)	(4 639)
Razem przychody ze sprzedaży produktów	3 630 614	5 243 683

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Przychody ze sprzedaży	183 663	183 750
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług zrealizowane	241	(89)
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług z wyceny	(429)	(192)
Podatek akcyzowy	(54)	(153)
Razem przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	183 421	183 316

17.2. Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(164 578)	(220 270)
Koszty świadczeń pracowniczych	(392 754)	(552 681)
Zużycie materiałów i energii	(2 061 097)	(3 404 934)
Usługi obce, w tym:	(389 723)	(558 969)
- koszty prac badawczych	(1 553)	(644)
- związane z ochroną środowiska	(1 352)	(2 812)
Podatki i opłaty	(188 072)	(212 951)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(9 583)	(16 616)
Pozostałe koszty, w tym:	(43 598)	(44 461)
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	(12 035)	(29 583)
- rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów	1 114	14 002
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(3 597)	(4 867)
- rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności	8 089	4 761
- składki z tytułu przynależności do organizacji	(860)	(1 841)
- różnice kursowe dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług	614	(106)
- podróże służbowe	(3 254)	(4 541)
- reklamy i reprezentacji	(34 245)	(24 776)
- inne koszty działalności operacyjnej	576	2 490
Razem koszty rodzajowe	(3 249 405)	(5 010 882)

Zmiana kosztów rodzajowych, obok długości okresu, za który sporządzane jest sprawozdanie, wynika:

1. w obszarze kosztów zużycia materiałów i energii, głównie ze zmian cen surowców,
2. w obszarze kosztów amortyzacji, z zakończenia projektów inwestycyjnych i oddania do używania składników majątku,
3. w obszarze kosztów podatków i opłat, głównie z dokonania w roku 2014 umorzenia certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej za rok 2013 oraz częściowo za rok 2014 (dotyczące okresu od stycznia do lipca 2014 roku w odniesieniu do energii elektrycznej sprzedanej oraz okresu od stycznia do kwietnia 2014 roku w odniesieniu do energii elektrycznej zużytej na potrzeby własne), w roku 2015 umorzono certyfikaty pochodzenia energii elektrycznej za pozostałe okresy 2014 roku,
4. w obszarze pozostałych kosztów, ze wzrostu kosztów propagowania sprzedaży produktów (zaprezentowano w ramach kosztów reklamy i reprezentacji) oraz rozwiązania odpisów aktualizujących wartość należności.

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Koszty rodzajowe	(3 249 405)	(5 010 882)
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku i rozliczeń międzyokresowych (+/-)	(32 684)	(133 772)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (-)	81 721	109 270
Wartość dotacji rozliczonej w koszty operacyjne	64 019	55 173
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(172 546)	(170 636)
Razem koszt własny sprzedaży	(3 308 895)	(5 150 847)
Koszty według układu kalkulacyjnego		
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(2 663 958)	(4 304 159)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(172 546)	(170 636)
Koszty sprzedaży	(270 697)	(389 779)
Koszty ogólnego zarządu	(201 694)	(286 273)
Razem koszt własny sprzedaży	(3 308 895)	(5 150 847)

Na zmianę stanu produktów i rozliczeń międzyokresowych składa się zmniejszenie stanu produktów w kwocie 17 529 tysięcy złotych oraz zmniejszenie biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i wzrost rezerw utworzonych w ciężar kosztów operacyjnych w łącznej kwocie 15 155 tysięcy złotych.

Koszty wytworzenia produktów na potrzeby własne dotyczą obrotów wewnętrznych występujących pomiędzy podstawową działalnością operacyjną a pozostałymi rodzajami działalności, w szczególności nakładów na środki trwałe w budowie oraz wytworzenia we własnym zakresie katalizatorów i opakowań poniesionych głównie przez Jednostkę Dominującą.

Pozycja zmiana stanu produktów, produkcji w toku i rozliczeń międzyokresowych uwzględnia przekształcenia w związku ze zmianą zasad rachunkowości opisaną w nocie 11.

Koszty świadczeń pracowniczych

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Koszty wynagrodzeń	(309 572)	(433 442)
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	(83 182)	(119 239)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	(392 754)	(552 681)
Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze	(11 774)	(36 618)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	(404 528)	(589 299)

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze wynika głównie ze zmiany przyjętego do przeliczenia rezerw poziomu stopy dyskontowej oraz utworzenia rezerwy na nagrodę roczną. Zasady tworzenia rezerwy na nagrodę roczną wskazano w nocie 15.20.

17.3. Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Pozycje ujęte w koszcie sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	(154 609)	(206 089)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(153 058)	(201 819)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(1 551)	(4 270)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu, w tym:	(9 969)	(14 181)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(6 220)	(11 073)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(3 749)	(3 108)

17.4. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	-	4 886
Zysk netto ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	105	3 203
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	11 020	-
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	3 068	4 946
Różnice kursowe dotyczące zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	236	382
w tym koszty z tytułu różnic kursowych	(654)	(108)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności innych niż należności z tytułu dostaw i usług oraz należności odsetkowe	571	1 435
Rozwiązanie rezerw na przyszłe koszty/zobowiązania	1 206	619
Dotacje	3 735	6 150
Kary i odszkodowania	1 192	6 083
Zwrot podatków	716	1 794
Inne	1 707	2 439
Razem pozostałe przychody operacyjne	23 556	31 937

Zmiana pozostałych przychodów operacyjnych wynika głównie z dokonanego w Jednostce Dominującej odwrócenia (rozwiązania) odpisu aktualizującego wartość majątku trwałego w wysokości 11 milionów złotych, dokonanego na podstawie wyników testu na utratę wartości przeprowadzonego zgodnie z MSR 36. Szczegółowy opis przyjętych założeń oraz uzyskanych wyników przedstawiono w nocie 23. Wzrost pozostałych przychodów operacyjnych z tytułu dokonanego odwrócenia odpisu skorygowały niższe niż w roku ubiegłym przychody z nieruchomości inwestycyjnych, należne kary i odszkodowania, rozliczenie dotacji oraz ujęcie w ubiegłym roku wyniku z rozliczenia nabycia udziałów w spółce Elektrownia Puławy Sp. z o.o. i likwidacji DW Jawor Sp. z o.o.

17.5. Pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych	(18 030)	(213)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne	(833)	-
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych generujących przychody z najmu, w tym:	(2 514)	(3 125)
- koszty amortyzacji	(596)	(866)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności innych niż należności z tytułu dostaw i usług oraz należności	(404)	(2 380)
Utworzenie rezerw na przyszłe koszty/zobowiązania	(3 125)	(939)
Koszty likwidacji oraz wartość netto zlikwidowanego majątku	(1 060)	(7 041)
Nakłady na prace rozwojowe nie spełniające kryteriów do ich aktywowania	(175)	(1 101)
Darowizny przekazane	(2 567)	(3 077)
Kary i odszkodowania	(568)	(265)
Koszty funkcjonowania i utrzymania zakładowych obiektów socjalnych	(993)	(1 501)
Straty powstałe w ramach zwykłej działalności	(289)	(1 799)
Inne	(1 066)	(1 592)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(31 624)	(23 033)

Zmiana pozostałych kosztów operacyjnych wynika głównie z dokonanego w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. odpisu aktualizującego wartość majątku trwałego w wysokości 18,4 miliona złotych, dokonanego na podstawie wyników testu na utratę wartości przeprowadzonego zgodnie z MSR 36. Szczegółowy opis przyjętych założeń oraz uzyskanych wyników przedstawiono w nocie 23.

17.6. Przychody i koszty finansowe netto

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Przychody finansowe		
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	12 791	15 638
- z tytułu należności własnych - handlowych	1 505	3 372
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe powyżej 3 miesięcy	4 698	2 570
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe do 3 miesięcy i overnight	5 306	9 212
- z pozostałych tytułów	1 282	484
Dywidendy i udziały w zyskach	42	344
Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	315	465
Zyski z tytułu różnic kursowych, w tym:	260	2 236
- koszty z tytułu różnic kursowych	(5 794)	(2 700)
Przychody z tytułu zmiany dyskonta, w tym:	317	73
- dotyczące rozrachunków	317	73
Aktualizacja wartości inwestycji	-	2 596
Zysk ze zbycia inwestycji	4 692	4 901
Pozostałe	926	251
Razem przychody finansowe	19 343	26 504

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Koszty finansowe		
Koszty z tytułu odsetek, w tym:	(769)	(1 240)
- z tytułu kredytów i pożyczek	(246)	(41)
- z tytułu leasingu finansowego	(486)	(981)
- dotyczące zobowiązań handlowych	(4)	(14)
- z pozostałych tytułów	(33)	(204)
Prowizje	(680)	(74)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	(1 170)	(2 042)
Aktualizacja wartości inwestycji	-	(1 594)
Koszty z tytułu zmiany dyskonta, w tym:	(296)	(1 736)
- dotyczące rozrachunków	(17)	(8)
- dotyczące rezerw	(279)	(1 728)
Pozostałe	(394)	(610)
Razem koszty finansowe	(3 309)	(7 296)
Przychody i koszty finansowe netto	16 034	19 208

Zmiany przychodów i kosztów finansowych netto wynikają głównie ze zbycia inwestycji, tj. spółki MEDICAL Sp. z o.o., niższych przychodów z tytułu odsetek od zdeponowanych nadwyżek środków pieniężnych, wynikających z długości okresu, za który sporządzane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz spadku stóp procentowych.

17.7. Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Grupy

Sezonowość działalności Grupy występuje w obrocie nawozami. Najwyższa konsumpcja tych produktów przypada, w przypadku nawozów azotowych na okres wiosennej aplikacji nawozów, tj. na okres od lutego do kwietnia, natomiast w przypadku nawozów fosforowych na okres od lutego do kwietnia oraz od lipca do września. Poza sezonem aplikacji, w celu zmniejszenia wpływu sezonowości konsumpcji nawozów na wyniki, Grupa zawiera kontrakty z partnerami handlowymi posiadającymi zaplecza logistyczne, umożliwiające regularne odbiory produktów nawozowych oraz prowadzi efektywną politykę cenową. Okresowe zmniejszenia aktywności na rynkach nawozowych wykorzystywane są przez Grupę do przeprowadzania prac remontowych instalacji produkcyjnych i przygotowania się do następnego sezonu.

Funkcjonujący w Jednostce Dominującej system produkcji jest w znacznym stopniu zintegrowany, co umożliwia, elastyczne zarządzanie asortymentem i wielkością wytwarzanej produkcji.

Sezonowość produkcji i handlu w Grupie neutralizowana jest również poprzez zwiększanie zróżnicowania oferty handlowej.

W produktach chemicznych sezonowość nie jest odczuwalna.

W produktach energetycznych odczuwalna jest sezonowość sprzedaży energii cieplnej. Wielkość sprzedaży tego produktu w znacznej mierze uzależniona jest od warunków atmosferycznych. W okresie jesienno-zimowym jest ona około trzykrotnie wyższa niż w okresie wiosenno-letnim.

Okresowe przeprowadzanie remontów przyczynia się do występowania sezonowości w działalności podmiotów realizujących te prace, w tym spółki REMZAP Sp. z o.o. Największy popyt na usługi budowlano-montażowe przypada na okres marzec - wrzesień. Natomiast zdecydowanie najniższym okresem jest okres zimowy, w szczególności I kwartał roku kalendarzowego. W celu niwelowania wahań spółka zwiększa swoje zaangażowanie w prace inwestycyjne, których realizacja nie wykazuje zbyt dużych wahań.

18. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zyski i straty		
Bieżący podatek dochodowy	(57 721)	(50 201)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(72 606)	(50 203)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	14 885	2
Odroczony podatek dochodowy	(9 378)	5 310
Podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(9 378)	5 310
Obciążenie podatkowe wykazane w zyskach i stratach	(67 099)	(44 891)

Zarówno w bieżącym jak i ubiegłym roku obrotowym wystąpiły transakcje odniesione bezpośrednio w kapitał, w związku z tym również podatek dochodowy dotyczący tych transakcji został odniesiony w ciężar kapitału. Transakcje te wynikały z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, tj. konieczności ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń po okresie zatrudnienia w innych całkowitych dochodach, czyli bezpośrednio w kapitale.

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Inne całkowite dochody		
Odroczony podatek dochodowy	558	1 383
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat	558	847
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat	-	536
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w innych całkowitych dochodach	558	1 383

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	515 143	307 938
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	(1 054)
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	515 143	306 884
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(97 877)	(58 308)
Zysk strata przed opodatkowaniem	515 143	306 884
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	(10 416)	(23 377)
Przychody stanowiące przychód podatkowy	11 000	-
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	21 805	60 066
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 575	13 978
Dochód wolny od opodatkowania	(129 520)	(112 771)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych, od których nie utworzono podatku odroczonego	(71 894)	593
Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu podatku odroczonego utworzonego w latach poprzednich	7 437	-
Pozostałe	(4 980)	(9 104)
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	353 150	236 269
Podatek dochodowy wykazany w zyskach i stratach	(67 099)	(44 891)
Efektywna stawka podatkowa	13%	15%

Poziom efektywnej stopy podatkowej jest głównie efektem korzystania przez Grupę ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dochodu z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE) na podstawie uzyskanych zezwoleń oraz dokonanych w bieżącym roku korekt podatku bieżącego dotyczącego lat ubiegłych.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. oraz „Agrochem” Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście prowadzą działalność na terenie SSE, odpowiednio Starachowickiej i Warmińsko-Mazurskiej.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. posiada trzy zezwolenia na prowadzenie działalności na terenie SSE. Dotyczą one rewampingu instalacji mocznika, budowy instalacji nawozów płynnych

na bazie mocznika i siarczanu amonu, tzw. PULASKA oraz budowy instalacji do produkcji nawozów stałych na bazie mocznika i siarczanu amonu, tzw. PULGRAN.

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku ulga podatkowa potencjalnie wykorzystana (ostateczne wykorzystanie nastąpi w momencie złożenia deklaracji podatkowej za rok podatkowy) wyniosła około 24,7 miliona złotych. W pozycji „Dochód wolny od podatku” wykazano dochód uzyskany przez Grupę z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń.

„Agrochem” Sp. z o.o. korzysta ze zezwolenia wydanego w 1999 roku oraz zezwolenia wydanego w 2012 roku dotyczącego budowy bazy przeładunkowo-magazynowej nawozów płynnych i stałych.

Korekta podatku bieżącego z lat ubiegłych dotyczy głównie zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów świadczeń z zysku należnych pracownikom Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (nagroda z zysku) za lata 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014. Korekta wynika z uzyskanej przez Spółkę pozytywnej interpretacji prawa podatkowego w tym zakresie.

18.1. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Wyszczególnienie	31.12.2015		
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	Wartość netto
Rzeczowe aktywa trwałe objęte ulgą inwestycyjną	-	1 448	1 448
Rzeczowe aktywa trwałe - pozostałe	(439)	100 961	101 400
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	10 760	10 760
Wartości niematerialne	-	2 970	2 970
Udziały i akcje	-	(117)	(117)
Należności handlowe i pozostałe długoterminowe	(744)	-	744
Zapasy	422	(4 840)	(5 262)
Należności handlowe i pozostałe krótkoterminowe	466	(957)	(1 423)
Pozostałe aktywa finansowe	-	381	381
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(8)	28	36
Pochodne instrumenty finansowe	-	528	528
Kredyty i pożyczki	-	434	434
Rezerwy	978	(3 035)	(4 013)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	920	(26 952)	(27 872)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	140	(1 740)	(1 880)
Zobowiązania handlowe i pozostałe	985	(22 839)	(23 824)
Strata podatkowa	307	(416)	(723)
Pozostałe	2	2	-
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	3 029	56 616	53 587
Odpis aktualizujący wartość aktywa	(1 413)	-	(1 413)
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 616	56 616	52 174

Wyszczególnienie	31.12.2014		
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Wartość netto
Rzeczowe aktywa trwałe objęte ulgą inwestycyjną	-	4 866	4 866
Rzeczowe aktywa trwałe - pozostałe	(1 395)	91 161	92 556
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	10 948	10 948
Wartości niematerialne	(10)	2 920	2 930
Udziały i akcje	-	(505)	(505)
Należności handlowe i pozostałe długoterminowe	(2)	-	2
Zapasy	95	(4 687)	(4 782)
Należności handlowe i pozostałe krótkoterminowe	462	(2 445)	(2 907)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	168	168
Pozostałe aktywa finansowe	-	(78)	(78)
Pochodne instrumenty finansowe	-	534	534
Kredyty i pożyczki	(501)	(218)	283
Rezerwy	93	(2 102)	(2 195)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 620	(24 964)	(26 584)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	497	(1 784)	(2 281)
Zobowiązania handlowe i pozostałe	23	(25 634)	(25 657)
Strata podatkowa	334	(170)	(504)
Pozostałe	106	(508)	(614)
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 322	47 502	46 180
Odpis aktualizujący wartość aktywa	-	-	-
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 322	47 502	46 180

Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego został utworzony w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. W ocenie Zarządu tej Spółki istnieje duże prawdopodobieństwo, że w ciągu, przewidzianego przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, okresu 5 lat nie zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania na poziomie umożliwiającym wykorzystanie ujemnych różnic przejściowych. Kwota odpisu została ustalona w wysokości nadwyżki aktywa z tytułu podatku odroczonego nad rezerwą z tytułu podatku odroczonego.

19. Działalność zaniechana, aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie zidentyfikowała działalności, którą można by zakwalifikować do działalności zaniechanej. W latach ubiegłych działalność zaniechaną stanowiła wycofana z używania instalacja nadboranu sodu (zaprzestanie produkcji) oraz instalacja bloków tlenowych. Do rozbiórki pozostała część instalacji nadboranu sodu. Majątek ten objęto w całości odpisem z tytułu utraty wartości.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, ze względu na pozostałe do wykonania działania, ponoszone w związku nimi koszty nie kwalifikują się do kosztów działalności zaniechanej, dlatego też wykazywane są jako pozostałe koszty operacyjne.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Przychody	-	1
Koszty	-	(1 055)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	-	(1 054)
Podatek dochodowy	-	-
- wynikający z zysku /(straty) przed opodatkowaniem	-	-
Zysk/(strata) netto przypisana działalności zaniechanej	-	(1 054)

20. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (dalej: ZFŚS lub Fundusz) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej podmiotów Grupy, udzielanie pożyczek czy przyznawanie zapomóg jej pracownikom.

Podmioty wchodzące w skład Grupy tworzą ZFŚS zgodnie z obowiązującymi zasadami i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego/kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi. ZFŚS nie posiada wyodrębnionych aktywów trwałych. Aktywa wykorzystywane do celów działalności socjalnej stanowią aktywa Grupy.

Z uwagi na charakter Funduszu Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej skompensowała aktywa Funduszu z zobowiązaniami wobec Funduszu. W związku z powyższym, salda netto na poszczególne dni bilansowe wynoszą:

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki udzielone pracownikom i pozostałe należności ZFŚS	2 170	2 215
Środki pieniężne	1 049	1 341
Zobowiązania dotyczące ZFŚS i pozostałych funduszy specjalnych	(548)	(482)
Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(2 672)	(3 066)
Saldo po skompensowaniu	(1)	8

Natomiast odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych odniesiony w ciężar wyniku finansowego poszczególnych lat obrotowych kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Odpisy na ZFŚS ujęty w wyniku finansowym	6 035	20 214

21. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe), przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji

zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozładniających oraz rozładniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

W okresie między końcem okresu sprawozdawczego a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące liczby akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jak również w roku poprzednim nie wystąpiły czynniki rozładniające, w związku z tym zysk podstawowy na akcję jest równy zyskowi rozwodnionemu na akcję.

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Liczba akcji na początek okresu	19 115 000	19 115 000
Liczba akcji na koniec	19 115 000	19 115 000
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych	19 115 000	19 115 000

Podstawowy zysk na akcję	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zysk/(strata) netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	450 911	261 456
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	448 044	263 047
Zysk/(strata) netto na działalności zaniechanej	-	(1 054)
Średnioważona liczba akcji zwykłych	19 115 000	19 115 000
Podstawowy zysk na akcję (zł/akcję)	23,59	13,68
Podstawowy zysk/(strata) na akcję z działalności kontynuowanej (zł/akcję)	23,44	13,76
Podstawowy zysk/(strata) na akcję z działalności zaniechanej (zł/akcję)	-	(0,06)

Rozwodniony zysk na akcję	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zysk/(strata) netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	450 911	261 456
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	448 044	263 047
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej przypadająca na akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	-	(1 054)
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	19 115 000	19 115 000
Rozwodniony zysk na akcję (zł/akcję)	23,59	13,68
Rozwodniony zysk/(strata) na akcję z działalności kontynuowanej (zł/akcję)	23,44	13,73
Rozwodniony zysk/(strata) na akcję z działalności zaniechanej (zł/akcję)	-	(0,06)

22. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Jednostka Dominująca

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki Uchwałą nr 19 w dniu 19 maja 2015 roku podjęło decyzję o wypłacie dywidendy z zysku netto roku obrotowego 2013/2014 oraz niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych w łącznej kwocie 134 378 450,00 złotych, tj. w wysokości 7,03 złotych na jedną akcję. Na dzień dywidendy wyznaczono dzień 3 czerwca 2015 roku. Wypłatę dywidendy wyznaczono na dzień 18 czerwca 2015 roku. Dywidenda została wypłacona w wyznaczonym terminie.

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Dywidendy z akcji zwykłych:		
dywidenda końcowa	134 378	198 414
zaliczka na poczet dywidendy	-	-
Razem	134 378	198 414

Rekomendacja Zarządu Jednostki Dominującej dotycząca podziału zysku za rok obrotowy 2015 oraz niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd Jednostki Dominującej nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok obrotowy 2015 oraz niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych.

Pozostałe podmioty objęte konsolidacją

Walne Zgromadzenia Udziałowców pozostałych podmiotów objętych konsolidacją podjęły uchwały o podziale wyników finansowych osiągniętych w roku 2014. W wyniku podjętych decyzji udziałowcom nie posiadającym kontroli przydzielono dywidendy w łącznej kwocie 9 tysięcy złotych. Dywidenda została wypłacona w maju 2015 roku.

23. Rzeczowe aktywa trwałe

Na wartość bilansową rzeczowych aktywów trwałych składają się następujące grupy składników:

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Grunty	2 287	1 886	2 322
Budynki i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	928 927	871 814	743 441
Urządzenia techniczne i maszyny	931 713	875 771	761 107
Środki transportu	32 793	27 138	28 472
Inne środki trwałe	61 849	61 413	55 076
Środki trwałe w budowie	91 084	136 363	239 095
Razem rzeczowe aktywa trwałe	2 048 653	1 974 385	1 829 513

Dane porównawcze dla rzeczowych aktywów trwałych zostały przedstawione z uwzględnieniem zmiany prezentacji katalizatorów. Dane finansowe zostały przekształcone zgodnie z informacją w nocie 11.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „PUŁAWY” Spółka Akcyjna
za okres 1 stycznia 2015 roku – 31 grudnia 2015 roku

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2015 - 31.12.2015	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	1 934	1 060 665	1 343 909	46 249	122 813	136 860	2 712 430
b) zwiększenia (z tytułu)	401	105 681	160 494	11 275	12 637	241 641	532 129
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	401	103 035	160 119	8 643	12 637	-	284 835
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	241 641	241 641
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	-	2 227	-	-	2 227
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	2 521	-	-	-	-	2 521
- inne	-	125	375	405	-	-	905
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(2 202)	(3 640)	(931)	(536)	(286 016)	(293 325)
- sprzedaż	-	(207)	(122)	(406)	-	-	(735)
- likwidacja	-	(748)	(3 485)	(525)	(371)	-	(5 129)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(284 835)	(284 835)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(1 181)	(1 181)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(296)	-	-	-	-	(296)
- inne	-	(951)	(33)	-	(165)	-	(1 149)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	2 335	1 164 144	1 500 763	56 593	134 914	92 485	2 951 234
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(152 023)	(436 385)	(18 705)	(59 024)	-	(666 137)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(43 001)	(96 482)	(4 448)	(12 034)	-	(155 965)
- odpis bieżący	-	(42 620)	(99 448)	(4 801)	(12 382)	-	(159 251)
- sprzedaż środka trwałego	-	148	91	151	-	-	390
- likwidacja środka trwałego	-	455	2 863	499	334	-	4 151
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(147)	-	-	-	-	(147)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	51	-	-	-	-	51
- inne	-	(888)	12	(297)	14	-	(1 159)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(195 024)	(532 867)	(23 153)	(71 058)	-	(822 102)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(48)	(36 828)	(31 753)	(406)	(2 376)	(497)	(71 908)
i) zwiększenie (z tytułu)	-	(7 954)	(9 860)	(485)	(148)	(916)	(19 363)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	(7 858)	(9 494)	(338)	(138)	(202)	(18 030)
- inne	-	(96)	(366)	(147)	(10)	(714)	(1 333)
j) zmniejszenie (z tytułu)	-	4 589	5 430	244	517	12	10 792
- odwołanie odpisów z tytułu utraty wartości odniesione na wynik finansowy	-	4 526	4 994	82	505	12	10 119
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	4	-	-	-	-	4
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	59	436	162	12	-	669
- likwidacja	-	8	436	17	12	-	473
- inne	-	51	-	145	-	-	196
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(48)	(40 193)	(36 183)	(647)	(2 007)	(1 401)	(80 479)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	1 886	871 814	875 771	27 138	61 413	136 363	1 974 385
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	2 287	928 927	931 713	32 793	61 849	91 084	2 048 653

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „PUŁAWY” Spółka Akcyjna
za okres 1 stycznia 2015 roku – 31 grudnia 2015 roku

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.07.2013 - 31.12.2014	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	2 370	870 942	1 071 089	42 323	98 462	239 737	2 324 923
- zmiana prezentacji katalizatorów	-	7 057	21 099	-	-	-	28 156
b) wartość brutto środków trwałych na początek okresu po przekształceniu	2 370	877 999	1 092 188	42 323	98 462	239 737	2 353 079
c) zwiększenia (z tytułu)	-	188 741	259 229	5 657	25 800	358 124	837 551
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	184 226	247 970	3 593	22 369	-	458 158
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	358 124	358 124
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	596	1 526	-	-	2 122
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	1 140	-	-	-	-	1 140
- zmiany w grupie	-	48	40	361	187	-	636
- inne	-	3 327	10 623	177	3 244	-	17 371
d) zmniejszenia (z tytułu)	(436)	(6 075)	(7 508)	(1 731)	(1 449)	(461 001)	(478 200)
- sprzedaż	(436)	(847)	(244)	(1 052)	(9)	-	(2 588)
- likwidacja	-	(1 258)	(6 774)	(290)	(1 416)	-	(9 738)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(458 158)	(458 158)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(693)	(693)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(3 068)	-	-	-	-	(3 068)
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(32)	(313)	-	-	(345)
- inne	-	(902)	(458)	(76)	(24)	(2 150)	(3 610)
e) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	1 934	1 060 665	1 343 909	46 249	122 813	136 860	2 712 430
f) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(91 366)	(291 572)	(13 432)	(40 988)	-	(437 358)
- zmiana prezentacji katalizatorów	-	(4 709)	(7 609)	-	-	-	(12 318)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu po przekształceniu	-	(96 075)	(299 181)	(13 432)	(40 988)	-	(449 676)
h) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(55 948)	(137 204)	(5 273)	(18 036)	-	(216 461)
- odpis bieżący	-	(56 259)	(131 380)	(6 075)	(19 178)	-	(212 892)
- sprzedaż środka trwałego	-	13	67	295	5	-	380
- likwidacja środka trwałego	-	220	3 359	227	1 187	-	4 993
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	31	243	-	-	274
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(190)	-	-	-	-	(190)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	331	-	-	-	-	331
- inne	-	(63)	(9 281)	37	(50)	-	(9 357)
i) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(152 023)	(436 385)	(18 705)	(59 024)	-	(666 137)
j) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(48)	(38 483)	(31 900)	(419)	(2 398)	(642)	(73 890)
k) zwiększenie (z tytułu)	-	(109)	(10)	-	-	(183)	(302)
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(108)	-	-	-	-	(108)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	-	-	-	-	(183)	(183)
- inne	-	(1)	(10)	-	-	-	(11)
l) zmniejszenie (z tytułu)	-	1 764	157	13	22	328	2 284
- odwołanie odpisów z tytułu utraty wartości odniesione na wynik finansowy	-	-	-	-	-	109	109
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	1 241	-	-	-	-	1 241
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	9	-	-	9
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	523	157	4	22	219	925
- likwidacja	-	507	145	4	22	148	826
- inne	-	16	12	-	-	71	99
m) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(48)	(36 828)	(31 753)	(406)	(2 376)	(497)	(71 908)
n) wartość netto środków trwałych na początek okresu	2 322	743 441	761 107	28 472	55 076	239 095	1 829 513
o) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	1 886	871 814	875 771	27 138	61 413	136 363	1 974 385

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 11 400 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 11 754 tysiące złotych).

Wartość brutto środków trwałych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 25 492 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 35 700 tysięcy złotych). Środki trwałe całkowicie umorzone nadal używane to środki trwałe o jednostkowej niskiej wartości oraz środki przeznaczone do likwidacji w krótkim okresie czasu.

Przyrost wartości środków trwałych jest efektem prowadzonej działalności inwestycyjnej.

W wyniku zakończenia realizacji projektów Grupa rozliczyła 284 835 tysięcy złotych. Rozliczenie nakładów dotyczy głównie projektów: instalacji produkcji nawozów stałych na bazie mocznika i siarczanu amonu (PULGRAN®), wymiana i modernizacja strippera, prac modernizacyjnych oraz budową bazy magazynowo-przetadunkowej nawozów płynnych (RSM®).

W ostatnim kwartale roku obrotowego 2015 zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Zmiana okresów użytkowania nie wpłynęła istotnie na poziom amortyzacji.

Dokonano oceny istnienia przesłanek wskazujących na to, czy nastąpiła utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych lub, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który został ujęty w latach poprzednich jest nadal zasadny. Zidentyfikowano między innymi następujące przesłanki:

- zmiany w otoczeniu prawnym – niekorzystne regulacje prawne zawarte w Dyrektywie EU ETS, dotyczące ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych,
- zmiany na rynku gazu ziemnego w Polsce,
- zmiany cen surowców chemicznych,
- spadek cen podstawowych produktów Grupy,
- wzrost zdolności produkcyjnych na świecie i związana z nimi nadpodaż produktów.

Przeprowadzono test na utratę wartości. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości wartość odzyskiwalna środków trwałych jest ustalana dla grupy środków trwałych.

W Jednostce Dominującej wyodrębniono dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne – CGU, tj. Agro i Chemia. Z uwagi na istniejące powiązania technologiczne i przepływy półproduktów/wyrobów gotowych pomiędzy CGU, zastosowano współczynniki korekcyjne, mające na celu w jak największym stopniu przybliżyć przepływy pieniężne między Agro i Chemią do warunków rynkowych, jakich można byłoby racjonalnie oczekiwać pomiędzy niepowiązanymi podmiotami. Pozostały majątek jako majątek wspólny został alokowany do powyższych CGU według kluczy alokacji. Aktywa Zakładu Elektrociepłowni przypisano do CGU Agro i Chemia w proporcjach, w jakich korzystają one z jej usług.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości,
- okres projekcji – 5 lat,
- stopa dyskonta – 7,85%,
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 1,6%.

Wynik przeprowadzonego testu wykazał znaczące nadwyżki wartości odzyskiwalnej posiadanych i użytkowanych przez Jednostkę Dominującą aktywów trwałych nad ich wartością bilansową. W związku z powyższym Zarząd Jednostki Dominującej podjął decyzję o rozwiązaniu wcześniej utworzonego odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych w odniesieniu do CGU Agro. W odniesieniu do CGU Chemia ze względu na dużą zmienność rynku oraz trudną sytuację na rynku kaprolaktamu Zarząd Jednostki Dominującej podjął decyzję o utrzymaniu wcześniej utworzonego odpisu aktualizującego w tym CGU. Na dzień 31 grudnia 2015 roku dokonano rozwiązania odpisu aktualizującego wartość niefinansowego majątku trwałego w łącznej kwocie 11 milionów złotych, w tym w odniesieniu do środków trwałych w kwocie 10,1 miliona złotych. Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość majątku ujęte zostało w pozostałych przychodach operacyjnych.

Spółka Zakłady Azotowe Chorzów S.A. zidentyfikowała przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia spadku wartości odzyskiwanej Instalacji przerobu tłuszczów. Zidentyfikowano między innymi następujące przesłanki:

- niepełne wykorzystanie mocy produkcyjnych instalacji przerobu tłuszczów,
- znaczący spadek cen głównego produktu stearyny,
- wzrost cen podstawowego surowca – tłuszczu zwierzęcego, przy wysokim udziale tego surowca w kosztach produkcji stearyny,
- wysoka konkurencja ze strony rynku azjatyckiego wykorzystującego do produkcji olej palmowy.

W oparciu o powyższe przesłanki Zarząd Spółki prognozuje zmniejszenie generowanych przepływów pieniężnych w przyszłości oraz stwierdza ryzyko utraty wartości aktywów związanych z produkcją wyrobów oleochemicznych. W związku z powyższym na dzień 31 grudnia 2015 roku przeprowadzono test na utratę wartości, ustalając wartość odzyskiwalną. Wyodrębniono dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne – CGU, tj. WPT (produkcja wyrobów oleochemicznych) i WNP (produkcja wyrobów chemii nieorganicznej).

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości,
- wykorzystanie pełniej mocy instalacji do produkcji stearyny nastąpi od 2017 roku,
- okres projekcji – 10 lat,
- stopa dyskonta – 7,85%,
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,0%.

Wyniki testu w odniesieniu do CGU WNP nie wskazały utraty wartości. Natomiast w odniesieniu do CGU WPT wyniki testu wykazały utratę wartości i konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość majątku przypisanego do tego CGU w wysokości 18,4 miliona złotych, w tym w odniesieniu do środków trwałych w kwocie 17,6 miliona złotych. Odpis aktualizujący wartość majątku przypisanego do CGU WPT został odniesiony w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

W pozostałych jednostkach Grupy po przeprowadzeniu testu nie stwierdzono istnienia utraty wartości aktywów trwałych.

Począwszy od bieżącego roku obrotowego Jednostka Dominująca zmieniała prezentację składników majątku, stanowiących katalizatory, użytkowanych przez okres dłuższy niż 1 rok. Składniki te kwalifikowane są do rzeczowych aktywów trwałych jako komponenty. Szczegółowy opis wprowadzonych zmian umieszczono w notce 11.

Środki trwałe nieużywane objęte są odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

Na środkach trwałych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

24. Prawo wieczystego użytkowania

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa użytkowała grunty, na podstawie prawa wieczystego użytkowania gruntów, o powierzchni około 905 ha (na 31 grudnia 2014 roku odpowiednio około 835 ha). Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni około 566 ha Grupa otrzymała nieodpłatnie na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni ponad 340 ha Grupa nabyła. Wg przyjętych zasad zapłaconą cenę nabycia Spółka ujmuje jako przedpłatę z tytułu umowy leasingu operacyjnego. Wartości te rozliczane będą liniowo przez okres na jaki prawa te zostały przyznane.

Wartość nabytego prawa wieczystego użytkowania gruntu przypadająca do rozliczenia w poszczególnych przedziałach czasowych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
przypadająca do rozliczenia w ciągu 1-5 lat	4 662	4 638
przypadająca do rozliczenia w ciągu powyżej 5 lat	70 782	71 655
Prawo wieczystego użytkowania wykazane w aktywach długoterminowych	75 444	76 293

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
przypadająca do rozliczenia w ciągu 1 roku	1 012	1 026
Prawo wieczystego użytkowania wykazane w rozliczeniach międzyokresowych czynnych	1 012	1 026

Grupa użytkuje również grunty o nieuregulowanym stanie prawnym o powierzchni około 51 ha, według stanu na 31 grudnia 2015 roku (na 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 122 ha). Prowadzone są działania w celu uregulowania stanu prawnego użytkowanych gruntów.

W związku z użytkowaniem gruntów na podstawie prawa wieczystego użytkowania Grupa ponosi opłaty roczne. Łączna wartość przyszłych opłat Grupy z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów oszacowana na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
W okresie 1 roku	3 853	3 628
W okresie od 1 do 5 lat	15 304	14 641
Powyżej 5 lat	164 153	162 014
Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	183 310	180 283

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w wyniku finansowym	3 739	4 708

25. Wartości niematerialne

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Koszty prac rozwojowych	819	690
Nabyte koncesje, patenty, licencje	32 029	32 091
Inne wartości niematerialne	8 717	7 979
Wartości niematerialne w trakcie realizacji	11 002	6 753
Razem wartości niematerialne	52 567	47 513

w tysiącach złotych

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2015 - 31.12.2015	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 445	90 578	31 197	11 633	6 753	110 409
b) zwiększenia (z tytułu)	175	4 974	4 740	1 477	10 836	17 462
- nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	10 836	10 836
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	175	4 935	4 701	1 477	-	6 587
- inne	-	39	39	-	-	39
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(221)	(214)	-	(6 587)	(6 808)
- likwidacja	-	(221)	(214)	-	-	(221)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(6 587)	(6 587)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 620	95 331	35 723	13 110	11 002	121 063
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(718)	(57 314)	(13 827)	(3 654)	-	(61 686)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(46)	(4 305)	(2 942)	(739)	-	(5 090)
- odpis bieżący	(46)	(4 515)	(3 146)	(739)	-	(5 300)
- likwidacja	-	210	204	-	-	210
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(764)	(61 619)	(16 769)	(4 393)	-	(66 776)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(37)	(1 173)	(550)	-	-	(1 210)
i) zwiększenie	-	(833)	(833)	-	-	(833)
j) - zmniejszenie	-	323	-	-	-	323
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(37)	(1 683)	(1 383)	-	-	(1 720)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	690	32 091	16 820	7 979	6 753	47 513
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	819	32 029	17 571	8 717	11 002	52 567

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.07.2013 - 31.12.2014	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 308	82 282	24 490	11 357	6 306	101 253
b) zwiększenia (z tytułu)	137	8 442	6 848	277	10 376	19 232
- nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	10 376	10 376
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	137	8 414	6 820	277	-	8 828
- inne	-	28	28	-	-	28
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(146)	(141)	(1)	(9 929)	(10 076)
- likwidacja	-	(146)	(141)	-	(1 101)	(1 247)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(8 828)	(8 828)
- inne	-	-	-	(1)	-	(1)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 445	90 578	31 197	11 633	6 753	110 409
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(614)	(51 540)	(10 181)	(2 300)	-	(54 454)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(104)	(5 774)	(3 646)	(1 354)	-	(7 232)
- odpis bieżący	(104)	(5 920)	(3 787)	(1 354)	-	(7 378)
- likwidacja	-	146	141	-	-	146
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(718)	(57 314)	(13 827)	(3 654)	-	(61 686)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(37)	(1 173)	(550)	-	-	(1 210)
i) zwiększenie	-	-	-	-	-	-
j) zmniejszenie	-	-	-	-	-	-
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(37)	(1 173)	(550)	-	-	(1 210)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	657	29 569	13 759	9 057	6 306	45 589
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	690	32 091	16 820	7 979	6 753	47 513

Wartość brutto wartości niematerialnych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 25 714 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 25 651 tysięcy złotych). Wartości niematerialne całkowicie umorzone, ale nadal

użytkowane to głównie licencje służące do obsługi procesów technologicznych, które Grupa nabyła w okresach przeszłych.

Zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, dla których przyjęto nieokreślony okres ekonomicznej użyteczności. W związku z powyższym wartości te poddawane są corocznym testom na utratę wartości. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie zidentyfikowano utraty ich wartości.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych oraz oceny istnienia przesłanek utraty wartości. Zmiana okresów użytkowania nie wpłynęła istotnie na poziom amortyzacji.

W Jednostce Dominującej zidentyfikowano przesłanki wskazujące na potencjalną zmianę wartości posiadanych aktywów trwałych. W związku z tym przeprowadzono test na utratę wartości, który nie stwierdził utraty wartości aktywów a wynik dawał podstawę do odwrócenia odpisu aktualizującego, w tym dotyczący wartości niematerialnych o kwotę 323 tysiące złotych. Założenia oraz wyniki testu przedstawiono w nocie 23.

Spółka Zakłady Azotowe Chorzów S.A. zidentyfikowała przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości posiadanych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku dokonano odpisu wartości niematerialnych w wysokości 833 tysięcy złotych.

W pozostałych podmiotach Grupy po przeprowadzeniu testu nie stwierdzono istnienia utraty wartości posiadanych wartości niematerialnych. Założenia oraz wyniki testu przedstawiono w nocie 23.

W odniesieniu do prac rozwojowych w toku realizacji Grupa dokonała oceny spełniania przez nie przesłanek do aktywowania poniesionych dotychczas nakładów. Wartość skapitalizowanych nakładów na prace rozwojowe w toku realizacji na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 1 837 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 1 555 tysięcy złotych).

Na wartościach niematerialnych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

26. Nieruchomości inwestycyjne

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
a) wartość brutto na początek okresu	24 591	20 321
b) zwiększenia (z tytułu)	1 477	5 410
- reklasyfikacja ze środków trwałych	296	3 068
- przeniesienie ze środków trwałych w budowie	1 181	693
- zwiększenie z tytułu nabycia spółki	-	1 649
c) zmniejszenia (z tytułu)	(2 521)	(1 140)
- reklasyfikacja do środków trwałych	(2 521)	(1 140)
d) wartość brutto na koniec okresu	23 547	24 591
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(2 725)	(1 718)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(544)	(1 007)
- bieżący odpis	(640)	(866)
- reklasyfikacja ze środków trwałych	(51)	(331)
- reklasyfikacja do środków trwałych	147	190
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(3 269)	(2 725)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(2 938)	(1 805)
i) zwiększenie	(4)	(1 241)
- reklasyfikacja ze środków trwałych	(4)	(1 241)
-j) zmniejszenie	1 109	108
- odwołanie odpisów z tytułu utraty wartości odniesione na wynik finansowy	578	-
- reklasyfikacja do środków trwałych	-	108
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(1 833)	(2 938)
l) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	18 928	16 798
m) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	18 445	18 928

Nieruchomości inwestycyjne stanowią głównie wydzierżawione budynki i lokale oraz grunty. Wg szacunków wartość godziwa posiadanych nieruchomości inwestycyjnych wynosiła na dzień 31 grudnia 2015 roku około 22 801 tysięcy złotych. Szacunku dokonano w oparciu o przeprowadzoną na dzień 18 stycznia 2013 roku wycenę oraz ocenę stopnia zużycia do dnia bilansowego. Wyceny na dzień 18 stycznia 2013 roku dokonał niezależny rzeczoznawca. W ocenie Grupy nie nastąpiły istotne zmiany wartości tych składników majątku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji wcześniej przyjętych okresów użytkowania nieruchomości inwestycyjnych oraz oceny istnienia przesłanek utraty wartości. Zmiana okresów użytkowania nie wpłynęła istotnie na poziom amortyzacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w Jednostce Dominującej zidentyfikowano przesłanki wskazujące na potencjalną zmianę wartości posiadanych aktywów trwałych. W związku z tym przeprowadzono test na utratę wartości, którego wynik dawał podstawę do odwrócenia odpisu aktualizującego o kwotę 578 tysięcy złotych (dotyczy aktywów wspólnych). Założenia przedstawiono w nocie 23.

W pozostałych podmiotach Grupy po przeprowadzeniu testu nie zidentyfikowano utraty wartości posiadanych nieruchomości inwestycyjnych.

Na nieruchomościach inwestycyjnych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

27. Wartość firmy

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
z tytułu nabycia Unibaltic Agro Sp. z o.o.	933	983

Wartość firmy na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 933 tysięcy złotych i uległa obniżeniu w stosunku do wartości na dzień 31 grudnia 2014 roku. Zmiana wartości wynika z korekty ceny nabycia udziałów w związku z rozliczeniem wydatków inwestycyjnych wynikających z umowy zakupu udziałów.

28. Udziały i akcje, inwestycje wyceniane metodą praw własności

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Udziały w spółkach zależnych nieobjętych konsolidacją	1 049	1 987
Udziały w spółkach stowarzyszonych niewyceniane metodą praw własności	47	47
Udziały w pozostałych spółkach	15	-
Razem udziały i akcje	1 111	2 034
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	24 291	23 354
Razem długoterminowe aktywa finansowe	25 402	25 388

Zmiana wartości udziałów i akcji oraz inwestycji wycenianych metodą praw własności wynika ze sprzedaży udziałów spółki MEDICAL Sp. z o.o. jak również przyrostu wartości posiadanych aktywów finansowych w okresie sprawozdawczym.

Odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji dotyczą głównie podmiotów będących w upadłości bądź likwidacji. Odpisy dokonane zostały z uwzględnieniem udziału podmiotów tworzących Grupę w kapitale własnym danego podmiotu.

W roku 2015 zakończył się proces likwidacji Zach CIECH Sp. z o.o., w dniu 20 stycznia 2015 roku spółka wykreślona została z Krajowego Rejestru Przedsiębiorców.

Udziały w podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją nie są kwalifikowane przez Grupę do instrumentów finansowych i wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Na udziałach Bałtyckiej Bazy Masowej Sp. z o.o. ustanowiony był zastaw rejestrowy. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wierzytelność objęta zastawem wygaśa. Wykreślenie zastawu jest w trakcie realizacji. Szczegółowe informacje dotyczące zastawu przedstawiono w notce 41.7.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „PUŁAWY” Spółka Akcyjna
za okres 1 stycznia 2015 roku – 31 grudnia 2015 roku

w tysiącach złotych

31.12.2015

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzątanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
NAVITRANS Sp. z o.o. w likwidacji	Gdynia	Usługi żeglugowe, spedycyjne, handel	stowarzyszona bezpośrednio i pośrednio	26,45	26,45	20	-	20
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	stowarzyszona bezpośrednio	25,00	25,00	27	-	27
MEDICAL Sp. z o.o.	Puławy	Ochrona zdrowia ludzkiego	pozostałe	1,39	1,39	15	-	15
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości	Pionki	Produkcja tworzyw sztucznych	pozostałe	0,37	0,37	40	(40)	-
Razem						1 153	(42)	1 111

31.12.2014

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
MEDICAL Sp. z o.o.	Puławy	Ochrona zdrowia ludzkiego	zależna bezpośrednio i pośrednio	92,88	94,64	938	-	938
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzątanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,31	1 049	-	1 049
NAVITRANS Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi żeglugowe, spedycyjne, handel	stowarzyszona bezpośrednio i pośrednio	39,70	39,70	20	-	20
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	stowarzyszona bezpośrednio	25,00	25,00	27	-	27
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości	Pionki	Produkcja tworzyw sztucznych	pozostałe	0,37	0,37	40	(40)	-
Zach Ciech	Chorzów	upadłość likwidacyjna	pozostałe	63,52	63,52	2 984	(2 984)	-
Razem						5 060	(3 026)	2 034

Inwestycje w podmioty wyceniane metodą praw własności:

31.12.2015

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeładunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu	stowarzyszona bezpośrednio	50,00	50,00	9 750	4 888	14 638
CTL KOLZAP Sp. z o.o.	Puławy	Transport kolejowy, w szczególności obsługa bocznicowa, transport drogowy, przeładunek i magazynowanie towarów oraz handel	stowarzyszona bezpośrednio	49,00	49,00	183	9 470	9 653
Razem						9 933	14 358	24 291

31.12.2014

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeładunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu, cumowanie statków	stowarzyszona bezpośrednio	50,00	50,00	9 750	4 846	14 596
CTL KOLZAP Sp. z o.o.	Puławy	Transport kolejowy, w szczególności obsługa bocznicowa, transport drogowy, przeładunek i magazynowanie towarów oraz handel	stowarzyszona bezpośrednio	49,00	49,00	183	8 575	8 758
Razem						9 933	13 421	23 354

29. Zapasy

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Materiały	207 538	221 891	200 576
Półprodukty i produkcja w toku	48 709	54 311	43 688
Produkty gotowe	66 843	78 770	99 261
Towary	27 878	9 196	13 748
Razem zapasy	350 968	364 168	357 273

Poziom zapasów półproduktów i produkcji w toku wynika głównie z uwarunkowań technologicznych. Natomiast poziom zapasów produktów gotowych i towarów wynika z realizowanej przez Grupę polityki handlowej. Informacje dotyczące sezonowości działalności przedstawiono w nocie 17.7.

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Materiały	207 538	221 891	200 576
Według ceny nabycia	227 072	236 803	204 137
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(19 534)	(14 912)	(3 561)
Towary	27 878	9 196	13 748
Według ceny nabycia	31 717	13 058	17 056
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(3 839)	(3 862)	(3 308)
Półprodukty i produkcja w toku	48 709	54 311	43 688
Według kosztu wytworzenia	48 868	54 605	43 763
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(159)	(294)	(75)
Produkty gotowe	66 843	78 770	99 261
Według kosztu wytworzenia	69 899	80 390	99 383
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(3 056)	(1 620)	(122)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	350 968	364 168	357 273

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na początek okresu	(20 688)	(7 066)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	(5 811)	(16 470)
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	2 073	4 709
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	2 365	10 033
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	(12 137)	(13 692)
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	1 267	345
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	6 343	1 453
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	(26 588)	(20 688)

W okresie roku obrotowego 2015 Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość zapasów na kwotę 17 948 tysięcy złotych. Utworzone odpisy aktualizujące wartość materiałów w znacznej części wynikają z analizy rotacji tych zapasów oraz w odniesieniu do produktów z relacji poziomu kosztu ich wytworzenia do możliwych do uzyskania na dzień bilansowy cen sprzedaży netto.

W roku obrotowym 2015 Grupa dokonała rozwiązania (odwrócenia) odpisów aktualizujących na kwotę 3 340 tysięcy złotych. Rozwiązanie dotyczyło głównie odpisów aktualizujących wartość wyrobów gotowych, w związku z ustaniem przyczyn, dla których je utworzono – wzrost cen rynkowych.

30. Prawa majątkowe

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Prawa do emisji nabyte	51 064	62 335
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	64 019	45 250
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	5 879	8 371
Pozostałe	449	-
Razem prawa majątkowe	121 411	115 956

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Prawa do emisji nabyte	51 064	62 335
Według ceny nabycia	51 064	62 335
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	64 019	45 250
Według wartości godziwej	64 019	45 250
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	5 879	8 371
Według ceny nabycia	5 879	8 371
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Pozostałe	449	-
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia/wartości godziwej	449	-
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Prawa majątkowe ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	121 411	115 956

Posiadane przez Grupę prawa do emisji CO₂ jak i certyfikaty energii elektrycznej przeznaczone są na potrzeby własne, w związku z realizacją obowiązków nałożonych na Grupę przez przepisy prawa.

W bieżącym roku obrotowym Grupa otrzymała nieodpłatnie świadectwa pochodzenia energii elektrycznej za lata 2014 i 2015 w związku z wygraniem przetargu organizowanego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej, w związku z realizacją przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Otrzymano świadectwa w łącznej ilości 1 642,04 toe (tona oleju ekwiwalentnego) o wartości ponad 1 591 tysięcy złotych. W 2015 roku umorzono otrzymane świadectwa w ilości 1 177,978 toe w realizacji zobowiązań za 2014 rok.

Prawa do emisji CO₂

Działalność Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. objęta jest programem redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała nabyte oraz przyznane uprawnienia do emisji CO₂. Uprawnienia przyznane w ilości 2 190 tysięcy ton zostaną wykorzystane do rozliczenia rzeczywistej emisji za 2015 rok. Prawa nabyte, stanowiące pozostałą część zapasu, tj. 2 104 tysięcy ton, zostaną

wykorzystane do rozliczenia rzeczywistej emisji za 2015 rok w części niepokrytej przez prawa przyznane. W pozostałej ilości przeznaczone są na pokrycie potrzeb kolejnych okresów rozliczeniowych.

W bieżącym roku obrotowym Grupa nabyła prawa do emisji CO₂ w ilości 667 tysięcy ton. Prawa te nabyte zostały na potrzeby własne.

Wyszczególnienie	w tys. ton	
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Stan praw do emisji na początek roku	5 084	1 662
Przyznane nieodpłatnie	2 190	4 525
Nabyte	667	2 583
Rozliczone	(3 647)	(3 686)
Stan praw do emisji na koniec roku	4 294	5 084

Wyszczególnienie	w tys. ton	
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Emisja CO ₂ w okresie sprawozdawczym	3 710	6 114

Zróżnicowanie poziomu emisji w poszczególnych latach wynika głównie z długości okresów sprawozdawczych (rok obrotowy 2015 obejmuje 12 miesięcy, zaś rok obrotowy 2013/2014 obejmuje 18 miesięcy).

31. Należności handlowe (z tytułu dostaw i usług) oraz pozostałe należności

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1	-
Pozostałe należności finansowe	987	891	30
Odpisy aktualizujące	-	(891)	-
Razem należności finansowe netto	987	1	30
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	422	27	12
Razem należności niefinansowe netto	422	27	12
Razem długoterminowe należności handlowe i pozostałe netto	1 409	28	42

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	369 970	397 382	400 237
Kaucje gwarancyjne	1 236	1 481	93
Należności z tytułu dywidend i innych	-	-	474
Pozostałe należności finansowe	2 411	3 906	3 115
Odpisy aktualizujące	(39 380)	(49 762)	(59 638)
Razem należności finansowe netto	334 237	353 007	344 281
Należności z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	73 022	116 083	146 784
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług	12 217	5 520	1 646
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych	8 696	40 117	15 133
Zaliczki na dostawy wartości niematerialnych	-	-	28
Należne prawa do emisji	-	-	21 702
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	6 299	6 352	7 458
Inne należności niefinansowe	5 516	2 728	1 606
Odpisy aktualizujące	(1 678)	(1 664)	(485)
Razem należności niefinansowe netto	104 072	169 136	193 872
Razem krótkoterminowe należności handlowe i pozostałe netto	438 309	522 143	538 153

Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	6 299	6 352	7 458
koszty prenumeraty czasopism	178	186	274
odpis na ZFŚS	-	-	2 687
koszty usług informatycznych	259	206	399
koszty ubezpieczeń	4 421	4 605	292
opłata za wieczyste użytkowanie gruntów	3	-	1 552
składki z tytułu przynależności do organizacji	4	2	141
usługi UDT	-	-	536
koszty usług reklamowych	199	122	18
roczne opłaty z tytułu licencji	64	33	64
pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	1 171	1 198	1 495

Odpisy aktualizujące wartość należności przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Odpisy aktualizujące wartość należności na początek okresu	(52 317)	(60 123)
Zwiększenie - ujęte w wyniku bieżącego roku	(5 171)	(9 288)
Rozwiązanie - ujęte w wyniku bieżącego roku	8 975	6 660
Wykorzystanie	7 455	10 455
Zmiany w grupie	-	(21)
Odpisy aktualizujące wartość należności na koniec okresu	(41 058)	(52 317)

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności do 2 miesięcy. Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 365 dni od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu. Wartość księgowa należności jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Należności długoterminowe na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowią kaucje oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów (ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych poniesionych w ramach realizacji projektu budowy wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku należności handlowe nie stanowią zabezpieczenia przyznaných limitów kredytowych. Wartość należności z kontraktów objętych cesją na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 11 370 tysięcy złotych.

Opis ryzyk związanych z należnościami z tytułu dostaw i usług i pozostałymi należnościami oraz polityka Grupy dotycząca zarządzania tymi ryzykami została przedstawiona w notach 43.1, 43.2, 43.3 i 43.5. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w notce 42.1.

32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej składa się z następujących pozycji:

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Środki pieniężne w kasie	194	158
Środki pieniężne w banku	63 722	55 042
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	197 024	271 855
Płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy od dnia ich otrzymania, wystawienia, nabycia, założenia – transakcje REPO, czek, weksle obce i inne aktywa pieniężne	-	1 692
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	260 940	328 747
w tym:	-	-
- naliczone odsetki	191	592
- naliczone różnice kursowe z wyceny bilansowej	18	239

W skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów skorygowane jest o naliczone na dzień bilansowy odsetki oraz różnice kursowe.

Wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, inwestowane są w formie lokat terminowych oraz overnight. Dla lokat terminowych uzyskiwane są oprocentowania stałe na okres trwania lokaty. Środki pieniężne zdeponowane na rachunkach w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe zawierane są na różne okresy, tj. od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na środki pieniężne.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała przyznane limity kredytowe oraz kredyty i pożyczkę przedstawione w notce 38. W okresie sprawozdawczym Grupa korzystała z finansowania zewnętrznego, głównie w zakresie okresowych potrzeb operacyjnych spółek „Agrochem” Sp. z o.o., „Agrochem Puławy” Sp. z o.o., REMZAP Sp. z o.o. oraz Zakłady Azotowe Chorzów S.A.

Struktura walutowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz zmiany stanu środków pieniężnych zostały przedstawione w notce 43.2.

33. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń, dlatego też wszystkie pochodne instrumenty finansowe zostały zaklasyfikowane jako aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. W trakcie roku obrotowego zawierane były wyłącznie kontrakty krótkoterminowe forward na walutę EUR oraz USD. Kontrakty te stanowiły zabezpieczenie

przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu przychodów ze sprzedaży. Grupa nie zawierała kontraktów pochodnych w celach spekulacyjnych.

Na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek prawny w zakresie zapewnienia posiadania na dzień rozliczenia odpowiedniej do rzeczywistej emisji, ilości praw do emisji CO₂. Z uwagi na to, że spodziewana ilość praw przyznanych nieodpłatnie będzie niewystarczająca dla pokrycia pełnej emisji, w celu zabezpieczenia realizacji obowiązku w latach następnych, na część brakującej ilości na okresy rozliczeniowe 2016 i 2017 rok zawarto kontrakty futures na zakup uprawnień.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała otwarte transakcje dotyczące instrumentów pochodnych, natomiast nie posiadała umów z wbudowanymi instrumentami pochodnymi, spełniającymi wymogi wydzielenia ich z umów zasadniczych.

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	-
razem		
Aktywa krótkoterminowe, w tym:		
- instrumenty pochodne	3 177	3 044
Aktywa krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	3 177	3 044
razem		
Razem aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	3 177	3 044
Zobowiązania długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	-
razem		
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:		
- instrumenty pochodne	325	164
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	325	164
razem		
Razem zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	325	164

Typ instrumentu pochodnego	Wartość nominalna w walucie (w tys.)	Średnioważony kurs/cena w EUR	okres zapadalności/okres ujęcia wypływu na wynik	31.12.2015				31.12.2014			
				Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
				KT	DT	KT	DT	KT	DT	KT	DT
Kontrakty forward											
-USD	4 755	3,5019	I kwartał 2015r.	-	-	-	-	29	-	112	-
-USD	2 000	3,5037	II kwartał 2015r.	-	-	-	-	-	-	52	-
Kontrakty forward											
-EUR	4 844	4,2823	I kwartał 2016r.	74	-	36	-	-	-	-	-
-USD	3 015	4,0492	I kwartał 2016r.	415	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakty forward											
-EUR	15 206	4,2965	II kwartał 2016r.	227	-	143	-	-	-	-	-
-USD	2 859	4,0363	II kwartał 2016r.	348	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakty forward											
-EUR	7 778	4,3118	III kwartał 2016r.	104	-	68	-	-	-	-	-
-USD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakty forward											
-EUR	3 761	4,3467	IV kwartał 2016r.	105	-	16	-	-	-	-	-
-USD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakty futures											
- prawa do emisji	420	6,1200	grudzień 2015r.	-	-	-	-	2 241	-	-	-
- prawa do emisji	149	6,2900	grudzień 2016r.	1 288	-	-	-	774	-	-	-
- prawa do emisji	296	7,9900	grudzień 2016r.	443	-	33	-	-	-	-	-
- prawa do emisji	153	8,2000	grudzień 2017r.	173	-	29	-	-	-	-	-
Razem aktywa/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych				3 177	-	325	-	3 044	-	164	-

34. Pozostałe aktywa finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Pożyczki udzielone	2 668	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	1 951
Razem długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	2 668	-	1 951

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	01.07.2013
		<i>przekształcone</i>	<i>przekształcone</i>
Pożyczki udzielone	1 332	-	-
Lokaty krótkoterminowe powyżej 3 miesięcy	451 244	63 215	31 092
Razem krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	452 576	63 215	31 092

Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe stanowią głównie środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający 3 miesiące od daty założenia lokat. Część z nich stanowi zabezpieczenie płatności wynikających z zawartych umów. Terminy lokat oraz terminy rozliczenia zabezpieczeń przypadają na pierwszy i drugi kwartał 2016 roku.

Lokaty krótkoterminowe powyżej 3 miesięcy na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowią głównie ulokowane nadwyżki środków pieniężnych w Jednostce Dominującej oraz spółce Elektrownia Puławy Sp. z o.o. Lokaty w kwocie około 30 milionów złotych stanowią zabezpieczenie płatności wynikające z zawartych umów na dostawy.

35. Kapitał własny

35.1. Kapitał zakładowy

Wyszczególnienie	Kapitał zakładowy zarejestrowany	Kapitał zakładowy z przeszacowania do warunków hiperinflacji na dzień przejścia na MSSF	Razem
Stan na 1 lipca 2013 roku	191 150	230 719	421 869
Stan na 31 grudnia 2014 roku	191 150	230 719	421 869
Stan na 1 stycznia 2015 roku	191 150	230 719	421 869
Stan na 31 grudnia 2015 roku	191 150	230 719	421 869

W ciągu roku obrotowego nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Jednostki Dominującej.

Seria	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwyczajne	brak	brak	13 600 000	10	136 000	Fundusz Założycielski i Fundusz Przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady Azotowe Puławy	RHB 01.09.1992r. KRS 11.05.2001r.	01.09.1992r.
B	zwyczajne	brak	brak	5 515 000	10	55 150	gotówką	03.11.2005r.	01.07.2005r.
Razem				19 115 000	10	191 150			

Nazwa (firma) jednostki	Liczba posiadanych akcji	Wartość nominalna akcji w tys. zł	Udział w kapitale zakładowym	Udział w liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	183 457	95,98%	95,98%
Akcjonariat rozproszony	769 265	7 693	4,02%	4,02%

Wartość nominalna akcji

Wartość nominalna wyemitowanych akcji obu serii wynosi 10 złotych. Akcje zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu, dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

35.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad wartością nominalną wyemitowanych akcji w kwocie 242 660 tysięcy złotych, która została pomniejszona o koszty emisji akcji w kwocie 5 010 tysięcy złotych.

Wyszczególnienie	Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej
Stan na 1 lipca 2013 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2014 roku	237 650
Stan na 1 stycznia 2015 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2015 roku	237 650

35.3. Pozostałe kapitały

Wyszczególnienie	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Razem
Stan na 1 lipca 2013 roku	1 530	1 530
Zysk/(strata) netto z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(1 889)	(1 889)
Odroczony podatek dochodowy	359	359
Stan na 31 grudnia 2014 roku	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 roku	-	-

W kapitale tym prezentowane były przeszacowania aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do wartości godziwej. Prezentowany kapitał nie podlega podziałowi.

35.4. Charakter i cel pozostałych kapitałów

Zyski zatrzymane

Wyszczególnienie	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski/straty aktuarialne	Zysk/(strata) z lat ubiegłych	Całkowite dochody okresu	Razem zyski zatrzymane
Stan na 1 lipca 2013 roku	63 717	1 099 080	589 517	-	473 428	-	2 225 742
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 lipca 2013 roku	63 717	1 099 080	589 517	-	473 428	-	2 225 742
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	257 889	257 889
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	261 456	261 456
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(3 567)	(3 567)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	192 998	-	-	(192 998)	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	(198 414)	-	(198 414)
Zmiany w grupie	-	-	-	-	-	93	93
Stan na 31 grudnia 2014 roku	63 717	1 292 078	589 517	-	82 016	257 982	2 285 310
Stan na 1 stycznia 2015 roku	63 717	1 292 078	589 517	(3 567)	343 565	-	2 285 310
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2015 roku	63 717	1 292 078	589 517	(3 567)	343 565	-	2 285 310
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	448 514	448 514
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	450 911	450 911
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(2 397)	(2 397)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	141 579	-	-	(141 579)	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	(134 378)	-	(134 378)
Zmiany w grupie	-	-	-	-	-	4 998	4 998
Stan na 31 grudnia 2015 roku	63 717	1 433 657	589 517	(3 567)	67 608	453 512	2 604 444

Kapitał zapasowy

Jednostka Dominująca na podstawie § 396 Kodeksu Spółek Handlowych jest zobowiązana utrzymywać zyski zatrzymane (tzw. kapitał zapasowy) do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Jednostka musi przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zgromadzenia wymaganej równowartości 1/3 kapitału zakładowego. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał ten wynosił 63 717 tysięcy złotych.

Ponadto uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z wypracowanego zysku utworzono kapitał zapasowy powyżej wymaganej przez przepisy KSH kwoty. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał ten wynosił 1 433 657 tysięcy złotych.

Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe stanowią głównie kwoty przekazane decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w ramach podziału wyniku finansowego.

Zysk/(strata) z lat ubiegłych

Niepodzielony wynik z lat ubiegłych wynika ze stosowania przepisów MSSF oraz korekt konsolidacyjnych. Standardy MSR wypłaconą, przyznaną decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, nagrodę z zysku oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych kwalifikują do kosztów świadczeń pracowniczych, które obciążając koszty bieżącego roku obrotowego pozostawiają kwotę przyznanej nagrody oraz odpisu jako niepodzielny wynik z lat ubiegłych. Kwota ta wchodzi do podziału w ramach decyzji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w odniesieniu do podziału wyniku finansowego Jednostki Dominującej za kolejny rok obrotowy. Korekty konsolidacyjne nie podlegają podziałowi.

36. Rezerwy

36.1. Zmiany stanu rezerw

01.01.2015 - 31.12.2015	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	12 818	4 814	354	17 986
Utworzenie	45	4 511	3 423	7 979
Rozwiązanie	(5 019)	(1 145)	(237)	(6 401)
Wykorzystanie	(46)	(2)	(709)	(757)
Rozwinięcie dyskonta	279	-	-	279
Stan na koniec okresu	8 077	8 178	2 831	19 086

01.07.2013 - 31.12.2014	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	9 740	3 053	1 329	14 122
Utworzenie	4 232	2 075	1 363	7 670
Rozwiązanie	(2 550)	(97)	(440)	(3 087)
Wykorzystanie	(332)	(217)	(1 898)	(2 447)
Rozwinięcie dyskonta	1 728	-	-	1 728
Stan na koniec okresu	12 818	4 814	354	17 986

Struktura czasowa rezerw	31.12.2015	31.12.2014
część długoterminowa	8 174	12 506
część krótkoterminowa	10 912	5 480
Razem rezerwy	19 086	17 986

36.2. Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska

Rezerwy te obejmują, w szczególności:

- rezerwę na zobowiązania związane z rekultywacją i monitoringiem składowisk odpadów,
- rezerwę na zobowiązania związane z wycofaniem z używania wyrobów zawierających azbest,
- rezerwę na zobowiązania związane z opróżnieniem instalacji produkcyjnych i zagospodarowaniem usuniętych odpadów.

Kwoty rezerw szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Ponieważ mają one dłuższy horyzont czasowy, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach zdyskontowanych do wartości bieżącej. Do kalkulacji wartości rezerwy przyjęto stopę inflacji w wysokości 2,5% oraz stopę dyskonta 3%.

Dla rezerwy dotyczącej rekultywacji składowiska odpadów w Jednostce Dominującej przyjęto 22,5 letni okres dalszego użytkowania oraz 30 letni monitorowania zamkniętego składowiska odpadów. Natomiast w odniesieniu do zamkniętego składowiska fosfogipsu w Wiślince przyjęto okres monitoringu do 2039 roku. Obowiązek rekultywacji i monitorowania składowisk odpadów wynika z przepisów prawa. Rozwiązanie w kwocie 4 139 tysięcy złotych dotyczy rezerwy w spółce GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.

i wynika z weryfikacji kosztów monitoringu. Spółka zrezygnowała z ochrony realizowanej przez firmę zewnętrzną na rzecz zastosowania elektronicznego systemu sygnalizacji.

Dla rezerwy dotyczącej wycofania z używania wyrobów zawierających azbest w Jednostce Dominującej przyjęto proporcjonalne ponoszenie kosztów w 16,5 letnim okresie ich wycofywania, natomiast w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. przyjęto, że proces usuwania azbestu zostanie zakończony w 2018 roku. Obowiązek wycofania z używania wyrobów zawierających azbest wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów przyjęto 22,5 letni okres dalszego użytkowania instalacji. Obowiązek opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów wynika z przepisów prawa.

36.3. Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań w oparciu o wniesione do sądu pozwy z uwzględnieniem naliczonych odsetek i kosztów sądowych oraz realizacji umów w zakresie kar umownych. Główne pozycje tych rezerw stanowi rezerwa na zobowiązania sporne wynikające z realizacji umowy na dostawy tlenu i azotu do Jednostki Dominującej wraz z naliczonymi odsetkami oraz rezerwa na zobowiązania budżetowe Zakładów Azotowych Chorzów S.A. Ponieważ mają one charakter głównie krótkoterminowy w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych, z wyjątkiem rezerwy na pozew o wypłatę renty dożywotniej, której wartość ustalona została według wyliczeń aktuarialnych.

36.4. Inne rezerwy

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Główną pozycją jest rezerwa na straty w realizacji umowy, program premiowania pracowniczego, naprawy gwarancyjne oraz odsetki od zobowiązań. Z uwagi na to, że mają one charakter krótkoterminowy w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych.

37. Świadczenia pracownicze

37.1. Programy akcji pracowniczych

Grupa nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

37.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

01.01.2015 - 31.12.2015	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązania stan na początek okresu	90 880	33 508	7 684	132 072
Koszty odsetek	2 536	805	216	3 557
Koszty bieżącego zatrudnienia	5 674	1 448	445	7 567
Wyplacone świadczenia	(7 111)	(3 130)	(136)	(10 377)
Zyski/straty aktuarialne	8 098	3 471	(529)	11 040
Wartość bilansowa zobowiązań stan na 31.12.2015 roku	100 077	36 102	7 680	143 859

z tego:

Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	92 157	29 041	7 236	128 434
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	7 920	7 061	444	15 425

01.07.2013 - 31.12.2014	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązania stan na początek okresu	76 887	28 695	6 273	111 855
Koszty odsetek	4 193	1 325	408	5 926
Koszty bieżącego zatrudnienia	6 830	1 734	701	9 265
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	31	864	895
Wyplacone świadczenia	(11 548)	(3 029)	(208)	(14 785)
Zyski/straty aktuarialne	14 518	4 752	(354)	18 916
Wartość bilansowa zobowiązań stan na 31.12.2014 roku	90 880	33 508	7 684	132 072

z tego:

Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	84 431	26 820	7 196	118 447
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	6 449	6 688	488	13 625

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

Wyszczególnienie	za okres	
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 567	9 265
Koszty odsetek	3 557	5 926
Zyski/straty aktuarialne	11 040	18 916
w tym:		
- ujęte w innych całkowitych dochodach	2 942	4 450
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	895
Razem koszty ujęte w całkowitych dochodach	22 164	35 002

Główne przyjęte założenia aktuarialne:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019 i następne
Stopa dyskontowa (%)	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Przewidywana stopa wzrostu podstawy nagrody jubileuszowej (%)	1-4,0%	1-4,0%	1-4,0%	1-4,0%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	1-3,5%	1-3,5%	1-3,5%	1-3,5%

Podmioty Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury i renty kwoty odpraw w wysokości określonej przez obowiązujące Grupę przepisy prawa pracy. W związku z tym, na podstawie wycen dokonanych przez profesjonalne firmy aktuarialne Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych.

Do aktualizacji rezerwy przyjęto parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności wysoce płynnych papierów wartościowych.

Opierając się na kalkulacjach wykonanych na bazie danych Jednostki Dominującej, które stanowią ponad 90% kwoty rezerwy, poziom rezerwy, przy zakładanym poziomie zatrudnienia, zależy głównie od dwóch parametrów, tj. stopy wzrostu wynagrodzeń oraz współczynników rotacji. Wzrost przyjętego poziomu wynagrodzeń o 1% powoduje wzrost kwoty rezerwy o około 14 milionów złotych, natomiast wzrost wskaźników rotacji o 0,5% powoduje spadek kwoty rezerwy o około 7 milionów złotych.

Przyjęte do wyceny współczynniki rotacji pracowników:

Przedział wieku	Płeć	
	Mężczyzna	Kobieta
18-25	3,08%	2,92%
26-30	2,34%	2,40%
31-35	1,87%	1,84%
36-40	1,59%	1,48%
41-45	1,43%	1,26%
46-50	1,34%	1,12%
51-55	1,28%	1,03%
56-60	1,24%	0,97%
61-67	1,22%	0,95%

Pozostałe świadczenia pracownicze dotyczą głównie odpraw pośmiertnych oraz odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na rzecz przyszłych emerytów i rencistów.

37.3. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe

Świadczenia te dotyczą głównie ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy, odprawy pieniężne wynikające z indywidualnych umów o pracę. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązania z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wynosiły 13 610 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 12 638 tysięcy złotych). Zobowiązania Grupy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w zobowiązaniach. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązań z wyżej wymienionych tytułów nie rozpoznano.

38. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	2 708	4 178
Pożyczki otrzymane	459	920
Razem kredyty i pożyczki długoterminowe	3 167	5 098

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 216	2 960
Kredyty w rachunku bieżącym	26 577	2 577
Pożyczki otrzymane	461	461
Razem kredyty i pożyczki krótkoterminowe	30 254	5 998

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i odpowiednio na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa posiadała następujące kredyty, pożyczki oraz otwarte linie kredytowe:

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2015 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w złotych	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2016r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	30 000 *	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2016r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - poręczenie do kwoty 94,8 mln PLN
Bank PKO BP S.A.	PLN	23 000	-	850	850	WIBOR 1M+marża	30.09.2016r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - poręczenie do kwoty 120,8 mln PLN
Bank BZ WBK S.A.	PLN	50 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	31.05.2016r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Grupa Azoty S.A.	PLN	500 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	23.04.2020r.	
Bank Pekao S.A.	PLN	5 000	-	3 043	3 043	WIBOR 1M+marża	31.01.2016r.	- poręczenie "Agrochem Puławy" Sp. z o.o.
Bank Pekao S.A.	PLN	5 000	-	4 998	4 998	WIBOR 1M+marża	31.10.2016r.	- weksel in blanco, - zastaw rejestrowy na zapasach, - cesja praw z polisy ubezpieczeniowej przedmiotu zabezpieczenia, - umowne prawo potrącenia wierzytelności z posiadanych w banku rachunków bankowych,
Bank Pekao S.A.	PLN	18 000	-	17 686	17 686	WIBOR 1M+marża	31.10.2016r.	- weksel in blanco, - zastaw rejestrowy na zapasach, - cesja praw z polisy ubezpieczeniowej przedmiotu zabezpieczenia, - umowne prawo potrącenia wierzytelności z posiadanych w banku rachunków bankowych,
Bank Millennium S.A.	PLN	2 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	27.01.2017r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - weksle in blanco,
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	PLN	1 381	-	920	461	0,95 stopy redyskonta weksli - nie mniej niż 3,5%	15.12.2017r.	- przelew wierzytelności z tytułu umowy rachunku lokaty terminowej
Razem kredyty i pożyczki		636 381		27 497	27 038			

* - w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 0 zł

w tysiącach złotych

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2014 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w złotych	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000		-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2015r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	30 000 *		-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2016r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - cesja wierzytelności z kontraktów handlowych,
Bank PKO BP S.A.	PLN	12 000		-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2016r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - cesja wierzytelności z kontraktów handlowych,
Bank BZ WBK S.A.	PLN	50 000		-	-	WIBOR 1M+marża	31.05.2015r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - cesja wierzytelności z kontraktów handlowych,
Bank Pekao S.A.	PLN	4 500		-	-	WIBOR 1M+marża	31.10.2015r.	- weksel in blanco - pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi
Bank Pekao S.A.	PLN	5 000		2 105	2 105	WIBOR 1M+marża	31.01.2016r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji - poręczenie Agrochem Puławy Sp. z o.o.
Bank PKO BP S.A.	PLN	5 000		472	472	WIBOR 1M+marża	26.09.2017r.	- weksel in blanco - zastaw rejestrowy na zapasach - cesja praw z polisy ubezpieczeniowej przedmiotu zabezpieczenia - umowne prawo potrącenia wierzytelności z posiadanych w banku rachunków bankowych
Bank Millennium S.A.	PLN	2 000		-	-	WIBOR 1M+marża	26.01.2015r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	PLN	1 381		1 381	461	0,95 stopy redyskonta weksli - nie mniej niż 3,5%	15.12.2017r.	- przelew wierzytelności z tytułu umowy rachunku lokaty terminowej
Razem kredyty i pożyczki		111 881		3 958	3 038			

* - w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 1 016 tys. zł i 5 738 tys. EUR

W bieżącym roku obrotowym Grupa w celu terminowego regulowania swoich zobowiązań korzystała z posiadanych linii kredytowych.

W okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca przypadki naruszenia postanowień umów kredytowych.

Grupa korzysta z umów leasingu głównie w zakresie finansowania nabycia środków transportu oraz maszyn i urządzeń.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	3 547	3 374
w okresie od 1 do 5 lat	2 935	4 485
Razem zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - minimalne opłaty leasingowe ogółem	6 482	7 859
Koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	558	721
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	3 216	2 960
w okresie od 1 do 5 lat	2 708	4 178
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	5 924	7 138

39. Zobowiązania handlowe (z tytułu dostaw i usług) i pozostałe

Długoterminowe zobowiązania handlowe i pozostałe	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3 392	20
Inne zobowiązania finansowe	29	25
Razem zobowiązania finansowe	3 421	45
Razem długoterminowe zobowiązania handlowe i pozostałe	3 421	45

Krótkoterminowe zobowiązania handlowe i pozostałe	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	259 688	301 851
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	15 096	13 788
Inne zobowiązania finansowe	2 155	3 102
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	51 045	45 185
Razem zobowiązania finansowe	327 984	363 926
Zobowiązania z tytułu podatków (innych niż CIT) i ubezpieczeń społecznych	28 388	29 729
Pozostałe zobowiązania budżetowe	227	110
Zaliczki otrzymane na dostawy	10 178	7 271
ZFŚS	34	22
Inne zobowiązania niefinansowe	3 811	7 117
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	267	255
Wynagrodzenia za niewykorzystane urlopy pracownicze	13 610	12 638
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	133 980	141 204
Razem zobowiązania niefinansowe	190 495	198 346
Razem krótkoterminowe zobowiązania handlowe i pozostałe	518 479	562 272
Razem zobowiązania handlowe i pozostałe	521 900	562 317

Zmiana długoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe wynika ze zmiany ich charakteru i przeklasyfikowania do krótkoterminowych.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w ciągu 2 miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązania krótkoterminowe wycenione są w kwocie nominalnej skorygowanej o naliczone odsetki od zobowiązań nieuregulowanych w terminie.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 42.

40. Dotacje

Dotacje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 40 054 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 42 845 tysięcy złotych). Są to dotacje pieniężne otrzymane przez Jednostkę Dominującą na nabycie aktywów trwałych, głównie rzeczowych. Większość pozyskanych środków pochodzi z Funduszy Pomocowych UE.

Jednostka Dominująca zobowiązana jest do zachowania trwałości sfinansowanych projektów najczęściej przez okres 5 lat. Za niedotrzymanie warunków trwałości projektów we wskazanym okresie zobowiązana jest do zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami. Z uwagi na to, iż Jednostka Dominująca dokłada szczególnej staranności w dotrzymaniu warunków podpisanych umów, w jej ocenie ryzyko zwrotu otrzymanych środków jest niewielkie a potencjalne zobowiązania z tego tytułu wykazane są w nocie 41.3.

W bieżącym roku obrotowym wzrost dotacji do aktywów trwałych dotyczył głównie projektów służącym poprawie efektywności energetycznej "Wymiana dwóch sztuk pomp wody zasilającej wraz z silnikami" w kwocie 1 145 tysięcy złotych oraz "Wymiana transformatorów 31,5 MVA/40 MVA wraz z modernizacją pól transformatorowych oraz wymianą mostów szynowych" w kwocie 446 tysięcy złotych.

W dniu 20 lipca oraz 15 grudnia 2015 roku z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wpłynęły dofinansowania w łącznej kwocie 24 tysięcy złotych dla projektu realizowanego w ramach Programu „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo BIOSTRATEG pt. „Wsparcie dla rolnictwa niskoemisyjnego – zdolnego do adaptacji do zmian klimatu obecnie oraz w perspektywie lat 2030 i 2050”.

We wrześniu 2015 roku na rachunek Spółki wpłynęła druga transza dofinansowania z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego przez Konsorcjum (5 podmiotów) w ramach programu Blue Gas – Polski Gaz Łupkowy pt. „Optymalizacja metod zagospodarowania odpadów powiertniczych”. W związku z zakończeniem realizacji projektu dokonano rozliczenia otrzymanej dotacji. Wysokość dotacji z tytułu poniesionych przez Spółkę wydatków wyniosła 3,7 miliona złotych i została rozliczona z pierwszą transzą dofinansowania otrzymaną w grudniu 2013 roku. W związku z tym, że wysokość należnej dotacji była niższa od otrzymanych zaliczek w grudniu 2015 roku nierozliczona część dotacji została zwrócona do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Zmiany dotacji otrzymanych do aktywów w okresie 01.01.2015 - 31.12.2015						
Cel dotacji	Stan dotacji na 01.01.2015	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na 31.12.2015
Budowa instalacji	24 424	-	(1 629)	(556)	(104)	22 135
Nabycie/wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych	18 386	1 591	(2 058)	-	-	17 919
Pozostałe	35	-	(35)	-	-	-
Razem	42 845	1 591	(3 722)	(556)	(104)	40 054

Zmiany dotacji otrzymanych do aktywów w okresie 01.07.2013 - 31.12.2014						
Cel dotacji	Stan dotacji na 01.07.2013	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na 31.12.2014
Budowa instalacji	2 874	24 266	(2 716)	-	-	24 424
Nabycie/wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych	21 758	-	(3 372)	-	-	18 386
Pozostałe	101	-	(17)	-	(49)	35
Razem	24 733	24 266	(6 105)	-	(49)	42 845

Struktura czasowa dotacji	31.12.2015	31.12.2014
część długoterminowa	36 199	39 131
część krótkoterminowa	3 855	3 714
Razem dotacje	40 054	42 845

W ramach systemów wsparcia bezpośredniego na lata 2014 i 2015 w kwietniu i listopadzie 2015 roku na rachunek Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wpłynęły środki z Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji (EFRG) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w łącznej kwocie 14 tysięcy złotych z tytułu przyznanej jednolitej płatności obszarowej.

W kwietniu 2015 roku Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. zostały przyznane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ na rok 2015. . Wartość otrzymanych nieodpłatnie praw, kwalifikowana przez Spółkę

jako dotacja, według ich wartości godziwej z dnia przyznania wynosiła 64 019 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość ta została w całości rozliczona, na pokrycie rzeczywistych emisji.

41. Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe

41.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy przedstawiają się następująco:

Struktura czasowa	31.12.2015	31.12.2014
W okresie 1 roku	24 087	24 329
W okresie od 1 do 5 lat	67 556	57 868
Powyżej 5 lat	39 485	47 785
Razem zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy	131 128	129 982

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Opłaty z tytułu umów leasingu, najmu i dzierżawy (inne niż z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów) ujęte w wyniku finansowym	27 877	35 469

41.2. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa nie zawierała umów, w których występowałaby jako leasingodawca oraz umów z opcją zakupu.

41.3. Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu gwarancji	4 183	1 901
Udzielone poręczenia	1 107 600	79 314
Sporne sprawy sądowe	25 832	24 640
Pozostałe	106 607	141 524
Razem zobowiązania warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	1 244 222	247 379

Zobowiązania z tytułu gwarancji zabezpieczających dobre wykonanie umów handlowych

Zobowiązania warunkowe wynikające z udzielonych gwarancji dobrego wykonania umów handlowych dotyczą głównie usług budowlano-montażowych oraz projektowych. Maksymalny termin ich rozliczenia przypada na sierpień 2021 roku.

Poręczenia udzielone stronom trzecim

Poręczenia udzielone stronom trzecim opisane zostały w nocie 41.7.

Sporne sprawy sądowe

W pozycji spornych spraw sądowych wykazano pozwy złożone przeciwko podmiotom Grupy objętych konsolidacją. Główną pozycję stanowi złożony w dniu 12 lutego 2013 roku do Sądu Okręgowego w Gdańsku pozew Ciech S.A. o zasądzenie od GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. kwoty 18 864 tysiące złotych tytułem naprawienia wyrządzonej Ciech S.A. szkody z tytułu złożenia przez

pozwanego nieprawdziwych oświadczeń co do stanu prawnego i finansowego pozwanego i jego spółek zależnych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Szacowana na dzień bilansowy kwota zobowiązania to 24 999 tysięcy złotych. Odbyły się rozprawy, przesłuchano świadków. Sprawa w toku.

Pozostałe

W pozycji pozostałe wykazano potencjalne zobowiązania z tytułu umów dofinansowania, zabezpieczeń, użytkowania i przechowywania obcych składników majątku.

Zobowiązania z tytułu umów dofinansowania w kwocie 41 259 tysięcy złotych dotyczą:

- umowy Nr POIS.04.02.00-00009/09-00 o dofinansowanie projektu „Przebudowa instalacji usuwania CO₂ z gazu do syntezy amoniaku – wymiana absorbera 150 K2 (linia II)” - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (2 780 tysięcy złotych) - termin rozliczenia 11 sierpień 2016 rok;
- umowy Nr POIS.04.04.00-00-005/08 o dofinansowanie projektu „Przebudowa instalacji demineralizacji wody w ZA Puławy SA” - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (11 319 tysięcy złotych) - termin rozliczenia 9 marzec 2017 rok;
- umowy Nr BG1/SOIL/2013 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach programu BLUE GAS – Polski Gaz Łupkowy - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (4 478 tysięcy złotych) - termin rozliczenia 31 październik 2020 rok;
- umowy Nr POIS.04.05.00-00-023/08/-00 o dofinansowanie projektu „Budowa instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą amoniakalną w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A.” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (22 593 tysiące złotych) – termin rozliczenia 17 czerwiec 2019 rok;
- umowy Nr BIOSTRATEG1/271322/3/NCBR/2015 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach Programu „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” BIOSTRATEG pt. „Wsparcie dla rolnictwa niskoemisyjnego – zdolnego do adaptacji do zmian klimatu obecnie oraz w perspektywie lat 2030 i 2050” - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (25 tysięcy złotych) - termin rozliczenia 31 marzec 2023 rok;
- pozostałe dotacje podlegające zwrotowi w przypadku naruszenia warunków – 64 tysięcy złotych z terminem rozliczenia w okresie od sierpnia 2016 roku do sierpnia 2020 roku,

Zmiana w stanie tej pozycji wynika głównie z otrzymania środków w ramach dofinansowania inwestycji, odpisania dotacji w pozostałe przychody operacyjne, naliczenia odsetek, w związku z upływem czasu oraz nie ziszczenia się warunku do powstania zobowiązania. Zabezpieczeniem udzielenia dofinansowania ze środków UE projektów inwestycyjnych są złożone weksle in blanco.

Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń w kwocie 6 450 tysięcy złotych dotyczą prowadzenia składu podatkowego - Naczelnik Urzędu Celnego w Lublinie zwolnił Spółkę z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego od zobowiązań podatkowych powstałych z tytułu produkcji wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy do 30 kwietnia 2016 roku do kwoty 6 450 tysięcy złotych.

Zobowiązania z tytułu użytkowania i przechowywania obcych składników majątku w kwocie 58 409 tysięcy złotych stanowią:

- umowy dzierżawy, na podstawie których Grupa użytkuje obcy majątek o wartości wynosi około 36 059 tysięcy złotych,
- umowa, na podstawie której Grupa magazynuje powierzone materiały o wartości około 22 350 tysięcy złotych.

Pozostałą kwotę około 489 tysięcy złotych stanowią głównie roszczenia z tytułu zgłoszonych reklamacji.

Ponadto w związku z podpisanymi umowami o dofinansowanie projektów ze środków UE, z których na dzień 31 grudnia 2015 roku płatności nie wystąpiły, jako zabezpieczenie Spółka złożyła weksle in blanco do kwot możliwego do uzyskania dofinansowania wraz z należnymi odsetkami.

41.4. Należności warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Sporne sprawy budżetowe	651	10 627
Sporne sprawy sądowe	20 283	20 281
Pozostałe	83 011	86 642
Razem należności warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	103 945	117 550

Sporne sprawy budżetowe dotyczą toczących się postępowań w związku ze złożonymi przez Jednostkę Dominującą oraz GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. wnioskami o stwierdzenie nadpłaty w podatku od nieruchomości oraz podatku od czynności cywilnoprawnych.

Sprawy sporne to ponownie wszczęta egzekucja należności wcześniej odpisanej jako nieściągalna. W pozycji tej wykazano również zgłoszone do Ciech S.A. roszczenie o zapłatę kwoty 18 864 tysięcy złotych z tytułu naruszenia przez Ciech S.A. zapewnień wynikających z umowy sprzedaży udziałów. W dniu 30 października 2012 roku złożono pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa jest w toku.

W pozycji pozostałe wykazano między innymi ulgę w podatku dochodowym od osób prawnych przysługującą Grupie w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w oparciu o uzyskane zezwolenia w kwocie nominalnej około 81 796 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 91 261 tysięcy złotych), należności odpisane jako nieściągalne, w stosunku do których nie nastąpiło przedawnienie roszczeń oraz należne odszkodowania od ubezpieczycieli.

41.5. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa planuje ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o wartości około 527 404 tysięcy złotych, w tym na ochronę środowiska około 4 100 tysięcy złotych. Grupa sukcesywnie zawiera kontrakty w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych. Wartość zawartych a niewykonanych najistotniejszych umów wynosi około 32 594 tysięcy złotych.

41.6. Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2015 roku z powództwa/odwołania Grupy toczyły się sprawy o wartości przedmiotu sporu ponad 22 milionów złotych. Natomiast przeciwko Grupie toczyły się postępowania z powództwa osób trzecich o wartości ponad 19 milionów złotych. Potencjalne skutki finansowe toczących się spraw zostały przez Grupę ocenione w zakresie prawdopodobieństwa ich wystąpienia i odpowiednio ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

41.7. Gwarancje

Na podmiotach Grupy ciążą zobowiązania warunkowe wynikające z udzielenia poręczeń stronom trzecim.

W dniu 23 kwietnia 2015 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z Grupą Azoty S.A. oraz pozostałymi spółkami kluczowymi Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, podpisała z PKO BP S.A. umowę kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego (LKW) na kwotę 237 milionów złotych. W okresie kredytowania, tj. do dnia 30 września 2016 roku zabezpieczeniem spłaty kredytu są poręczenia udzielone przez każdą z kluczowych spółek. Wartość poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 94,8 miliona złotych.

W dniu 23 kwietnia 2015 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z Grupą Azoty S.A. oraz pozostałymi spółkami kluczowymi Grupy Kapitałowej Grupa Azoty podpisała z PKO BP S.A. aneks nr 11 do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 01 października 2010 roku (KRB) na kwotę 302 milionów złotych. Limit udzielony został do 30 września 2016 roku. Zabezpieczeniem spłaty kredytu są poręczenia udzielone przez każdą z kluczowych spółek. Wartość poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 120,8 miliona złotych.

W dniu 23 kwietnia 2015 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z pozostałymi spółkami kluczowymi Grupy Kapitałowej Grupa Azoty zawarły Umowę poręczenia na rzecz PKO BP, reprezentującego także pozostałych kredytodawców, tj. BGK, Bank Zachodni WBK S.A. oraz ING Bank Śląski S.A., kwoty kredytu udzielonego Grupie Azoty S.A. w kwocie 1,5 miliarda złotych przez GA S.A. Wartość poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 600 milionów złotych. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu odnawialnego, zawartego na okres 5 lat od daty podpisania.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) umową kredytu na kwotę 150 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBOiR. Kwota udzielonej przez każdego z gwarantów, w tym Spółkę, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 60 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umową kredytu na kwotę 550 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki zależne Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBI. Kwota udzielonych przez każdego z gwarantów, w tym Spółkę, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 220 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

Spółka posiadała w poprzednich latach zobowiązania warunkowe wynikające ze złożenia przez Spółkę na rzecz banku poręczenia kredytu udzielonego przez bank spółce Bałtycka Baza Masowa (BBM) Sp. z o.o. Poręczenie obowiązuje do 30 grudnia 2017 roku. Kwota poręczenia corocznie obniżana była o kwotę spłat rat kapitałowych dokonanych przez BBM w roku poprzednim. Na dzień 31 grudnia 2015 roku całość zadłużenia została spłacona, w związku z powyższym wartość poręczenia została wyłączona. Zabezpieczeniem w/w poręczenia jest zastaw rejestrowy na posiadanych przez Spółkę 6 850 udziałach spółki BBM Sp. z o.o., oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków bankowych Spółki prowadzonych przez bank kredytujący. W związku ze spłatą kredytu pełnomocnictwa do rachunków bankowych prowadzonych w banku kredytującym wygasły. Bank wystawił Oświadczenie o spłacie zadłużenia w celu dokonania wykreślenia zastawu rejestrowego ustanowionego na udziałach BBM Sp. z o.o. Sprawa wykreślenia zastawu jest w toku.

Od sierpnia 2013 roku Jednostka Dominująca przystąpiła do Umowy kredytu w rachunku bieżącym powiązanej z usługą cash pooling zawartej przez spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty. Na dzień 31 grudnia 2015 roku dostępny dla Jednostki Dominującej sublimit wynosi 10 milionów złotych. Umowa obowiązuje do 30 września 2016 roku. Na mocy tej Umowy Jednostka Dominująca złożyła oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji z tytułu udzielonego poręczenia do kwoty 12 milionów złotych oraz udzieliła pełnomocnictw dla banku do rachunków bankowych.

Zabezpieczenia ustanowione na rzecz osób trzecich	31.12.2015		31.12.2014	
	Wartość tys. zł	Warunki zabezpieczenia	Wartość tys. zł	Warunki zabezpieczenia
- aktywa finansowe		zastaw rejestrowy na 6 850 udziałach		zastaw rejestrowy na 6 850 udziałach spółki
		- spółki BBM Sp. z o.o. jako zabezpieczenie poręczenia kredytu inwestycyjnego	10 254	BBM Sp. z o.o. jako zabezpieczenie poręczenia kredytu inwestycyjnego
		cesja wierzytelności		cesja wierzytelności
		- z kontraktów handlowych jako zabezpieczenie kredytów	11 370	z kontraktów handlowych jako zabezpieczenie kredytów
	8 664	przelew środków jako zabezpieczenie akredytywy, kaucje, blokady	13 875	przelew środków jako zabezpieczenie akredytywy, kaucje, blokady
	1 426	lokaty jako zabezpieczenie udzielonej gwarancji	1 429	lokaty jako zabezpieczenie udzielonej gwarancji
- pozostałe	1 129 686	oświadczenia o poddaniu się egzekucji	405 057	oświadczenia o poddaniu się egzekucji
	49 081	weksle "in blanco"	46 575	weksle "in blanco"
Razem	1 188 857		488 560	

41.8. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przyszłych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy potencjalnie mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. W celu ograniczenia ryzyka podatkowego Grupa, niezależnie od przeglądu i badania sprawozdań finansowych, okresowo przeprowadza audyt rozliczeń podatkowych.

42. Informacje o podmiotach powiązanych

Kwoty rozrachunków, zobowiązań warunkowych i transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi:

01.01.2015 - 31.12.2015					
Przychody uzyskane od podmiotów powiązanych	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
Jednostka dominująca	56 374	-	-	876	8
Jednostki zależne	300	-	-	-	56
Jednostki stowarzyszone	3 371	-	-	1 187	300
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	12	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	73 751	2 160	-	3	30
Razem przychody ze sprzedaży podmiotom powiązanym	133 808	2 160	-	2 066	394

01.01.2015 - 31.12.2015			
Zakupy pochodzące od podmiotów powiązanych	zakupy usług	zakupy towarów i materiałów	zakupy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych
Jednostka dominująca	8 193	15 938	57
Jednostki zależne	8 242	31	74
Jednostki stowarzyszone	24 593	6 002	-
Pozostałe podmioty powiązane	16 104	60 563	8 477
Razem zakupy pochodzące od podmiotów powiązanych	57 132	82 534	8 608

Należności od podmiotów powiązanych	31.12.2015	31.12.2014
Jednostka dominująca	6 747	8 837
Jednostki zależne	34	40
Jednostki stowarzyszone	4 382	420
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	1	1
Pozostałe podmioty powiązane	12 372	6 530
Razem należności od podmiotów powiązanych	23 536	15 828

Odpisy aktualizujące wartość należności od podmiotów powiązanych	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Stan na początek okresu	(30)	(27)
Zwiększenia - odpis utworzony w ciężar wyniku finansowego	(3)	(4)
Rozwiązanie - odpis odwrócony jako uznanie wyniku finansowego	3	1
Wykorzystanie	30	-
Stan na koniec okresu	-	(30)

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	31.12.2015	31.12.2014
Jednostka dominująca	2 736	3 087
Jednostki zależne	491	593
Jednostki stowarzyszone	2 477	3 469
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	11 611	4 597
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	17 315	11 746

Udzielone gwarancje i poręczenia	31.12.2015	31.12.2014
Jednostce dominującej	1 107 600	75 039
Jednostkom stowarzyszonym	-	4 314
Pozostałym podmiotom powiązanym	2 663	-
Razem udzielone gwarancje i poręczenia	1 110 263	79 353

W związku ze skutecznym zbyciem udziałów spółki MEDICAL Sp. z o.o. w dniu 30 grudnia 2015 roku w sprawozdaniu skonsolidowanym przyjęto uproszczenie polegające na tym, że w nocie dotyczącej transakcji z podmiotami powiązanymi dla prezentacji przychodów i zakupu zaprezentowane zostały obroty pełnego roku 2015.

Prezentowane w tabeli „Należności od podmiotów powiązanych” należności obejmują zarówno należności z tytułu dostaw i usług jak i inne należności, w szczególności należności z tytułu udzielonych tym podmiotom pożyczek. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej udzielone pożyczki prezentowane są w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe”.

Warunki udzielonych gwarancji i poręczeń zostały przedstawione w nocie 41.7.

Istotne transakcje z podmiotami kontrolowanymi przez Skarb Państwa dotyczą głównie dostaw surowców gazu ziemnego, benzenu i siarki, energii elektrycznej i praw majątkowych oraz sprzedaży energii elektrycznej, NOxTM i amoniaku.

Głównym dostawcą gazu ziemnego dla Spółki jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Zakup gazu ziemnego odbywa się w oparciu o zapisy umowy oraz zatwierdzoną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Taryfę dla paliw gazowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu wyniosła ponad 686 milionów złotych (w roku kalendarzowym 2014 odpowiednio 840 milionów złotych).

Zakup energii elektrycznej i praw majątkowych dokonywany jest od podmiotów Grupy Kapitałowej PGE S.A. oraz ENEA S.A. Zakup odbywa się na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PGE S.A. i ENEA S.A. wyniosła odpowiednio 122 miliony złotych i około 21 milionów złotych (w roku kalendarzowym 2014 odpowiednio 116 milionów złotych – GK PGE S.A., z firmą ENEA S.A. 56 milionów złotych).

Zakup benzenu i siarki z PKN Orlen S.A. realizowany jest na podstawie umów zawartych na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PKN Orlen S.A. wyniosła ponad 110 milionów złotych (w roku kalendarzowym 2014 odpowiednio 206 milionów złotych).

Sprzedaż energii elektrycznej realizowana jest do Grupy Kapitałowej PGE S.A. w ramach podpisanej umowy. W okresie sprawozdawczym wartość netto transakcji sprzedaży wyniosła około 15 tysięcy złotych (w roku kalendarzowym 2014 odpowiednio 2 258 tysięcy złotych).

42.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych w obrocie gospodarczym.

42.2. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej wynikają głównie z pełnionych przez osoby powołane do tych organów funkcji oraz stosunku pracy, a ich warunki nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych.

42.3. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Jednostki Dominującej

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

01.01.2015 - 31.12.2015					
Wyszczególnienie	Wynagrodzenie	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Nagroda roczna
Marian Rybak	782	-	-	255	221
Wojciech Kozak	664	-	-	-	166
Zenon Pokojski	673	-	-	-	166
łącznie kwota wynagrodzenia wypłaconego Zarządowi	2 119	-	-	255	553

01.07.2013 - 31.12.2014					
Wyszczególnienie	Wynagrodzenie	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Nagroda roczna
Marian Rybak	1 383	-	-	332	33
Wojciech Kozak	1 190	-	-	-	25
Zenon Pokojski	1 218	-	-	-	25
Paweł Jarczewski	240	3	26	-	-
Marek Kapłucha	223	-	160	-	-
łącznie kwota wynagrodzenia wypłaconego Zarządowi	4 254	3	186	332	83

Podane powyżej wynagrodzenia i świadczenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z obowiązującymi w Jednostce Dominującej regulacjami. Wykazana nagroda roczna jest nagrodą wypłaconą w bieżącym roku obrotowy. Nagroda ta, zgodnie z przyjętym Regulaminem, przyznawana jest przez Radę Nadzorczą w oparciu o stopień realizacji wyznaczonych celów. W oparciu o jego regulacje w ciężar wyniku finansowego bieżącego roku została utworzona rezerwa na nagrodę za 2015 rok w kwocie 1 085 tysięcy złotych.

Zgodnie z przyjętymi zasadami wynagradzania, Członkom Zarządu Jednostki Dominującej przysługują nagrody jubileuszowe oraz spadkobiercom odprawy pośmiertne. Kwoty tych świadczeń zostały ustalone przez aktuarusza. Na dzień 31 grudnia 2015 roku krótkoterminowe świadczenia z tych tytułów wynoszą 66 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 318 tysięcy złotych). Kwoty świadczeń ujęte są w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych.

Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie Jednostki Dominującej obejmuje również pełnienie, w ramach nadzoru korporacyjnego, funkcji w Radach Nadzorczych spółek zależnych oraz pełnienia funkcji w Zarządzie jednostki dominującej wyższego szczebla. Wykazane wynagrodzenia

z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych obejmuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki stowarzyszonej oraz pełnienia funkcji w Zarządzie jednostki dominującej wyższego szczebla, w tym wypłaconą nagrodę roczną za 2014 rok. Oszacowana kwota nagrody rocznej za 2015 roku wynosi 453 tysiące złotych.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Potencjalne świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy stanowią przysługujące Członkom Zarządu Jednostki Dominującej odprawy z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę oraz w przypadku odwołania z funkcji Członka Zarządu i rozwiązania umowy z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość potencjalnych odpraw z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę wynosi 175 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 175 tysięcy złotych), zaś w przypadku odwołania z funkcji Członka Zarządu i rozwiązania umowy z innych przyczyn 525 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 525 tysięcy złotych).

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Potencjalne świadczenia po okresie zatrudnienia stanowią świadczenia z tytułu umowy o zakazie konkurencji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku potencjalna wartość tych świadczeń wynosi około 2 100 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 1 225 tysięcy złotych).

Pozostałe świadczenia długoterminowe

Członkom Zarządu Jednostki Dominującej przysługują nagrody jubileuszowe oraz spadkobiercom odprawy pośmiertne. Kwoty tych świadczeń zostały ustalone przez aktuarium. Na dzień 31 grudnia 2015 roku długoterminowe świadczenia z tych tytułów wynoszą 93 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 113 tysięcy złotych). Kwoty świadczeń ujęte są w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych.

Płatności na bazie akcji

W Spółce nie funkcjonują programy zakładające płatności na bazie akcji (programy akcji pracowniczych).

Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Cezary Możejko	84	108
Jerzy Koziara	78	99
Jacek Wójtowicz */	78	99
Andrzej Bartuzi */	72	90
Andrzej Skolmowski	72	83
Marek Kapłucha	-	-
Barbara Golemo	-	25
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego Radzie Nadzorczej	384	504

*/ przedstawiciel załogi w Radzie Nadzorczej, podano
wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie

Podane powyżej wynagrodzenia i świadczenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z obowiązującymi w Spółce regulacjami.

Łączna wartość wynagrodzeń Zarządów i Rad Nadzorczych pozostałych podmiotów objętych konsolidacją

Wyszczególnienie	Wynagrodzenia	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Nagroda roczna
za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	2 948	42	220	146	680
za okres 01.07.2013 - 31.12.2014	2 932	40	118	253	300

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Rada Nadzorcza	1 368	1 419

43. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu zapewnianie płynności finansowej oraz stabilizacji przepływów pieniężnych, ograniczanie zmienności wyniku finansowego, minimalizację odchyleń od założonych w budżecie, jak też wspieranie w procesie organizacji finansowania działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z prowadzonej przez Grupę działalności obejmują:

- ryzyko rynkowe, tj. ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cenowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Grupa monitoruje i zarządza każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

43.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z otrzymanych kredytów i pożyczek, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej oraz posiadanych lokat wolnych środków pieniężnych, co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych.

Z uwagi na to, że Grupa posiadała, w okresie sprawozdawczym zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej, ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w pewnym zakresie w sposób naturalny była równoważona. Grupa nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych, uznając że ryzyko stopy procentowej nie jest znaczące.

Grupa monitoruje jednak stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz prognozy stóp procentowych.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie stałe	31.12.2015				
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	584 960	-	-	-	584 960
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(774)	(500)	(99)	-	(1 373)
Ekspozycja netto	584 186	(500)	(99)	-	583 587

Oprocentowanie zmienne	31.12.2015				
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	127 030	-	-	-	127 030
Pożyczki udzielone	1 332	1 332	1 336	-	4 000
Kredyty w rachunku bieżącym	(26 577)	-	-	-	(26 577)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(2 443)	(1 673)	(435)	-	(4 551)
Pożyczki otrzymane	(461)	(459)	-	-	(920)
Ekspozycja netto	98 881	(800)	901	-	98 982

Oprocentowanie stałe	31.12.2014				
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	276 557	-	-	-	276 557
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(1 963)	(1 929)	(957)	-	(4 849)
Kredyt bankowy	(2 577)	-	-	-	(2 577)
Ekspozycja netto	272 017	(1 929)	(957)	-	269 131

Oprocentowanie zmienne	31.12.2014				
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	115 283	-	-	-	115 283
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(997)	(926)	(366)	-	(2 289)
Pożyczki otrzymane	(461)	(461)	(459)	-	(1 381)
Ekspozycja netto	113 825	(1 387)	(825)	-	111 613

43.2. Ryzyko walutowe

Grupa jest w istotnym stopniu narażona na ryzyko zmienności kursów walutowych z uwagi na znaczącą sprzedaż produktów w walucie obcej oraz ponoszenie większości kosztów wytworzenia w walucie krajowej.

Zarządzanie ryzykiem walutowym obejmuje identyfikację i monitoring ekspozycji na ryzyko oraz zabezpieczenie i pomiar efektywności stosowanych zabezpieczeń.

Grupa zarządza ryzykiem walutowym stosując hedging naturalny oraz pochodne instrumenty finansowe. W rezultacie, podejmuje działania zabezpieczające przed gwałtowną aprecjacją złotego względem dolara i/lub euro. Grupa dopuszcza stosowanie głównie instrumentów typu kontrakty forward, proste opcje europejskie oraz zero-kosztowe symetryczne korytarze opcyjnie.

Aktywne zarządzanie ryzykiem walutowym prowadzone jest przez Jednostkę Dominującą. Zarządzanie ryzykiem opiera się na polityce i celach wyznaczonych przez Zarząd, realizowanych przez Komitet Ryzyka Walutowego. Obejmuje ono identyfikację i monitoring ekspozycji na ryzyko oraz zabezpieczanie i pomiar efektywności stosowanych zabezpieczeń.

Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu USD oraz EUR. Ekspozycja na ryzyko związane z innymi, niż wymienione, walutami nie jest istotna.

	31.12.2015			31.12.2014		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w zł	229 130	229 130	88%	282 115	282 115	86%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w EUR	4 633	19 744	7%	8 147	34 725	10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w USD	3 042	11 867	5%	3 395	11 907	4%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w CZK	33	5	0%	-	-	0%
		260 746			328 747	
	31.12.2015			31.12.2014		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Należności handlowe i pozostałe w zł	171 797	171 797	51%	155 441	155 441	44%
Należności handlowe i pozostałe w EUR	21 009	89 529	27%	22 261	94 882	27%
Należności handlowe i pozostałe w USD	18 943	73 898	22%	29 080	101 989	29%
Należności handlowe i pozostałe w GBP	-	-	0%	1	7	0%
Należności handlowe i pozostałe w CZK	-	-	0%	4 479	688	0%
		335 224			353 007	
	31.12.2015			31.12.2014		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe aktywa finansowe w zł	455 244	455 244	100%	63 215	63 215	100%
		455 244			63 215	
	31.12.2015			31.12.2014		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania handlowe i pozostałe w zł	(272 931)	(272 931)	82%	(298 639)	(298 639)	82%
Zobowiązania handlowe i pozostałe w EUR	(13 085)	(55 761)	17%	(13 223)	(56 366)	16%
Zobowiązania handlowe i pozostałe w USD	(488)	(1 904)	1%	(2 540)	(8 907)	2%
Zobowiązania handlowe i pozostałe w GBP	(125)	(723)	0%	(11)	(61)	0%
		(331 319)			(363 973)	
	31.12.2015			31.12.2014		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Kredyty i pożyczki w zł	(33 421)	(33 421)	100%	(11 096)	(11 096)	100%
		(33 421)			(11 096)	
	31.12.2015			31.12.2014		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Łącznie ekspozycja w walutach obcych						
EUR	12 557	53 512	39%	17 185	73 241	41%
USD	21 497	83 861	61%	29 935	104 989	59%
GBP	(125)	(723)	0%	(10)	(54)	0%
CZK	33	5	0%	4 479	688	0%
		136 655			178 864	

Ekspozycje walutowe należności handlowych i pozostałych wykazano w wartościach netto, tj. skorygowane o odpisy aktualizujące ich wartość.

43.3. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

1,0% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),
0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej CZK (wzrost lub spadek stopy procentowej),
0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej GBP (wzrost lub spadek stopy procentowej),
10% zmiana kursu walutowego zł/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego),
10% zmiana kursu walutowego zł/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego),
10% zmiana kursu walutowego zł/GBP (wzrost lub spadek kursu walutowego),
10% zmiana kursu walutowego zł/CZK (wzrost lub spadek kursu walutowego).

Wartości wykazane w analizie wrażliwości stanowią sumę wartości ustalonych dla poszczególnych walut. Zostały one ustalone w ujęciu rocznym.

Wpływ potencjalnie możliwych zmian na wynik finansowy i kapitał Grupy przedstawia poniższa tabela:

31.12.2015	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł				
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
		+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK	+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK				
Aktywa długoterminowe	987	27	(27)	-	-	-	-	-	-
Należności handlowe i pozostałe	987	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	2 668	27	(27)	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	1 050 736	1 336	(1 331)	-	-	9 561	(9 561)	-	-
Należności handlowe i pozostałe	334 237	-	-	-	-	16 343	(16 343)	-	-
Środki pieniężne w banku	63 722	-	-	-	-	1 764	(1 764)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	197 024	1 865	(1 865)	-	-	1 397	(1 397)	-	-
Inne środki pieniężne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	452 576	13	(13)	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	3 177	(542)	547	-	-	(9 943)	9 943	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	1 363	(1 358)	-	-	9 561	(9 561)	-	-
Podatek (19%)	-	(259)	258	-	-	(1 817)	1 817	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	1 104	(1 100)	-	-	7 744	(7 744)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	6 588	(26)	26	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	3 167	(26)	26	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	3 421	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	358 563	(626)	629	-	-	(11 649)	11 649	-	-
Kredyty i pożyczki	30 254	(295)	295	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	327 984	-	-	-	-	(5 839)	5 839	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	325	(331)	334	-	-	(5 810)	5 810	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(652)	655	-	-	(11 649)	11 649	-	-
Podatek (19%)	-	124	(124)	-	-	2 213	(2 213)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(528)	531	-	-	(9 436)	9 436	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)	-	576	(569)	-	-	(1 692)	1 692	-	-

31.12.2014	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł				
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
		+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK	+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK				
Aktywa długoterminowe	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności handlowe i pozostałe	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	747 855	797	(797)	-	-	23 792	(23 792)	-	-
Należności handlowe i pozostałe	353 007	-	-	-	-	19 687	(19 687)	-	-
Środki pieniężne w banku	55 042	384	(384)	-	-	2 223	(2 223)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	271 855	433	(433)	-	-	2 266	(2 266)	-	-
Inne środki pieniężne	1 692	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	63 215	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	3 044	(20)	20	-	-	(384)	384	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	797	(797)	-	-	23 792	(23 792)	-	-
Podatek (19%)	-	(151)	151	-	-	(4 520)	4 520	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	646	(646)	-	-	19 272	(19 272)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	5 143	(9)	9	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	5 098	(9)	9	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	45	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	370 088	(91)	91	-	-	(8 216)	8 216	-	-
Kredyty i pożyczki	5 998	(5)	5	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	363 926	-	-	-	-	(6 533)	6 533	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	164	(86)	86	-	-	(1 683)	1 683	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(100)	100	-	-	(8 216)	8 216	-	-
Podatek (19%)	-	19	(19)	-	-	1 561	(1 561)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(81)	81	-	-	(6 655)	6 655	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)	-	565	(565)	-	-	12 617	(12 617)	-	-

43.4. Ryzyko cenowe

Grupa nie jest narażona na istotne inne ryzyko cenowe związane z instrumentami finansowymi natomiast występuje ryzyko cenowe zarówno cen produktów Grupy jak i surowców oraz praw majątkowych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała kontrakty futures na zakup praw do emisji CO₂ z dostawą na grudzień 2016 roku i grudzień 2017 roku, natomiast na dzień 31 grudnia 2014 roku dostawy dotyczyły grudnia 2015 i grudnia 2016 roku.

Informacje szczegółowe dotyczące instrumentów pochodnych przedstawione zostały w nocie 33.

43.5. Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko, że wierzyciele Grupy nie wywiążą się ze swoich zobowiązań wobec niej i tym samym spowodują poniesienie strat przez Grupę. Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe zostało oszacowane jako wartość bilansowa należności, tj. po uwzględnieniu odpisu aktualizującego wartość należności.

w tysiącach złotych

Struktura wiekowa należności finansowych	Wartość bilansowa należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane, które nie utraciły wartości				
			<30 dni	31-90 dni	91-180 dni	181-365 dni	>365 dni
Należności z tytułu dostaw i usług	331 081	300 083	16 539	9 108	3 539	1 232	580
Pozostałe należności finansowe	4 143	4 143	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	455 244	455 244	-	-	-	-	-

Struktura wiekowa należności finansowych	Wartość bilansowa należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane, które nie utraciły wartości				
			<30 dni	31-90 dni	91-180 dni	181-365 dni	>365 dni
Należności z tytułu dostaw i usług	348 585	325 042	18 399	2 158	1 996	390	600
Pozostałe należności finansowe	4 423	4 147	20	40	62	120	34
Pozostałe aktywa finansowe	63 215	63 215	-	-	-	-	-

Grupa prowadzi politykę zabezpieczania należności handlowych wynikających z podpisanych umów handlowych, monitoring spływu należności oraz windykację należności przeterminowanych. Działania te mają na celu zminimalizowanie ewentualnych strat, jakie Grupa mogłaby ponieść z tytułu nie wywiązania się wierzycieli ze swoich zobowiązań wobec Grupy.

W celu zabezpieczenia przed ryzykiem kredytowym w Jednostce Dominującej wdrożono Politykę zarządzania kredytem kupieckim. Zgodnie z przyjętą Polityką zarządzania kredytem kupieckim Spółka:

- samodzielnie oraz we współpracy z podmiotami zewnętrznymi pozyskuje informacje o swoich kontrahentach,
- na bieżąco analizuje ich sytuację finansową oraz ocenia zdolność kredytową,
- przyznaje kontrahentom limity kredytu kupieckiego,
- stale monitoruje należności oraz moralność płatniczą kontrahentów,
- prowadzi polubowną oraz sądową windykację należności.

Grupa prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia należności. W tym celu wykorzystywane są m.in. hipoteki kaucyjne, gwarancje/blokady bankowe, weksle oraz zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia ryzyka kredytu kupieckiego. Ograniczeniu ryzyka kredytowego służy również ubezpieczanie należności. W rozliczeniach z kontrahentami Grupa wykorzystuje również akredytywy.

Wartość należności zabezpieczonych wyniosła na koniec okresu sprawozdawczego 184 757 tysięcy złotych, co stanowi około 49,9% należności z tytułu dostaw i usług brutto.

W celu ograniczania ryzyka kredytowego dokonywana jest również ocena standingu finansowego kontrahenta, której efektem jest określenie warunków współpracy.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, w Grupie występuje duża koncentracja ryzyka kredytowego mimo, że Grupa posiada wielu odbiorców. Udział 10 największych dłużników z tytułu dostaw i usług w ogóle należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł około 28,2%.

Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi i innymi inwestycjami Grupa uznaje za nieistotne, ponieważ transakcje zostały zawarte z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, ryzyko kredytowe zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym poprzez utworzenie odpisów aktualizujących. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności finansowych jest następująca:

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	(50 653)	(59 638)
Odpis utworzony w ciężar kosztów sprzedaży	(3 586)	(3 682)
Odpis odwrócony w kosztach sprzedaży	8 073	4 761
Odpis utworzony w ciężar kosztów finansowych	(1 114)	(2 042)
Odpis odwrócony w przychody finansowe	257	465
Odpis utworzony w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych	(431)	(3 480)
Odpis odwrócony w pozostałe przychody operacyjne	613	1 345
Wykorzystanie	7 461	11 639
Zmiany w grupie	-	(21)
Stan na koniec okresu	(39 380)	(50 653)

43.6. Ryzyko płynności

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko to wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

Grupa zarządza płynnością poprzez utrzymanie odpowiedniego do skali prowadzonej działalności stanu gotówki oraz utrzymuje otwarte linie kredytowe stanowiące rezerwę płynności.

Lokowanie wolnych środków pieniężnych dostosowywane jest do cyklu płatności zobowiązań. Zawieranie transakcji o dłuższym terminie zapadalności wymaga zgody na odpowiednim poziomie kompetencyjnym.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2015 roku (nota 32), dostępne linie kredytowe (nota 38) oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczne.

Analiza zobowiązań finansowych w przedziałach czasowych przedstawiona została poniżej. Przedstawione kwoty stanowią maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko.

31.12.2015	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie					powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
Struktura wiekowa zobowiązań finansowych			do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni		
Kredyty i pożyczki	33 421	33 979	4 276	717	1 197	24 494		3 295
Pochodne instrumenty finansowe	325	325	6	30	143	146		-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	263 080	263 080	233 242	26 252	124	70		3 392
Pozostałe zobowiązania finansowe	68 325	68 325	68 289	-	-	7		29
Razem	365 151	365 709	305 813	26 999	1 464	24 717		6 716

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1–2 lat	2–3 lat	3–4 lat	4–5 lat	>5 lat	Ogółem
Kredyty i pożyczki	2 325	550	266	154	-	3 295
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 317	646	479	950	-	3 392
Pozostałe zobowiązania finansowe		23	-	6	-	29
Razem	3 642	1 219	745	1 110	-	6 716

31.12.2014	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie					
Struktura wiekowa zobowiązań finansowych			do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	powyżej 365 (patrz tabela poniżej)	
Kredyty i pożyczki	11 096	11 817	3 166	722	937	1 587	5 405	
Pochodne instrumenty finansowe	164	164	44	84	36	-	-	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	301 871	301 871	264 011	37 826	19	15	-	
Pozostałe zobowiązania finansowe	62 100	62 100	62 062	-	-	13	25	
Razem	375 231	375 952	329 283	38 632	992	1 615	5 430	

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Kredyty i pożyczki	3 553	1 852	-	-	-	5 405
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	-	-	-	-	25
Razem	3 578	1 852	-	-	-	5 430

Wartość bilansowa zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	197	685
Razem wartość zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	197	685

44. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem w celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom. Zgodnie z praktyką rynkową Grupa monitoruje kapitał między innymi na podstawie wskaźnika kapitału własnego oraz wskaźnika kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA.

Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto aktywów (kapitał własny) do sumy bilansowej.

Wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA jest obliczany jako stosunek kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania do EBITDA. Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania oznaczają łączną kwotę zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu, natomiast EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji.

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Kapitał własny	3 040 113	2 728 840
Suma bilansowa	3 856 346	3 543 173
Wskaźnik kapitału własnego	78,8%	77,0%
Zysk z działalności operacyjnej	497 072	285 056
Amortyzacja	165 174	221 136
EBITDA	662 246	506 192
Kredyty i pożyczki	33 421	11 096
Wskaźnik: Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA	5,0%	2,2%

45. Instrumenty finansowe

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych instrumentów finansowych Grupy w podziale na poszczególne kategorie aktywów i pasywów.

Wyszczególnienie	31.12.2015		wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Klasyfikacja instrumentów finansowych wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale		wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności
Aktywa długoterminowe	3 655	3 655	-	-	-	-	3 655	-
Należności handlowe i pozostałe	987	987	-	-	-	-	987	-
Pozostałe aktywa finansowe	2 668	2 668	-	-	-	-	2 668	-
Aktywa krótkoterminowe	1 050 736	1 050 736	-	3 177	-	-	1 047 559	-
Należności handlowe i pozostałe	334 237	334 237	-	-	-	-	334 237	-
Środki pieniężne w banku	63 722	63 722	-	-	-	-	63 722	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	197 024	197 024	-	-	-	-	197 024	-
Inne środki pieniężne	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	452 576	452 576	-	-	-	-	452 576	-
Pochodne instrumenty finansowe	3 177	3 177	-	3 177	-	-	-	-
Razem	1 054 391	1 054 391	-	3 177	-	-	1 051 214	-

Wyszczególnienie	31.12.2015		wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Klasyfikacja instrumentów finansowych wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale		wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności
Zobowiązania długoterminowe	6 588	6 588	-	-	-	-	6 588	-
Kredyty i pożyczki	3 167	3 167	-	-	-	-	3 167	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	3 421	3 421	-	-	-	-	3 421	-
Zobowiązania krótkoterminowe	358 563	358 563	-	325	-	-	358 238	-
Kredyty i pożyczki	30 254	30 254	-	-	-	-	30 254	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	327 984	327 984	-	-	-	-	327 984	-
Pochodne instrumenty finansowe	325	325	-	325	-	-	-	-
Razem	365 151	365 151	-	325	-	-	364 826	-

Wyszczególnienie	31.12.2014		wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Klasyfikacja instrumentów finansowych wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale		wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności
Aktywa długoterminowe	1	1	-	-	-	-	1	-
Należności handlowe i pozostałe	1	1	-	-	-	-	1	-
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	747 855	747 855	-	3 044	-	-	744 811	-
Należności handlowe i pozostałe	353 007	353 007	-	-	-	-	353 007	-
Środki pieniężne w banku	55 042	55 042	-	-	-	-	55 042	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	271 855	271 855	-	-	-	-	271 855	-
Inne środki pieniężne	1 692	1 692	-	-	-	-	1 692	-
Pozostałe aktywa finansowe	63 215	63 215	-	-	-	-	63 215	-
Pochodne instrumenty finansowe	3 044	3 044	-	3 044	-	-	-	-
Razem	747 856	747 856	-	3 044	-	-	744 812	-

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2014		Klasyfikacja instrumentów finansowych				
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w zamortyzowanym koszcie	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale	
			wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu		rachunkowość zabezpieczeń	
Zobowiązania długoterminowe	5 143	5 143	-	-	5 143	-	-
Kredyty i pożyczki	5 098	5 098	-	-	5 098	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	45	45	-	-	45	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	370 088	370 088	-	164	369 924	-	-
Kredyty i pożyczki	5 998	5 998	-	-	5 998	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	363 926	363 926	-	-	363 926	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	164	164	-	164	-	-	-
Razem	375 231	375 231	-	164	375 067	-	-

Instrumenty finansowe ujmowane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej – hierarchia wartości godziwej:

- Poziom 1 – cena notowana na aktywnym rynku dla tych samych składników aktywów lub zobowiązań,
Poziom 2 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe inne niż notowane ceny poziomu 1, które są pośrednio lub bezpośrednio możliwe do zaobserwowania,
Poziom 3 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe, które nie opierają się na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.

31.12.2015

Kategorie instrumentów	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:			
Aktywa	-	3 177	-
Zobowiązania	-	(325)	-
Zyski/(Straty) z tytułu zmiany wartości razem	-	2 852	-

31.12.2014

Kategorie instrumentów	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:			
Aktywa	-	3 044	-
Zobowiązania	-	(164)	-
Zyski/(Straty) z tytułu zmiany wartości razem	-	2 880	-

Wartość godziwa kontraktów forward jest ustalana na podstawie wyceny przeprowadzonej przez instytucje finansowe.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych:

Za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty finansowe ogółem
Przychody odsetkowe	-	-	-	12 791	49	-	12 840
Koszty odsetkowe	-	-	-	(12)	(736)	-	(748)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	17	283	-	300
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	9 553	(862)	-	8 691
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(879)	-	-	(879)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	7 135	-	-	7 135
Korekta przychodów/kosztów z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	-	-	-	-
Zyski ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	2 838	-	-	-	-	-	2 838
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	(4 493)	-	-	-	-	-	(4 493)
Ogółem zyski/(straty) netto	(1 655)	-	-	28 605	(1 266)	-	25 684

Za okres od 01.07.2013 do 31.12.2014	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty finansowe ogółem
Przychody odsetkowe	-	-	-	15 638	190	-	15 828
Koszty odsetkowe	-	-	-	-	(1 240)	-	(1 240)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	71	(6)	-	65
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	4 173	(172)	-	4 001
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(5 724)	-	-	(5 724)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	5 226	-	-	5 226
Korekta przychodów/kosztów z tytułu transakcji zabezpieczających	-	344	-	-	-	-	344
Zyski ze zbycia instrumentów finansowych	-	4 901	-	-	-	-	4 901
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	10 790	-	-	-	-	-	10 790
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	(6 279)	-	-	-	-	-	(6 279)
Ogółem zyski/(straty) netto	4 511	5 245	-	19 384	(1 228)	-	27 912

Straty z tytułu utraty wartości w podziale na kategorie instrumentów finansowych	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki i należności	(879)	(5 724)
Straty z tytułu utraty wartości razem	(879)	(5 724)

46. Objasnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przepływy środków pieniężnych netto Grupy przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Przepływy z działalności operacyjnej	688 990	474 408
Przepływy z działalności inwestycyjnej	(639 914)	(405 756)
Przepływy z działalności finansowej	(116 261)	(228 689)
Wpływy / (wypływy) środków pieniężnych netto	(67 185)	(160 037)

Poziom przepływów z działalności operacyjnej wynika głównie z wysokości osiągniętego wyniku finansowego, poziomu amortyzacji, zmniejszenia stanu należności, zapasów oraz zmniejszenia stanu zobowiązań.

Zmiana stanu należności prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmuje zmianę stanu nabytego prawa wieczystego użytkowania gruntów w części przypadającej do rozliczenia w okresie powyżej 12 miesięcy, prezentowanej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w aktywach trwałych. Zasady ewidencji, wyceny, rozliczania i prezentacji nabytego prawa wieczystego użytkowania gruntów przedstawione są w notce 15.5.

Wydatki inwestycyjne wynikają głównie z realizacji projektów inwestycyjnych oraz lokowania na dłuższe okresy nadwyżek środków pieniężnych.

Przepływy z działalności finansowej stanowią głównie wypłata dywidendy, wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz koszty obsługi finansowania zewnętrznego. W pozycji „Pozostałe” przepływów z działalności finansowej prezentowany jest zwrot dotacji.

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	83 302	144
Zmiana stanu należności z tytułu dywidend	-	(474)
Zmiana stanu należności w wyniku transakcji bezgotówkowych	(53 163)	(60 973)
Pozostałe	(9)	15 242
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	30 130	(46 061)

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Bilansowa zmiana dotacji	(2 791)	18 112
Wpływy/wypływy dotacji	556	(24 266)
Zmiana stanu dotacji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(2 235)	(6 154)

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(40 417)	73 847
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	9 665	25 633
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dywidendy	-	31
Pozostałe	-	(385)
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(30 752)	99 126

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Bilansowa zmiana rezerw	12 887	24 081
Zmiana stanu rezerw odniesiona w inne całkowite dochody	(2 942)	(4 450)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	9 945	19 631

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Podatek dochodowy bieżący naliczony za okres sprawozdawczy	(72 606)	(50 203)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	14 885	2
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	621	(15 318)
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	(768)	(694)
Transakcje bezgotówkowe - zarachowania innych należności budżetowych na poczet płatności z tytułu podatku dochodowego	53 163	60 973
Podatek dochodowy zapłacony	(4 705)	(5 240)

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(250 255)	(367 585)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(9 665)	(25 633)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(259 920)	(393 218)

Różnica między wartością środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej a ich wartością wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika z naliczonych na dzień bilansowy odsetek i różnic kursowych. Kwoty naliczeń przedstawione są w nocie 32.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią głównie złożone depozyty w związku z zawartymi kontraktami futures na dostawy praw do emisji CO₂ w kwocie 5 164 tysięcy złotych (w roku 2013/2014 wynosiły odpowiednio 6 404 tysiące złotych) oraz blokada środków w kwocie 1 426 tysięcy złotych stanowiąca zabezpieczenie spłaty przez Zakłady Azotowe Chorzów S.A. pożyczki (w roku 2013/2014 była to również kwota 1 426 tysięcy złotych). W roku 2013/2014 w pozycji tej wykazano również środki stanowiące zabezpieczenie otwartych akredytyw w kwocie 1 489 tysięcy złotych. W bieżącym roku tego typu zabezpieczenia nie wystąpiły.

47. Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie porównywalnym w/w zdarzenia w Grupie nie wystąpiły.

48. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku obrotowym

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zatrudnienie na stanowiskach robotniczych	2 822	2 832
Zatrudnienie na stanowiskach nierobotniczych	1 673	1 648
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych, bezpłatnych oraz świadczeń rehabilitacyjnych	24	31
Razem	4 519	4 511

Przeciętne zatrudnienie w Jednostce Dominującej w roku obrotowym

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Zatrudnienie na stanowiskach robotniczych	2 100	2 088
Zatrudnienie na stanowiskach nierobotniczych	1 215	1 209
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych, bezpłatnych oraz świadczeń rehabilitacyjnych	16	18
Razem	3 331	3 315

Przyrost zatrudnienia w Grupie wynika głównie z rozszerzania działalności przez Grupę.

Zatrudnienie w Grupie, w zależności od potrzeb, uzupełniane jest przez pracowników zatrudnionych przez Agencje Pracy Tymczasowej. Na dzień 31 grudnia 2015 roku poprzez Agencje Grupa zatrudniała 147 osób.

49. Wynagrodzenie Audytora

Audytorem Jednostki Dominującej wybranym, Uchwałą Nr 130/VIII/2015 Rady Nadzorczej Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z dnia 13 kwietnia 2015 roku, do przeglądu i badania sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2015 oraz 2016 jest firma KPMG Audyt spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie. Umowę dotyczącą przeglądów oraz badania i oceny sprawozdań finansowych Jednostka Dominująca zawarła 9 czerwca 2015 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zbadane zostało również przez firmę KPMG Audyt spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie.

Firma KPMG Audyt spółka z o.o. Sp. k. była również audytorem spółek GZNF „Fosfory” Sp. z o.o., Zakłady Azotowe Chorzów S.A., Prozap Sp. z o.o., Remzap Sp. z o.o., „Agrochem” Sp. z o.o. oraz „Agrochem Puławy” Sp. z o.o. w roku 2015.

Wynagrodzenie audytora Jednostki Dominującej

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	101	119
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	15	59
Z tytułu innych umów	69	461
Razem	185	639

Wynagrodzenie audytora spółek konsolidowanych metodą pełną

Wyszczególnienie	01.01.2015 - 31.12.2015	01.07.2013 - 31.12.2014
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	138	183
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	83	160
Z tytułu umowy o doradztwo podatkowe	-	59
Z tytułu innych umów	13	8
Razem	234	410

50. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

27 stycznia 2016 roku Zarząd Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podjął decyzję o zawarciu wspólnie z Elektrownią Puławy Sp. z o.o. porozumienia z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w sprawie finansowania budowy bloku gazowo parowego o mocy 400 MW oraz modernizacji elektrociepłowni.

51. Oświadczenia Zarządu

Dotyczące podmiotu uprawnionego do badania

Oświadczamy, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania tego sprawozdania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i normami zawodowymi.

Dotyczące sprawozdania finansowego

Oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy.

Marian Rybak Prezes Zarządu

Wojciech Kozak Wiceprezes Zarządu

Zenon Pokojski Wiceprezes Zarządu